

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK
LİSANS
TEZİ**

**MODA TASARIMCILARI İÇİN PORTFOLYO HAZIRLAMA
VE ÖRNEK UYGULAMA**

SEMA ORBAÇ

MODA TASARIMI ANABİLİM DALI

TEMMUZ 2018

**MODA TASARIMCILARI İÇİN PORTFOLYO HAZIRLAMA
VE ÖRNEK UYGULAMA**

Sema ORBAÇ

DANIŞMAN Prof. Dr. Saliha AĞAÇ

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
MODA TASARIM ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

TEMMUZ 2018

Sema ORBAÇ tarafından hazırlanan “Moda Tasarımcıları İçin Portfolyo Hazırlama ve Örnek Uygulama” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Moda Tasarım Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Saliha AĞAÇ

Moda Tasarım Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum

Başkan : Prof. Dr. Nurgül KILINÇ

Moda Tasarım Anabilim Dalı, Selçuk Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum

Üye : Doç. Dr. Birsen ÇİLEROĞLU

Moda Tasarım Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum

Tez Savunma Tarihi: 02/07/2018

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Saliha AĞAÇ
Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
 - Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
 - Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
 - Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
 - Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,
- bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Sema ORBAÇ

09/07/2018

MODA TASARIMCILARI İÇİN PORTFOLYO HAZIRLAMA
VE ÖRNEK UYGULAMA

(Yüksek Lisans Tezi)

Sema ORBAÇ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Temmuz 2018

ÖZET

Yetenek göstermeye dayalı alanlarda yapılan çalışmaları, yetenekleri, yeterlilikleri sunmada en etkili yöntem portfolyodur. Portfolyo birçok araştırmacı tarafından belli başlıklarla sınıflandırılmıştır. Portfolyo türlerinden birini tercih ederken kullanılacak alan veya eğitimci ya da işverenin istekleri göz önünde bulundurulmalıdır. Günümüzde portfolyonun en çok tercih edildiği alanlardan birisi de moda tasarımıdır. Portfolyo; akademik kariyer düşünen moda tasarımcılarına ve moda alanında çalışmak isteyen bireylere kendini ispatlama imkanı sunar. Moda portfolyoları iş başvurularında önem teşkil etmektedir ve bir nevi tasarımcını özgeçmiş niteliğini üstelenmektedir. Bu çalışmanın amacı, moda tasarım alanına yönelik portfolyo tasarım sürecinin ortaya konulmasıdır. Amacı gerçekleştirmek için uygulamalı Etkinlik portfolyosu hazırlanmış ve içerisinde yer alacak 12 parçalık kapsül koleksiyon oluşturulmuştur. Kapsül koleksiyon ve portfolyo tasarım süreci uygulamalı olarak anlatılmış ve görsellerle desteklenmiştir. 12 parçalık kapsül koleksiyonun içerisinde yer alan 2 parça ürün 3B kalem ile üretilmiştir. Kullanılan malzeme tercihi ile moda tasarım alanında farklı bir uygulama tekniği kullanılmak istenmiştir. Bu çalışma ile moda tasarım alanında portfolyo hazırlamak isteyen bireylere kalıcı ve öğretici bir kaynak sunulması hedeflenmiştir.

Bilim Kodu : 40611

Anahtar Kelimeler : Portfolyo, moda tasarımı, etkinlik portfolyosu, kapsül koleksiyon, 3B kalem

Sayfa Adedi : 115

Danışman : Prof. Dr. Saliha AĞAÇ

PORTFOLIO PREPARATION FOR FASHION DESIGNERS
AND MODEL APPLICATION

(Master Thesis)

Sema ORBAÇ

GAZİ UNIVERSITY
ENSTITUTE OF FINE ARTS

July 2018

ABSTRACT

The most effective way to present projects, skills and competencies in the fields based on proving talent is portfolio. The concept of portfolio has been classified by several scholars under certain headings. When choosing a type of portfolio; the area it is going to be used or requests of the instructor or employer must be taken into account. Today, one of the areas where the use of portfolio is mostly preferred is fashion designing. Portfolio gives fashion designers, who are eager to pursue an academic career and individuals willing to work in the field of fashion, the opportunity to prove themselves. Fashion portfolios are of great importance when it comes to job applications and serves as résumés for designers. Aim of this study is to explain the process of portfolio design in the field of fashion. For this purpose, an Activity portfolio has been prepared and a 12-piece capsule collection has been designed to be included. The process of capsule collection and portfolio design has been explained practically and accompanied by images. 2 of the 12-piece capsule collection have been designed with 3B pen. The reason of choosing this specific type of material is to use a different kind of application technique. With this study, it is aimed to suggest a permanent and instructive source for individuals who are willing to prepare portfolio in fashion design.

Science Code : 40611
Key Words : Portfolio, fashion design, show portfolio, Capsule collection, 3B pen
Number of Pages : 115
Advisor : Prof. Dr. Saliha AĞAÇ

TEŞEKKÜR

Tez konumun belirlenmesi, yürütülmesi, düzenlenmesi ve sonuçların değerlendirilmesi sırasında bana yol gösteren, beni yönlendirip yeni bakış açıları ve akademik çalışma vizyonu kazanmamı sağlayan danışmanım Prof. Dr. Saliha AĞAÇ'a, değerli yorum ve katkılarından dolayı;

Tasarım süreci içerisinde değerli bilgileri ile ilgisini eksik etmeyen Yrd. Doç. Dr. Pınar OLGAÇ' a içten teşekkürlerimi sunarım.

Arkadaşlığın ötesinde, her anlamda destekçim olan Arş. Gör. Burcu KALKANOĞLU ve bu çalışmada yardımlarını eksik etmeyen her daim yanımda olan dostum Ulaş Mert ERKAN' a,

Hayatımın her aşamasında olduğu gibi yüksek lisans çalışmamda da benden maddi ve manevi her türlü desteklerini esirgemeyen, her zaman yanımda olan, canım annem Serpil ORBAÇ' a ve değerli babam Metin ORBAÇ' a,

Desteklerini her daim hissettiğim, her şartta varlıklarıyla güç veren ablalarım Seda ÇAKIR ve Sera ORBAÇ' a ve biricik kardeşim M. Kazım ORBAÇ' a teşekkürü bir borç bilirim.

Sema ORBAÇ

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
TEŞEKKÜR.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
ÇİZELGELER LİSTESİ	xi
ŞEKİLLERİN LİSTESİ	xii
RESİMLERİN LİSTESİ	xiii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	4
1.2. Araştırmanın Amacı.....	7
1.3. Araştırmanın Önemi.....	8
1.4. Sınırlılıklar	10
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	11
2.1. Koleksiyon	11
2.1.1. Koleksiyon içeriği.....	12
2.1.2. Kapsül koleksiyon.....	14
2.2. Portfolyo	14
2.2.1. Portfolyonun sınıflandırılması	16
2.2.2. Portfolyonun içeriği	20
2.2.3. Portfolyonun tasarım süreci	22
2.3. İlgili Araştırmalar.....	22
3. YÖNTEM.....	27
3.1. Araştırmanın Modeli	27
3.1.1. Araştırma süreç basamakları	27
3.2. Veri Toplama Teknikleri	30

3.3. Veri Analizi ve Yorumlama	31
4. ETKİNLİK PORTFOLYOSU UYGULAMA.....	33
4.1. Uygulamalı Kapsül Koleksiyon Tasarım Süreci	33
4.1.1. Tema seçimi.....	33
4.1.2. Araştırma, geliştirme, planlama.....	36
4.1.3. Mood Panosu / Hikaye panosu	45
4.1.4. Araştırma çizimleri	48
4.1.5. Seçilen çizimlerin geliştirilme süreci.....	50
4.1.6. Sunumda kullanılacak ürünlerin oluşturulması	55
4.1.7. Sunum şekli	65
4.2. Uygulamalı Portfolyo Tasarım Süreci.....	66
4.2.1. Kapak tasarımı	68
4.2.2. Özgeçmiş/ Cv tasarımı.....	71
4.2.3. Referanslar (İş Portfolyolarında)	72
4.2.4. Ön araştırma panoları, Mood panosu/Hikaye panosu.....	73
4.2.5. Araştırma çizimleri ve illüstrasyonlar	76
4.2.6. Teknik çizimler	82
4.2.7. Ürünlerin nihai hallerinin fotoğrafları	84
4.2.8. Bilgilendirmeler	85
4.3. Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu	87
4.4. Etkinlik kitap moda portfolyosu	88
4.5. Görüş formundan elde edilen bulgular	88
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	91
5.1. Sonuçlar	91
5.2. Öneriler.....	93
KAYNAKLAR	95

EKLER.....	99
EK -1. Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu	100
EK -2. Etkinlik kitap moda portfolyosu.....	109
EK-3.Görüşme Formu	113
ÖZGEÇMİŞ	114

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge 4.1. ABS ve PLA plastik çubukların kullanım alanları	40
--	----

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil 3.1. Kapsül koleksiyon süreci	28
Şekil 3.2. Portfolyo tasarım süreci	29

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim 2.1. Şövale portfolyo örneği.....	17
Resim 2.2. Kutu/Özel olarak hazırlanmış moda portfolyosu örneği.....	17
Resim 2.3. Kitap moda portfolyosu örneği.....	17
Resim 2.4. Ayrılabilir ciltler/klasör moda portfolyosu örneği 1	18
Resim 2.5. Ayrılabilir ciltler/klasör moda portfolyosu örneği 2	18
Resim 2.6. Dosya/Çanta moda portfolyosu örneği	19
Resim 2.7. Süreci yansıtan moda portfolyosu örneği	20
Resim 4.1. Danit Peleg, 3D yazıcı ile üretilmiş tasarım örnekleri	34
Resim 4.2. Iris Van Herper, 'Radiation Invasion' Spring/Summer 2010, 'Escapism', Spring/Summer 2011 defilesinden örnekler.....	35
Resim 4.3. Anouk Wipprech, FashionTech, 3D yazıcı ile üretilmiş tasarım örnekleri 2007	35
Resim 4.4. Alexis Walsh, Spire Dress, Areal Boehler in Duseldorf, Germany, 2016'da sergilenen tasarım örnekleri.....	36
Resim 4.5. 3Doodler Create	38
Resim 4.6. Hong kong'da Shigo moda sanat evi tarafından 3B kalem ile yapılmış örnek çalışma.....	39
Resim 4.7. 3B Kalem ABS (Mavi) ve PLA (Yeşil) plastik çubuklar	40
Resim 4.8. ½ Ölçekli prova mankeni ön, arka ve yan görünüşü.....	41
Resim 4.9. Kalıpta kullanılacak dok tela ve amerikan bezi.....	42
Resim 4.10. Tasarımların birleşiminde kullanılan 2 cm cırt cırtlı bant.....	42
Resim 4.11. Türkiye'de bulunan 3B kalem plastik çubuklardan renk örnekleri.....	43
Resim 4.12. Tasarımlar için tercih edilen renk.....	43
Resim 4.13. Çalışmada kullanılan teknik çizim silueti	44
Resim 4.14. Çalışmada kullanılan artistik çizim silueti	45
Resim 4.15. "Excellent Space" Hikaye panosu	47
Resim 4.16. Kapsül koleksiyon artistik çizimleri.....	49

Resim 4.17. "Excellent Space" teması altında hazırlanan 12 parça kapsül koleksiyon eskizleri	51
Resim 4.18. "Excellent Space" teması altında illüstrasyon çizimleri ve kolaj çalışması	52
Resim 4.19. 12 parça ürünün teknik çizim silüeti üzerinde eskiz ve renklendirilmiş çizimleri 1	53
Resim 4.20. 12 parça ürünün teknik çizim silüeti üzerinde eskiz ve renklendirilmiş çizimleri 2	54
Resim 4.21. Kapsül koleksiyon içerisinde üretim için seçilen 2 tasarım.....	55
Resim 4.22. Tasarım 1, seçilen tasarımın eskiz çizimleri.....	56
Resim 4.23. Tasarım 2, seçilen tasarımın eskiz çizimleri.....	56
Resim 4.24. Tasarım 1	57
Resim 4.25. Tasarım 2	57
Resim 4.26. Tasarım 1, üst beden.....	58
Resim 4.27. Tasarım 2, üst beden.....	59
Resim 4.28. Tasarım 1-2, alt beden.....	59
Resim 4.29. 3B kalem, renk ve desen deneme 1	60
Resim 4.30. 3B kalem, deneme 2.....	61
Resim 4.31. Tasarım 1-2 kalıp oluşturma aşaması.....	61
Resim 4.32. Kapsül koleksiyon üretim aşaması.....	62
Resim 4.33. Cırt cırtlı bantın ½ ölçekli prova mankeni ve üretilen tasarım üzerinde görünümü	63
Resim 4.34. "Excellent Space" teması altında üretilen tasarım 1	64
Resim 4.35. "Excellent Space" teması altında üretilen tasarım 2.....	65
Resim 4.36. Üretilen portfolyoların boyutu.....	67
Resim 4.37. Üretilen tasarımları saklamak için kullanılacak kutu görselleri (50x35x30).....	68
Resim 4.38. Etkinlik moda portfolyosu kapak tasarımı.....	69
Resim 4.39. Etkinlik moda portfolyosu (Process) Süreç kapak tasarımı	69

Resim 4.40. Etkinlik moda portfolyosu (Selected design) Seçilen Tasarımlar kapak tasarımı.....	70
Resim 4.41. Etkinlik moda portfolyosu (Produstion) Üretim kapak tasarımı	70
Resim 4.42. Özgeçmiş tasarımı.....	71
Resim 4.43. Etkinlik moda portfolyosu özgeçmiş görselleri	72
Resim 4.44. Kapsül koleksiyon teması "Excellent Space"	73
Resim 4.45. "Excellent Space" hikaye panosu.....	74
Resim 4.46. Renk skalası.....	75
Resim 4.47. Etkinlik moda portfolyosu hikaye panosu sayfa düzeni.....	75
Resim 4.48. Etkinlik moda portfolyosu renk skalası sayfa düzeni	76
Resim 4.49. Etkinlik moda portfolyosu eskiz çizimleri sayfa düzeni (Design 1-2)	77
Resim 4.50. Etkinlik moda portfolyosu eskiz çizimleri sayfa düzeni (Design 3-4)	77
Resim 4.51. Etkinlik moda portfolyosu eskiz çizimleri sayfa düzeni (Design 5-6)	78
Resim 4.52. Etkinlik moda portfolyosu eskiz çizimleri sayfa düzeni (Design 7-8)	78
Resim 4.53. Etkinlik moda portfolyosu eskiz çizimleri sayfa düzeni (Design 9-10).....	79
Resim 4.54. Etkinlik moda portfolyosu eskiz çizimleri sayfa düzeni (Design 11-12).....	79
Resim 4.55. Kapsül koleksiyon renklendirilmiş çizimler sayfa düzeni Tasarım (1-2-3-4).....	80
Resim 4.56. Kapsül koleksiyon renklendirilmiş çizimler sayfa düzeni Tasarım	81
Resim 4.57. Kapsül koleksiyon renklendirilmiş çizimler sayfa düzeni Tasarım	81
Resim 4.58. Etkinlik moda portfolyosu kalıp görselleri sayfa düzeni (Tasarım 1)	82
Resim 4.59. Etkinlik moda portfolyosu kalıp görselleri sayfa düzeni (Tasarım 2)	83
Resim 4.60. Etkinlik moda portfolyosu malzeme sayfa düzeni.....	83
Resim 4.61. Etkinlik moda portfolyosu nihai tasarım görselleri sayfa düzeni.....	84
Resim 4.62. Etkinlik moda portfolyosu tasarım notları	86
Resim 4.63. Etkinlik moda portfolyosu cep tasarımı	87

1. GİRİŞ

Bireyler toplum içerisinde kendilerini ifade etme gereksinimi duyarlar ve kendini doğru şekilde anlatabilmek yalnızca doğru iletişimle mümkündür.

Her iletişim davranışının bir amacı vardır. Bıründüğü biçim ne olursa olsun temel amaç, etkili olmak ve etkilemektir (Zıllıoğlu, 1996, s. 257). İletişim kendi içerisinde sözlü iletişim, yazılı iletişim ve sözsüz iletişim olarak 3'e ayrılır. İletişim kurmak diğer alanlarda olduğu gibi iş hayatında da çok önemlidir. Bu iletişim türleri başvuru yapılacak işin türüne göre seçilerek iş başvurularında kullanılır. Özellikle uygulamalı alanlarda bireylerin kendini ifade etme, yapabildiklerini kanıtlama, ilgili alanda gelişimini göstermede kullanılan iletişim araçlarından biri de 'portfolyo' dur.

Portfolyo sözcüğü Latince kökenli olup, Portare: Taşımak ve Foglio: Kâğıt sayfası sözcüklerinin birleşiminden meydana gelmiştir (Kutlu, Doğan ve Karakaya, 2010, s. 109). Portfolyolar geleneksel değerlendirme sistemine alternatif olarak sunulmuş değerlendirme yöntemlerinden en yaygın kullanılanıdır (Erbay, 2013, s. 26). Portfolyo, bir sanatçının çalışmalarının orijinallerinden ya da röprodüksiyonlarından oluşan taşınabilir koleksiyonudur (Keser, 2009, s. 259). Birçok araştırmacı tarafından portfolyonun ne olduğu hakkında çeşitli tanımlar yapılmıştır. Portfolyo, kullanım amacına ve yerine göre değişmektedir. Bu nedenle tek bir tanım altında açıklamak mümkün değildir.

Porfolyo değişmez bir yapı göstermez. Aksine esnek bir sistemdir ve ihtiyaca göre yeniden tasarlanmayı gerektirir (Şenol ve Güzeller, 2007, s. 47).

Bir tasarımcı portfolyosu, tasarımcının çalışmalarının yer aldığı en büyük ürünlerinden biridir. "Kitap" olarak da adlandırılan porfolyo, jüride yer alan öğretmenlere, olası yatırımcı ve iş verenlere, stilist ve gazetecilere ilgilerini çekmek için sunulan somut bir belgedir (Sorger ve Ulade, 2012/2013, s. 64).

Başaran ve Şirin (2013, s. 78) 2013 yılında yaptığı araştırmada; Moda Tasarımı alanına ilgi artışının eğitim hayatını da etkilediğini ve birçok üniversitede moda ve tekstil tasarımı eğitim veren bölümler açıldığına değinmiştir. Türkiye'de lisans

düzeyinde moda ve tekstil tasarımı eğitimi veren 11' inin devlet 13' nün ise vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 24 tane olduğu verilerine ulaşmıştır.

Günümüzde ise ÖSYM (2017)' den elde edilen veriler doğrultusunda; 11 devlet, 18 vakıf üniversitesi olmak üzere; moda tasarımı, moda ve tekstil tasarımı, tekstil ve moda tasarımı ve moda giyim tasarımı eğitimi veren toplam 29 lisans programı bulunmaktadır. Bunun yanı sıra birçok devlet ve vakıf üniversitelerinin yükseköğretimlerinde 'moda' başlığı altında ön lisans bölümleri bulunmaktadır.

Vakıf üniversiteleri son yıllarda artış göstermiş moda ve tekstil tasarım bölümünün yoğunluğu dikkat çekmiştir. Moda tasarım son zamanlarda popüler hale gelmiş ve bu alana ilgisi olan gençlere daha fazla eğitim olanakları sunulmuştur. Bu nedenle alana yönelik Moda portfolyosu daha da önem kazanmıştır. İş hayatı ve eğitimde bu kadar önemli olmasına rağmen bu alanla ilgili kaynak yetersizliği olması bu çalışmanın konu olarak seçilmesine etken olmuştur.

Moda portfolyoları çeşitlilik göstermekte, aynı zamanda birçok farklı işlevi bulunmaktadır. Portfolyo tasarımcılar, moda öğrencileri veya yaratıcı bireyler için, görsel biçimde hazırlanmış önemli bir kişisel tanıtım ve satış aracıdır. Temel bir ilke olarak portfolyo, yaratıcı becerileri, güçlü olunan alanlar ve ilgi duyulan konular için kilit bir göstergedir. Bu bağlamda portfolyo tasarımcının en iyi yaptığı neyse, onu göstermelidir (Hopkins, 2010/2013, s. 150).

Moda portfolyosu moda öğrencilerinin eğitimleri süresince karşısına çıkan bir terimdir ve eğitim dışında iş hayatında da önemli bir rol oynamaktadır. Tasarımcılarda meslekleri gereği göze hitap eden ve görselliği kuvvetli olan çalışmaları sergileme imkânı sunar. Bunun temelinde ise belli bir kitleye sesini duyurabilmek ve kendini doğru şekilde tanıtmak yatar.

Portfolyonun içeriğinde tasarımcının en iyi çalışmaları bulunmalıdır. Yeni mezun tasarımcıların genel olarak portfolyo içeriğinde üniversitede yaptığı çalışmalar, staj deneyimlerinin bulunması daha doğrudur. Portfolyo değerlendirenin gözünü yormamalıdır. Doğru renkler tercih edilerek basit ama etkileyici bir sunumda

hazırlanması daha idealdir. Portfolyonun düzenli ve özenli olması işe olan saygının bir nevi göstergesidir.

Belirli bir işe başvururken, ilandaki işe uygunluğunu ve gerekliliğini maksimum şekilde göstermek için portfolyonun düzenli olması gerekir (Jones, 2002/2009, s. 195).

Portfolyo, bir görüşmeden ya da tanımlayıcı bir özgeçmişten çok daha önemlidir. Özgeçmiş kişinin geçmişinin bir kanıtı iken, bir portfolyo, yeteneği ve algılamayı gösterir. Portfolyo kişinin iyi yönlerini ortaya koyar; kişinin ruhuna ve kişiliğine açılan bir penceredir (Öz, 2003, s. 20).

Portfolyoları belli başlıklar altında sınıflandırmak mümkündür. Kan (2007, s. 135) portfolyoları kendi içerisinde “Belge (documentation) portfolyoları, Süreç (process) portfolyoları, Etkinlik (Show case) portfolyoları” olarak ayırmaktadır.

Yapılan literatür taraması sonucunda portfolyo tasarımı hakkında Türkçe kaynak yetersizliği saptanmıştır ve moda tasarım portfolyosu hakkında yeterli Türkçe kaynak bulunamamıştır. Portfolyo tasarım ve sunumu yurtdışında ve Türkiye’de iş başvurularında yaygın olarak kullanılmaktadır. Portfolyoyu tasarım alanında genel olarak grafik tasarımcılar meslekleri doğrultusunda yorumlamış ve kendi alanında kullanılacak kalıcı kaynaklar haline getirmişlerdir. Fakat moda tasarımcılarının tasarım süreci farklılıklarını ele alındığında bu kaynaklar doğrultusunda iş başvurularında doğru bir sunum hazırlanamamakta ve tasarımcı kendini ifade edememektedir.

Portfolyolar mesleğe ve tasarımcının tasarladığı ürünlerin tarzına göre hazırlandığı sürece iş hayatında büyük etkiler yaratabilir. Bu çalışmanın amacı da moda ve portfolyo tasarımını bütünleştirmektir ve etkinlik portfolyosu başlığı altında bir çalışma oluşturmaktır.

Bu araştırma ile moda portfolyosu sürecinin örnek bir uygulama ile aktarılması hedeflenmektedir. Ayrıca tasarımcılar için kişisel tanıtımın ve doğru sunumun moda tasarım sektöründe ne kadar etkili olduğu ve portfolyo tasarımında dikkat edilmesi

gereken önemli noktaların neler olduğu hakkında bireylere ışık tutmak amaçlanmaktadır.

1.1. Problem Durumu

Moda tasarımcılarının ürünlerini tasarlarken nasıl bir yoldan geçtiği ve ortaya çıkan ürünlerin nasıl izleyiciye tanıtıldığı en önemli noktalardan biridir. Ancak bunu doğru iletişimle ve doğru sunumla yapabilmek mümkündür (Orbaç ve Ağaç, 2017, s. 640).

Yirmi birinci yüzyıl iş dünyasında, tüm mesajları karşı tarafa verebilmek, bu mesajların anlaşılmasını sağlamak ve ileten kişiyi etkili ve anılmaya değer hale getirmek için gelişmiş kişisel ve canlı iletişim becerilerine sahip olmak gerekmektedir (Hamılın, 2006/2009, s. 19).

Birçok araştırmacı iletişimi belli başlıklar altında toplamıştır. Genel olarak iletişim, sözlü, yazılı ve sözsüz iletişim olarak adlandırılmaktadır.

Sözlü iletişim:

Konuşma yetisi insanların bireysel özelliklerinden birisidir. Her toplum kendi dilinde toplumsal ve kültürel bir iletişim kaynağına sahiptir. Toplumda, iş başvurularında, arkadaş ortamlarında en çok sözlü olarak ifade etme gereksinimi duyulmakta ve buda sözlü iletişimin bireyin kendini ifade etmesinde büyük bir rol oynadığını göstermektedir.

Yazılı iletişim:

İnsanlar yeri geldiğinde kalıcı bir iletişim şekline ihtiyaç duyarlar. En önemli kalıcı iletişim şekli olarak da yazılı iletişimi örnek verilebilir.

Yazılı iletişim, insanın zaman ve mekândaki iletişim sınırlılıklarını genişletmede en etkin ilk iletişim biçimidir. Uzaktan haberleşmede, bilgi ve deneyimleri zamanda biriktirmede sözde iletişime göre daha güvenilir bir yol olan yazı ile iletmenin kökeni mağara resimleridir (Zilloğlu, 1996, s. 174).

Sözsüz iletişim:

Sözlü ya da yazılı iletişim kurulamayan ortamlarda yeri geldiği zaman sözsüz iletişim kurulabilir. Kısacası sadece vücut dili kullanarak da iletişime geçmek mümkündür. Her toplumun kendi kültürü içerisinde sözsüz iletişim şekilleri vardır. Yeri geldiğinde susmakta bir iletişim şekli olarak tanımlanabilmektedir.

Sözsüz iletişim, kişiler arası iletişimde sözlü iletişimle birlikte etkin olan, susma ses rengi ve müziği, beden dili mekân ve zaman özellikleri, renk ve giyim kuşam kodlarını içerir. Daha çok ilişkilerin belirlenmesinde ve/veya duyguların dile getirilmesinde rol oynar (Zilloğlu, 1996, s. 217).

Tarih öncesi mağara ressamlarından bu yana sanatçılar semboller ve resimler aracılığıyla konuşmuşlardır. Görsel mesajlar her zaman en çekici, en heyecan verici ve bireyi anında etkileyen araçlar olarak görülmüştür (Hamlin, 2006/2009, s. 24).

İş başvurularında karşıdaki ile doğru şekilde iletişime girmek ve kendini doğru ifade etmek önemlidir. Bütün tasarımcılarda olduğu gibi moda tasarımcılarının da taşıması gereken bazı kriterler bulunmaktadır. Bir tasarımcının öncelikle karşıdakiyle doğru şekilde iletişime geçip, çalışmak istediği alan hakkında ve yaptığı iş hakkında yeterince bilgi donanımına sahip olması gerekmektedir.

Tasarımcı alan ile ilgili teknik, teknolojik, sanatsal bilgi ve beceriye sahip, tüketici istekleri, moda ve kullanım alanını dikkate alarak ürünü planlayan kişidir. Bu anlamda tasarımcının özgün planlar yapma, üretime hazırlama bilgi ve becerisine sahip, numune süreçlerini takip edebilen ve sürekli uygulanabilir fikirler üretebilen kişi olduğu söylenebilir (Ekinci, 2008, s. 11).

Tasarımcıların portfolyosu bir nevi tasarımcıların özgeçmişi niteliğindedir. Portfolyo hazırlarken asıl amaç karşıdakiyle doğru iletişime geçip kendini nasıl tanıttığıdır. Günümüzde birçok tasarımcı kendini ifade etme yöntemi olarak portfolyo sunumunu kullanmaktadır. Portfolyo öğrencilerin görsel yeteneğinin yansımasıdır. Kazanılmış tüm deneyimlerin bileşimi veya zirvesidir. Fikirlerinin sesidir. En önemlisi öğrencinin kendine dair bir resim çizdiğinden emin olmasıdır. Kendisi için

hazırladığı bir iş günlüğü ve başarabildiklerinin kayıt altına alınmasıdır. Portfolyonun dili vardır. Hazırlayanın fikirleri, yapmak istedikleri, tutkuları hakkında bir şeyler söyler. Portfolyo kişinin yansımasıdır. Portfolyo hazırlayanın görsel günlüğüdür, yaptığı iş ve fikirlerinde gelişimini gösterir, şimdiye kadar yaptığının kayıdır. Kişiliğinin dışavurumudur ve yeteneklerinin ispatlandığı yerdir. Yaratıcılığının kanıtıdır. Potansiyelini gösterir.

Bir değerlendirme aracı olan portfolyolar, öğrenen kişinin öğretilenlerin hepsini öğrenip öğrenmediklerini göstermesindense, öğrencilerin kendilerine öğretilenleri uygulayabildikleri çalışma örneklerini gösterdikleri birikimlerdir. Bu yüzden *kişisel gelişim dosyaları* olarak da adlandırılabilirler (Acar, 2014, s. 7).

Portfolyo türleri “Belge (documentation) portfolyoları, Süreç (process) portfolyoları, Etkinlik portfolyoları” olarak üç başlık altında toplanır.

Belge (documentation) portfolyoları

Tasarımcının eğitimi ve edindiği tecrübelerle hazırladığı çalışmaların tamamını içermektedir.

Süreç (process) portfolyoları

Tasarımcının eğitim sürecinden bu yana yaptığı çalışmaların sürecini içermektedir. Bu tür portfolyolar, öğrencilerin bilgi ve becerilerini belli bir amaç doğrultusunda nasıl birleştirdiklerini ve belli bir alan ya da durumda nasıl ilerleme kaydettiklerini, görmeyi amaçlar (Kan, 2007, s. 135).

Etkinlik (Show case) portfolyoları

Tasarımcının eğitim sürecini tamamlamasından sonra edindiği bilgiler ve tecrübeler doğrultusunda iş hayatına yönelik hazırladığı ürünleri içermektedir.

Bu tür portfolyolar değer biçmeye dönük değerlendirme (summative evaluation) için kullanılabilir. Daha çok öğretim programlarında yer alan hedef ve davranışların

birçoğunun kazanıldığını gösteren örnek ve en iyi çalışmaları içerir (Kan, 2007, s. 135).

Bu çalışmada uygulamalı olarak; etkinlik portfolyosu adı altında özel olarak hazırlanmış portföy sunum yöntemi uygulanacaktır.

Portfolyo içerisinde sunulacak ürünler için bir tasarım süreci oluşturulacaktır. Süreçler ve sunum şekilleri tasarımcının izleyeceği yol ve tarzına göre değişmektedir. Portfolyo içerisinde yer alacak kapsül koleksiyon sürecine uygun olarak ele alınacak ve portfolyoda bu süreç paralelinde geliştirilecektir.

Portfolyo tasarımında, yaratıcılık ve işlevselliğin önemli olmasının yanı sıra temel kriterlerinde çalışmanın içerisinde yer alması çok önemlidir. Portfolyo sunumu moda tasarımcıları için bireysel öğrenimlerini doğru şekilde aktaracağı bir yöntemdir. Son zamanlarda moda tasarımına ilginin artmasına rağmen bu alanda yapılan bir çalışma olmadığı gözlenmiş ve bu alandaki boşluk doldurulmak istenmiştir. Bu çalışmada alana yönelik moda portfolyosu hazırlama süreci uygulamalı bir şekilde ele alınıp bir kaynak oluşturulacaktır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Türkiye’de eğitimin ilerlemesi ve üniversitelerin artmasıyla ‘Moda Tasarımı’ eğitimi veren bölümlerde de artış olduğu gözlemlenmiştir. Bununla birlikte hazır giyim sektöründe daha fazla moda tasarımcısına ihtiyaç duyulmaktadır. Birçok tasarımcı iş başvurularında ürünlerini doğru bir şekilde sunamadığı ve kendi farkını ortaya koyamadığı için olması gereken başarıya ulaşamamaktadır. Tasarımcının iş başvurusunda kendini doğru ifade etmesi, yaptığı ürünlerle ve üretim yaparken izlediği yollarla farkını ortaya koyması iş başvurularında daha da önem kazanmıştır.

Orbaç ve Ağaç’ a (2017, s. 644) göre; portfolyo bir tasarımcı için özgeçmiş (CV) niteliğindedir. Portfolyoya bakıldığında tasarımcının tarzını, ilgi alanını, kullandığı tekniği anlayabilmek gerekmektedir. Tasarımcı tarzı ve tasarımları doğrultusunda bir portfolyo hazırlamalıdır. Doğru tasarım içinde izlemesi gereken belli yollar ve yöntemler vardır.

Kutlu, Doğan ve Karakaya' a (2010, s. 109) göre; sanatçı portfolyosunun amacı, sanatçının ilgi ve yeteneklerinin göstermenin yanı sıra, çalışmanın derinliğini sergilemektir.

Moda sektörü kendi içerisinde birçok bölüme ayrılır ve her bölüm kendi alanına göre ifade ve sunum şekline ihtiyaç duyar.

Mckelvey ve Munslow (2003, s. 132,152) moda kariyerindeki iş alanlarını;

- Asistan
- Halkla ilişkiler
- Satın alma birimi
- Cadde tasarım asistanı
- Tasarım asistanı
- Görsel mağazacılık
- Kostüm tasarımcısı
- Dersi çalışanları
- Moda prodüktörü
- rn geliştirme
- Moda distribütörü
- İş alım danışmanı
- Yeni medya tanıtım
- Satıcı gibi başlıkla ayırmaktadır.

Bu araştırmanın temel amacı yukarıda verilen moda kariyer alanlarından ürün geliştirmeye yönelik portfolyo tasarımı ve hazırlık sürecini sistematik bir şekilde ele almak ve moda tasarımcıları için örnek portfolyo hazırlamaktır.

1.3. Araştırmanın nemi

Tasarımın her alanında görsellik ve sunum ilk planda yer almaktadır. Portfolyo tasarımı genel tanıtım yöntemleri içerisinden etkileyici ve açıklayıcı sunum biçimi olduğu varsayılmaktadır. Her tasarımcı ürünlerini tanıtırken görsel desteğe ihtiyaç duyar ve bu şekilde farkını, tasarım gücünü karşıdakine aktarmış olur.

Literatür taramalarından elde edilen veriler sonucunda sanat alanında sadece grafik tasarımcılar için kaynaklara ulaşılmıştır. Portfolyo tasarımını ve sunumunu genel olarak grafik tasarımcılar kendi tasarımları doğrultusunda yorumlamıştır. Oysaki herhangi bir alana özel portfolyo tasarımında alanın yeterliliklerinin ortaya konulması önemlidir. Moda tasarımcısının trend araştırmasından nihai ürün oluşturulana kadar tüm yeteneklerini, becerilerini ve yetkinliklerini ispatlaması gerekmektedir. Tasarımcı alanın gereklilikleri doğrultusunda portfolyosunu hazırlamalı ve kendi tarzını yansıtmalıdır. Bu çalışmada moda tasarımcılarının kendilerini daha doğru şekilde tanıtmak ve tasarımlarını daha etkileyici bir şekilde karşdakine aktarmak için gerekli dil, uygulama, malzeme ve süreç kapsamında oluşturulan bir uygulama ele alınmıştır.

Teknolojinin gelişmesiyle moda alanında yapılan çalışmalarda artmış ve farklı teknikler, malzemeler kullanılmaya başlanmıştır. Tasarımcılar yetenek, yaratıcılık, hayal güçleri ile modayı teknolojiyle birleştirerek ürünler hazırlamaktadırlar. Bu ürünler etkileyici görsel şovlar eşliğinde sunulmaktadır. Bununla birlikte sunum teknikleri de gelişmiş ve kişiler alanına göre kendilerini ifade etme ihtiyacı duymuşlardır. Kullanılan malzeme ve tekniklerin farklılığı dışında farklı sunum teknikleri de önem kazanmıştır. İş hayatına girip kalıcı olabilmenin tek şartı doğru ve farklı ürünler tasarlamak ve doğru sunum şekli ile birleştirip farkını ortaya koymaktır. Portfolyo sunum şekli bireyseldir. Bu yüzden kişinin seçimlerine göre şekillenir ve tasarımcıların bireysel sunum tarzını yansıtır.

Bu uygulamalı araştırmanın önemi; moda tasarım öğrencilerinin hedeflerini daha iyi belirlemesine yardımcı olmak ve iş başvurusunda bulunurken portfolyo hazırlamada izlenmesi gereken yolları belirlemek ve bir örnek sunmaktır. Tasarımcılar portfolyolarında bireysel sunum ve tarzlarını yansıtırken doğru noktalara değinerek daha etkileyici ve akılda kalıcı bir sunum yapabilirler.

Türkiye’ de moda tasarım portfolyosu hakkında yeterli kaynak bulunmaması bu çalışmanın diğer önemli noktalarından biridir. Moda tasarımcıların ve tasarım dallarından herhangi biriyle ilgilenen bireyler için kalıcı ve öğretici önemli bir bilgi kaynağı olacağı düşünülmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Bu çalışmanın temel amacı moda tasarımcıları için ürün geliştirmeye yönelik Etkinlik Portfolyo' su hazırlamaktır. Çalışmanın sınırlılıkları aşağıda verilmiştir.

- Moda tasarım alanına yönelik portfolyoda yer alacak kapsül koleksiyon kadın giyimi ile sınırlandırılmıştır.

Kapsül koleksiyonun tasarım süreci;

- Tema seçimi,
 - Araştırma, geliştirme ve planlama,
 - Mood panosu, Hikâye panosu hazırlama,
 - Araştırma çizimleri,
 - Seçilen çizimlerin geliştirme süreci
 - Sunumda kullanılacak ürünlerin oluşturulması,
 - Sunum şekli başlıkları olarak ele alınmıştır.
- Çalışma; Moda tasarım alanına yönelik Etkinlik portfolyosu hazırlanması ile sınırlandırılmıştır.

Etkinlik portfolyo tasarım süreci;

- Kapak tasarımı
- Özgeçmiş, cv tasarımı
- Referanslar (iş portfolyolarında)
- Ön araştırma panoları, mood panosu ve hikâye panoları
- Araştırma çizimleri ve İllüstrasyonlar
- Teknik çizimler
- Ürünlerin nihai hallerinin fotoğrafları
 - En iyi çalışmaların fotoğrafları
- Bilgilendirmeler olarak ele alınmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu bölümünde kavramsal çerçeve; koleksiyon başlığı altında koleksiyon içeriği, kapsül koleksiyon; portfolyo başlığı altında portfolyonun sınıflandırılması ve portfolyo tasarım süreci olarak ele alınmıştır.

2.1. Koleksiyon

Günümüzde moda terimi genellikle yalnızca giysi sunumundaki yeniliği ve daha genel olarak da giysi yaratıcılığını, kreasyonu ve tekstil dünyasını belirtmektedir (Waquet, Laporte, 1999/2011, s. 8).

“Bir iletişim biçimi olarak moda, sembolik etkileşim aracılığıyla toplumsallaşma sürecinde, kurallara göre değil, seçimlere göre işleyen ve kimlikleri ifadelendiren bir araçtır” (Gençtürk Hızal, 2003, s. 66). Moda tasarımcı koleksiyon yardımıyla müşteriler ile iletişime geçmektedir. Moda tasarımcı için koleksiyon ve sunum şekilleri; kişiliğin, yaratıcılığın, tarzın ve yeterliliklerin ifade etme şekli olarak da adlandırılabilir. Bir tasarımcı koleksiyon hazırlarken hitap edeceği kitleden vereceği mesaja ve sunacağı sunum şekline kadar bir bütün olarak tasarlamayı ve ortaya koymayı amaçlar. Koleksiyonlar genel olarak senede iki defa ilkbahar - yaz, sonbahar - kış şeklinde sunulduğu gibi ara dönemlerde az parçalarla kapsül koleksiyon olarak da sunulabilir. Aynı zamanda iki farklı marka bir arada kapsül koleksiyonda oluşturabilir.

Koleksiyon hazırlarken izlenilecek yol ve amaç çok önemlidir. Koleksiyon hazırlık süreci hazır giyim sektörü için çok farklı ilerler iken, senede iki farklı koleksiyon çıkaran markalar ve haute couture çalışan tasarımcılar için ise farklı ilerlemektedir.

Erenler Çakar, Kişoğlu ve Bayraktar' a (2003, s. 58) göre; koleksiyon yapı olarak;

- Her ne kadar bir düşünce ürünü ise de mantıklı bir şekilde algılanmalıdır.
- Yaratıcı, ayrıcalıklı, estetik olmalı ve sanat değeri bulunmalıdır.
- Kendine özgü nitelik ve özgünlük değeri taşınmalıdır.

Tasarımcının elde ettiği bütün parçaların kombinasyonu ile doğru şekilde koleksiyon oluşturmak mümkündür.

2.1.1. Koleksiyon içeriği

Birçok araştırmacı koleksiyonun içeriği hakkında belli başlıklar oluşturmuştur. Bu başlıkların belirlenmesinde koleksiyonun ne amaçla kullanılmak istendiği en önemli noktadır.

Gürsoy'a (2010, s. 35) göre; moda başarılı bir koleksiyon demektir. Koleksiyon ise;

- Markanın anlamı, kökeni, mesajı, kültürü
- İlhamın doğru yorumlanması
- Pazar araştırması
- Mal ve malzemelerin araştırılması
- Ana çizgilerin ve gidişin doğru yorumlanması
- Algı ve imaja göre doğru fiyatlandırma
- Nihai styling
- Mağazanın verdiği imaj unsurlarını içerir.

Erenler Çakar, Kişoğlu ve Bayraktar' a (2003, s. 63) göre de giysi tasarımı planında yer alan hususlar;

- Dönem, yılı, sezon
- Tasarım yapılacak giysilerin adı, türü
- Ürünlerin sunulacağı pazarın ve tüketicilerin özellikleri
- Ürünlerin olası satılacak fiyatları, pazardaki fiyatları
- Esin kaynağı, teması, konusu
- Tasarımı yapılan giyside kullanılabilecek süsleme gereçleri
- Hazırlanacak renk, kumaş, hikâye panoları
- Tasarımı yapılan giysiye yönelik yapılan model çalışmaları ve özellikler başlıkları altında toplanır.

Koleksiyonun temelini ve içeriğini oluşturan araştırma, geliştirme ve planlama kısmında tasarımcı; kime, niye, nerede, mevsim sorularını yanıtlayıcı bir amaç

hedeflemelidir. Koleksiyonda oluşturulacak ürünlerin hitap ettiği kitle belirlenmeli ve onun doğrultusunda pazar araştırılması yapılmalıdır. Koleksiyonda yer alacak parçaların neden üretilmek istenildiği de çok önemlidir. Ayrıca koleksiyonda yer alacak çalışmaların nerede ve nasıl kullanılacağı konusunda seçim yapmak doğru bir pazarlama yapabilmenin en önemli noktalarından biridir.

Moda tasarımcılarının koleksiyonu için her şey ilham kaynağı olabilmektedir. Seivewright' e (2012/2013, s. 46) göre; tema ya da konsept iyi bir koleksiyonun esası, onu kişisel yapacak unsurdur.

Konsept ya da tema; doğadan, mimariden, dönemlerden, müzelerden, filmlerden, tiyatrolardan, müziklerden vs. oluşturulabileceği gibi soyut kavramlarda oluşturulabilir. Belirlenen tema doğrultusunda elde edilen verilerle koleksiyonun iskeleti oluşturulmalıdır. Koleksiyonun teması kadar renk seçimi ve renk-tema uyumu da çok önemlidir.

Tasarımcı koleksiyonu hazırlarken ilk olarak iki boyutlu düşünmektedir. Koleksiyon oluşturulma aşamasında mood panosu ve hikâye panolarının yardımıyla birlikte tasarımcı 3 boyutlu olarak hayal edebilmeye başlar. Ayrıca kumaş örnekleri, çeşitli görseller, kolajlar ve farklı tekstil malzemeleri ile araştırmalar yapmak koleksiyonu güçlendirir. Tasarımların üretimi aşamasında kullanılacak malzemede çok önemlidir. Kullanılacak malzeme yardımı ile yaratıcılık, orijinallik ve pratiklik vurgulanabilir. Bu aşamadan sonra elde edilen veriler yaratıcı sürecin önemli parçasını oluşturmaktadır. Bu parçalar ise koleksiyonun ruh halini yansıtan eskizler yardımıyla şekillenir. Seivewright' e (2012/2013, s. 162) göre; tasarım eskizleri giysilerle alakalıdır; silueti, detayları, kumaşları baskı süsleme ve renkleri gösterir. Giysi betimlemeye ve göstermeye yararlar, giyilebilir genelde orantısı olan ve kalıpcıya giysiyi yaratabilmesi için görsel bir araç olarak yardım eder.

Yapılan eskizlerde kullanılacak malzeme tasarımcının tarzına ve tercihine bağlıdır. Günümüzde manuel çizimler ve 3 boyutlu kolajlar hala moda tasarım alanında çok yaygındır. Ayrıca eskiz çizimler ve moda illüstrasyonları koleksiyonun temel ve önemli parçalarındandır. Kendi içinde bir sanat biçimi olarak görülen illüstrasyon, tasarım araçlarını kullanarak daha yaratıcı olmayı sağlar; hatların kalitesi ve fırça darbelerinin kağıt üzerindeki duruşu giysinin algılanışında daha önemli ve etkili hale gelir.

İllüstrasyonlar hayal gücünün, tasarımcının tasarıma olan bakış açısının kâğıt üzerine yansımalarıdır. İllüstrasyonların amacı, tasarlanan ürünün birebir görünümünü çizmek değil verdiği ruhu, karakteri, hayal gücünü ve tasarımcının yaratıcılığını anlatabilmektir. İllüstrasyonlar manuel olarak tasarım araçları ile çizilebileceği gibi, tasarım programları yardımı ile dijital ortamda da çizilebilmektedir. Bunların sonucunda koleksiyonun iskeletini tamamen oturtmak nihai ürün oluşturma sürecinde önem kazanır. Koleksiyonda yer alacak ürünler; elde edilen veriler, amaçlanan hedef, teknik ve malzeme doğrultusunda üretilir. Ayrıca koleksiyon az parça üretimine uygun olarak hazırlanabileceği gibi seri üretime uygun olarak da hazırlanabilmektedir.

Bu çalışmada portfolyo içerisinde yer alacak ürünler için bir kapsül koleksiyon hazırlanması uygun görülmüştür.

2.1.2. Kapsül koleksiyon

Kapsül koleksiyon; Renfrew ve Renfrew (2009/2014, s. 33) 'e göre, bazı tasarımcılar tarafından, Aralık/Ocak aylarında 'cruise' koleksiyon (ya da Amerika'da 'holiday collection'- tatil koleksiyonu) olarak bilinen küçük bir koleksiyondur. Bunlar, ilkbahar ürün yelpazesi mağazalara dağılmadan önce hazırlanıp sunulan, yaz koleksiyonlarıdır.

Jones' e (2002/2009, s. 223) göre ise; kapsül koleksiyon ilişkili stillerle oluşturulan özel bir amaç ya da etki hedefleyen küçük serilerdir.

Bu çalışmada; portfolyo içerisinde yer alacak küçük bir koleksiyon kapsül koleksiyon sürecini oluşturmak amaçlanmıştır. Bu amacın hedefi hem kapsül koleksiyon aşamaları hem de portfolyo tasarım aşamaları hakkında bilgi edinebilmeyi sağlamaktır.

2.2. Portfolyo

Sunum şekilleri iş ve eğitim hayatında önemli bir rol oynamaktadır. Sunum şekli seçilirken karşıdaki müşteri veya işverenin isteklerini göz önünde bulundurmak

önemlidir. Sunum şekilleri iş ve eğitim alanlarına göre de değişim göstermektedir. Günümüzün hem eğitim hem de iş hayatında en popüler sunum şekillerinden biri de portfolyodur. Portfolyo doğru iletişim için önemli bir sunum şeklidir.

Ayrıca portfolyo, tasarımcı, sanatçı ve mimarların yaptıkları işleri tanıtmak amacıyla hazırladıkları, hedefe göre düzenlenmiş belge topluluğudur (Çakır, 2009, s. 21).

Portfolyo son zamanlarda birçok alanda önemli rol olmakta ve bu alanların başında da moda tasarım gelmektedir. Moda tasarımcıları özgeçmişini, ürünlerini ortaya çıkarmada sergilediği kabiliyetini ve tarzını yansıtmaya yeteneğini en iyi portfolyo ile ifade edebilmektedir. Portfolyo kişiye göre değişim göstermektedir. Tasarımcının portfolyosu kendi tarzını ve vermek istediği mesajı barındırdığı için kişiye özgüdür.

Portfolyo içeriğinde öğrenme kapsamı, düşünme süreci, düşüncelerini organize etme ve problem çözme becerilerini barındırmalıdır. Bunun yanı sıra açıklayıcı ve tanıtıcı olması gerekmektedir. Portfolyolar kişinin aynası görevini üstlenmektedir bu yüzden tasarımları doğru şekilde sıralamak büyük önem taşımaktadır. Portfolyo aynı zamanda tasarımcıyı tanıtmalıdır.

İşveren veya eğitimci moda tasarımcının tüm çalışmalarını görmeyi amaçlamaz. Doğru sunum hazırlamak bu açıdan çok önemlidir. Doğru görsel kullanımı, malzeme kullanımı, kolajlarla ve tasarım hakkında küçük notlar ile ürünlerin hikâyesini ve vermek istediği mesajı anlatabilmek mümkündür.

Tezci ve Demirli' e (2004, s. 7) göre "Portfolyolar en iyi çalışma ürünlerini ve sürecini içermektedir. Bu tür çalışmaların genel avantajlarından biri öğrenenlerin kendi yüksek seviyede öğrenmelerinin yansımalarını seçebilmesi ve niçin bu yansımaların onların en iyi çabaları ve başarıları olduğunu göstererek açıklayabilmesidir.

Ayrıca moda portfolyolarını diğer portfolyolardan ayıran özellik tasarımda kullanılan malzeme numunelerinin portfolyoda yer almasıdır. İşveren veya eğitimciler kullanılan malzemelere dokunmak ve yakından görmek isteyebilirler. Bu açıdan

tasarım detayları veya görselleri, ürünlerin oluşum aşamaları, kullanılan kalıp teknikleri ve ürün malzemeleri mutlaka moda tasarım portfolyolarında yer almalıdır.

Moda tasarımcılar için portfolyo ilk olarak taşınabilir boyutta olmalıdır. Moda portfolyoları isteğe göre; dosya, kutu, katalog, broşür, slayt vb. şeklide hazırlanabilir. Bu aşamayı portfolyonun kullanım amacı belirler.

2.2.1. Portfolyonun sınıflandırılması

Günümüze gelene kadar portfolyo içerik ve sunum şekli olarak birçok araştırmacı tarafından sınıflandırılmış ve yorumlanmıştır.

Tain' e (1998, s. 6, 7) göre; Portfolyo ve sunum çantaları,

- Fermuarlı sunum çantası
- Ayrı ayrı ciltlerle elde edilen dosyalar
- Fermuarlı sunum dosyaları (Ciltli ekler)
- Fermuarlı sunum dosyası ve ayrılabilir ciltler
- Şövaleli sunum dosyası
- Özel olarak hazırlanmış portföy, şeklinde sınıflandırılır.

Öz 'e (2003, s. 21,33) göre ise; portfolyolar,

- Çanta portfolyo
- Klasör portfolyo
- Kitap portfolyo
- Slayt portfolyo
- Dijital portfolyo, şeklinde sınıflandırılır.

Portfolyoların içeriğinin düzeni kadar nasıl sunum dosyasında sunulacağı da önemli noktalardandır. Tasarımcı ilk olarak dijital portfolyo mu yoksa geleneksel portfolyo mu hazırlanacağına karar verilmelidir. Geleneksel portfolyolar genel olarak içeriğinde; çanta portfolyo, klasör portfolyo, kitap portfolyo tarzı sunuları barındırır.

Resim 2.1. Şövale portfolyo örneği
(<http://www.stationerytrade.com/upfile/images/big/20104316542747.jpg>)

Resim 2.2. Kutu/Özel olarak hazırlanmış moda portfolyosu örneği
(<http://www.designvertise.com/honor-branding-by-roandco-studio/>)

Resim 2.3. Kitap moda portfolyosu örneği (<http://sabelatobar.blogspot.com.tr/2012/10/portfolio-waltzing-lights.html>)

Resim 2.4. Ayrılabilir ciltler/klasör moda portfolyosu örneği 1
(<http://1granary.com/series/students/ernesto-narajo-fashion-architect/#!>)

Resim 2.5. Ayrılabilir ciltler/klasör moda portfolyosu örneği 2 (Mbonu, 2014.s. 104,105)

Ayrılabilir ciltlerle hazırlanmış klasör portfolyolar kullanım açısından diğer portfolyolardan daha avantajlıdır. Bu tür portfolyolara ekleme yapabilir ve üzerinde yeniden düzenleme yapabilmek mümkündür.

Portfolyonun içeriği ayarlandığı ve yeniden düzenlenebildiği zaman en iyisidir. Parça ekleme veya çıkarma yeteneği portfolyonuzu herhangi bir görüşme için uygun hale getirme açısından çok önemlidir (Eisenman, 2008, s. 22).

Resim 2.6. Dosya/Çanta moda portfolyosu örneği (<https://tr.pinterest.com/pin/476044623105308163/>)

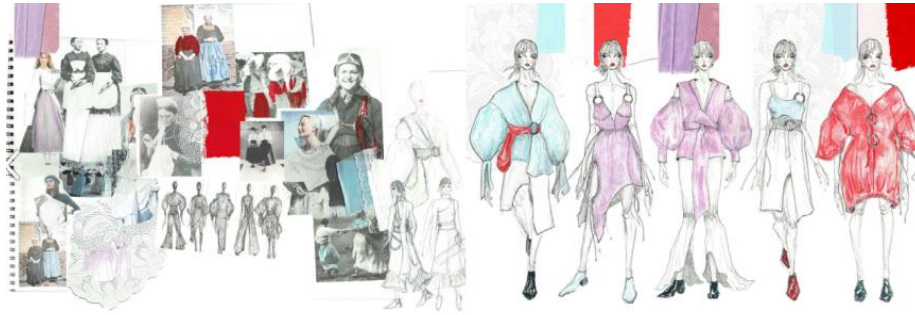
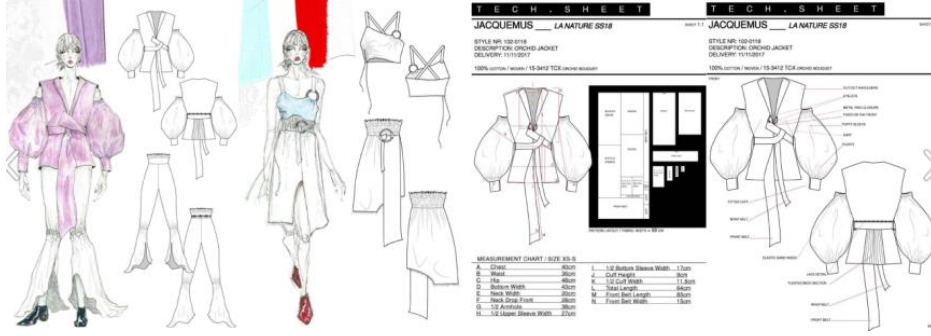
Portfolyolar birçok araştırmacı tarafından sunum olarak sınıflandırma yapıldığı gibi içerik olarak da sınıflandırılmışlardır.

Rolheiser, Bower and Stevahn (2000, s. 4,5) portfolyoları;

- En iyi çalışma portfolyoları
- Gelişmeyi yansıtan portfolyolar şeklinde sınıflandırmıştır.

Karamanoğlu (2006, s. 34, 35) ise portfolyoları;

- Süreci yansıtan portfolyolar
- Ürünü yansıtan portfolyolar şeklinde sınıflandırmıştır.

Resim 2.7. Süreci yansıtan moda portfolyosu örneği
https://issuu.com/lianapaberza/docs/liana_paberza_-_portfolio

2.2.2. Portfolyonun içeriği

El ve bilgisayar ile yapılan düz ve teknik çizimler, dijital sanat, grafik tasarım ve sanatsal görseller tarafından oluşturulan çizimler dâhil olmak üzere çeşitli ortamları içerecek çok yönlü bir portfolyo geliştirmek önemlidir (J. Springsteel, 2013, s.158).

Renfrew ve Renfrew'e (2009/2014, s. 146) göre; "Portfolyoda yer alması gerekenler,

- İllüstrasyonlar
- Teknik çizimler
- Kumaş, süsleme ve bitiş numune panosu

- Ön araştırma panoları
- Kıyafetlerin nihai hallerinin fotoğrafları (fotoğraf çekimi veya defileden)
- Koleksiyonun nihai kataloğu
- Haber kupürleri, CV' ler ve kartvizitler" dir.

Baron'e (2004, s. 7, 8) göre portfolyo içeriğinde;

- Çeşitlilik
- Stil
- Teknoloji ve Beceri
- Süreç
- Konsept/ yaratıcılık barındırmalıdır.

Portfolyo içerik olarak kullanılacağı alana göre düzenlenmelidir. Porfolyolar tasarımcının karakterini ve yeterliliklerini ifade etme şekli olduğu için doğru içeriğe sahip olmalıdır. İstenilen kriterler göz önünde bulundurularak bu hedef doğrultusunda içerik olarak düzenlenmelidir. Portfolyolar her ne kadar esnek bir yapıya sahip olsa da içeriğinde mutlaka bulunması gereken belli başlıklar vardır. Bu başlıklardan en önemlisi tasarımcı hakkında bilgi aktarımı sağlayacak olan özgeçmiş ya da cv' dir.

Portfolyoda yer alacak çalışmalar; kullanılan teknik, malzeme, moda alanı gibi belli bir akış ve düzene göre sıralanmalıdır. Tasarımların esin kaynaklarından oluşan hikâye panoları ve mood panoları portfolyo içerisinde yer almalıdır. Bunun yanı sıra portfolyoda, çalışmaların iyi belgelenmiş örnekleri ve nihai ürün elde edilene kadar geçtiği süreçlere ilişkin görseller, eskiz çizimler, teknik çizimler, numuneler, fotoğraf çekimleri yer almalıdır. Çalışmalar ve tasarımlar hakkında kısa bilgilendirmeler olmalıdır. Aynı zamanda belirli bir alana olan beceriyi kanıtlayacak belge ve tasarımları da içermelidir. Tasarımcının marka, etiket ve logo çalışmaları da portfolyoda bulunmalıdır. Portfolyoda yer alacak referans mektuplarının içeriğinde ise, referans olan kişinin iletişim bilgileri mutlaka yer almalıdır ve kapalı bir zarf içerisinde portfolyoya eklenmelidir (Orbaç ve Ağaç, 2017, s. 644).

Portfolyoda başlıca yer alacakların dışında içeriğini belli başlıklar sınırlamak mümkün değildir. Portfolyonun içeriğinde tek bir koleksiyon yer alacağı gibi en iyi çalışmalar ya da istenilen işe göre seçilmiş çalışmalarında yer alması mümkündür. Bunun doğrultusunda neden portfolyo sunuyorum sorusunun cevabı portfolyoyu şekillendirir.

Baron' a (2004, s. 8) göre portfolyo;

- Profesyonel büyüme ve keşif için mi?
- Akademik bir programa kabul için mi?
- Genel müdür ya da galeri sahipleri için mi?
- Büyük projeler için unsur sağlamak için mi?
- Tam zamanlı iş için mi?
- Müşteri kazanmak ya da tutmak için mi? sorularından birini hedef alarak düzenleme yapılmalıdır.

2.2.3. Etkinlik portfolyosu tasarım süreci

Bu çalışmada moda tasarım alanına yönelik Etkinlik portfolyosu tasarım süreci;

1. Kapak tasarımı
2. Özgeçmiş, cv tasarımı
3. Referanslar (iş portfolyolarında)
4. Ön araştırma panoları, mood panoları ve hikâye panoları
5. Araştırma çizimleri ve İllüstrasyonlar
6. Teknik çizimler
7. Ürünlerin nihai hallerinin fotoğrafları
 - o En iyi çalışmaların fotoğrafları
8. Bilgilendirmeler olarak ele alınacaktır.

2.3. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde araştırmanın konusu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Bu taramanın sonucunda literatürde; eğitim üzerine portfolyo uygulama ve grafik tasarım alanı için portfolyo tasarımı ile ilgili kaynaklara ulaşılmıştır. Moda tasarım portfolyosu başlığı altında kaynaklara ulaşılamamıştır. Bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin bazıları geçmişten günümüze tarih sıralaması şeklinde sıralanmıştır ve açıklanmıştır.

Öz (2003) “Kişisel sunum açısından dijital portfolyonun incelenmesi ve dijital portfolyo denemeleri” başlığı altında yüksek lisans sanat eseri çalışması raporunun

içeriğinde ilk olarak kişisel sunum yöntemlerine değinmiştir. Kişisel sunum yöntemi olarak portfolyo örneğini ele alarak başlıklar halinden açıklamıştır. Bu doğrultuda dijital portfolyo ortamlarını ve dijital portfolyoda kullanılan yazılımları başlıklar halinde açıklamıştır. Dijital ortamın kişisel tanıtım amaçlı kullanımını ele alarak dijital portfolyo tasarım süreçlerini açıklamıştır. Bu çalışmada son olarak Türkiye’den ve dünyadan farklı alandan tasarımcılar ve sanatçılar seçilmiş ve dijital portfolyo örnekleri incelenmiştir. Bu verilerin sonucunda araştırmacı dijital portfolyoda olması gereken özellikleri açıklamış ve dijital ortamın portfolyo sunumunda kullanımının faydalarını açıklamıştır.

Kan (2007) “Portfolyo değerlendirme” isimli makalede; ölçme değerlendirme yöntemlerini ele almıştır. Bir ölçme değerlendirme yöntemi olan portfolyoyu; Belge (documentation) portfolyoları, Süreç (process) portfolyoları, Etkinlik portfolyoları başlıkları altında sınıflandırmıştır. Bu çalışmada bazı araştırmacıların portfolyoyu sınıflandırmalarına yer vermiştir. Portfolyonun taşıdığı özellikler doğrultusunda öğrenci portfolyosunun içeriğinde neler olması gerektiği hakkında bilgiler vermiştir. Araştırmacı portfolyonun uygulanması aşamasını toplama, seçme, yansıtma, yönelme, bağlantı başlıkları altında toplamış ve bu başlıkları açıklamıştır. Bu doğrultuda portfolyo değerlendirmelerinin olumlu ve olumsuz yanlarını ayrı başlıklar altında açıklamıştır. Sonuç olarak araştırmacı eğitim ve öğretim süreçlerinde portfolyonun önemini vurgulamıştır. Bu tür çalışmalarda sağlıklı bir sonuç elde edebilmek için, portfolyo değerlendirmenin bir süreç olarak ele alınması ve öğrencinin gelişim süresinin incelenmesi kanısına varmıştır. Araştırmacıya göre bu değerlendirmeler öğrencilerin her alanda değişim, gelişim ve ilerlemesini gözlemlemeyi sağlamaktadır. Ayrıca öğrencileri birbirleri ile karşılaştırma yaparak değerlendirmek yerine, yetenekleri ve becerileri doğrultusunda sınıflandırma yapılarak değerlendirilmesinin doğru sonuca ulaşmada etkili olacağı kanısına varmıştır.

Çakır (2009) “Grafik sanatlar eğitimi açısından portfolyo tasarımı” başlığı altında hazırlamış olduğu ‘yüksek lisans’ tezinin içeriğinde ilk olarak iletişimi tanımlamış ve grafik tasarımı ile ilişkilendirmiştir. Dünyada ve Türkiye’ de grafik tasarımının tarihi hakkında bilgiler vermiştir. Eğitim alanında grafik tasarımı ve kişisel sunum

teknikleri incelenmiş ve portfolyo sunum hakkında bilgi verilmiştir. Elde edilen kaynaklar doğrultusunda portfolyo tasarımında olması gereken kriterler belirlenmiştir. Bu kriterler doğrultusunda araştırmacı tarafından hazırlanan gözlem formları oluşturulmuştur ve çalışmadaki veriler bu form aracılığı ile toplanmıştır. Ankara’da ve Konya’da bulunan sanatçıların portfolyo tasarımları incelenmiş. Bunun yanı sıra Hacettepe ve Başkent Üniversitesinde eğitim gören öğrencilerin çalışmaları da incelenmiştir. Araştırmaya göre, portfolyo tasarımında yaratıcılık ve işlevselliğin bir arada düşünülmesi gerektiği ve bunun yanı sıra kesin kurallar olmamakla birlikte temel kriterlerin her portfolyo içerisinde yer alması gerektiği sonucuna varmıştır.

Erdoğan (2011) “Bir moda tasarımcısının koleksiyon hazırlama süreci ve simay bülbül örneği” başlığı altında hazırlamış olduğu ‘yüksek lisans’ tezinde moda tasarımı açıklamış ve moda tasarımcıların koleksiyonu hazırlama sürecini ele almıştır. Bu süreci başlıklar altında değerlendirmiş, görsellerle ve örneklerle destekleyerek açıklamıştır. Bunun yanı sıra tasarımlarında ağırlıklı olarak deri kullanan Türk tasarımcı Simay Bülbül’ün koleksiyon hazırlama sürecinin incelemiştir. Bu araştırmaların sonucunda elde edilen koleksiyon süreci ile Simay Bülbül’ün koleksiyon hazırlama sürecini karşılatırmıştır. Bu elde edilen veriler sonucunda koleksiyon hazırlama yöntemlerinin benzerlik gösterdiğini gözlemlemiştir.

Kaya (2014) “Sanal Portfolyo kullanımlarının incelenmesi ve bir uygulama örneği (Dpü Gsf online portfolyo sitesi)” başlığı altında hazırlamış olduğu yüksek lisans tezinde tasarımcı için portfolyonun önemini belirtmiş ve portfolyo hakkında bilgiler vermiştir. Bu doğrultuda portfolyonun türlerini fiziksel, sanal ve online portfolyo olarak sınıflandırmıştır. Online portfolyoları; kişisel online portfolyolar ve sosyal online portfolyolar olarak ayırmıştır. İnsanların internet üzerinden araştırmalar yapmakta olduğu ve zamanlarının çoğunu elektronik ortamda geçirdiklerini vurgulamıştır. İnternet üzerinden hazırlanan portfolyonun iş bulmak açısından daha verimi ve avantajlı olduğu düşünülmüştür. Bu doğrultuda araştırmacı üniversitenin sistemi üzerinden bir online portfolyo sitesi kurmuştur. Kurulan online portfolyo sitesinin planlama ve hazırlık süreçleri açıklanmış ve kurulum süreci anlatılmıştır. Bu çalışmanın sonucunda araştırmacı kitap olarak portfolyolar amaca hizmet etse de,

elektronik ortamda hazırlanmış portfolyoların pratiklik, kolaylık ve avantaj sağladığı sonucuna varmıştır.

3. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde Etkinlik portfolyosu uygulamak amacıyla gerçekleştirilen uygulamanın adımlarına ilişkin bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, moda tasarım içerikli portfolyo tasarımının sürecini ele alan uygulamalı araştırma yöntemi olarak kullanılacaktır.

3.1.1 Araştırma süreç basamakları

Portfolyo esnek bir yapıya sahiptir. Bundan dolayı alanların istekleri ve gereklilikleri doğrultusunda şekillendirilerek hazırlanmaktadır. Moda tasarım alanı kendi içerisinde belli bölümlere ayrılmaktadır. Tasarım bölümü için iş başvurusunda bulunacak kişiler başvuru yaptıkları firmaların isteklerini göz önünde bulundurmaları, en önemlisi tasarım gücünü ve yeteneğini ortaya koyacak bir sunum yapmalıdırlar. Bu çalışmada, tasarım bölümünde çalışacak, tasarım yönü kuvvetli bir tasarımcı için kullanılacak Etkinlik moda portfolyosu hazırlanmıştır. Tasarımcı yeteneklerini, yapabilirliklerini, tasarım gücünü bu çalışma içinde sunarak hem bir süreç oluşturmakta hem de gelişim sürecini ortaya koymaktadır. Bu çalışmada; tasarımcı koleksiyon hazırlamadaki başarısını göstermeyi amaçlamaktadır, ayrıca moda tasarım alanında kullanılan programlar ile tasarımlar yaparak yeterliliklerini de ortaya koymayı hedeflemektedir.

Bu çalışma; araştırma ve uygulama basamaklarında gerçekleştirilmiştir. Bu basamaklar doğrultusunda bir koleksiyon süreci elde edilmiş ve uygulamalı portfolyo hazırlanmıştır. Hazırlanan portfolyo tasarım alanında deneyim sahibi kişilerin görüşleri alınarak değerlendirilmiştir.

Kapsül koleksiyon süreci

Portfolyonun içerisinde bir kapsül koleksiyonun ve bu koleksiyondaki ürünler kadın giyimine yönelik tasarlanması planlanmıştır. Tasarlanacak ürünler Fütürizm sanat akımı altında belirlenecek tema ile üretilecek ve bu üretim sırasında izlenilecek yol bir tasarım süreci tablosu oluşturacaktır. Bu oluşan süreç araştırma, inceleme ve planlamadan başlayarak nihai ürün oluşturmaya kadar geçen dilimi anlatacaktır.

Şekil 3.1. Kapsül koleksiyon süreci

Kapsül koleksiyon tasarımcının yeteneklerini, hayal gücünü göstermek amaçlı hazırlanması planlanmıştır. Tasarımcının yeteneklerini ortaya koyacak ve farklı teknikte uygulama yapılacak bir koleksiyon oluşturmak hedeflenmiştir. Bu doğrultuda tema belirlenmesi, araştırma, geliştirme ve planlama yapılmış ve elde edilen veriler doğrultusunda koleksiyonun temel taşı hikâye panosu hazırlanmıştır. Hazırlanan hikâye panosu doğrultusunda araştırma çizimleri gerçekleştirilmiş ve bu çizimler doğrultusunda 12 parçalık kapsül koleksiyon oluşturulmuştur. Seçilen 12 parçalık kapsül koleksiyon renklendirilerek ve üretim aşamasına gelecek şekilde detaylandırılmıştır. Seçiler 2 parça nihai ürün 3Boyutlu kalemle küçük manken üzerinde modellenerek hazırlanmıştır.

Üretim aşamasından sonra sunum şekilleri araştırılmış ve koleksiyon için en uygun sunum şekli olan Etkinlik moda portfolyosu seçilmiştir.

Portfolyo süreci

Şekil 3.2. Portfolyo tasarım süreci

Portfolyo uygulama sürecinde moda tasarımcılarının portfolyo hazırlarken izlemesi gereken yollar uygulamalı bir şekilde şov amaçlı olarak aktarılmıştır. Bununla birlikte hem dosya hem dijital sunum şekilleri hazırlanmış, ikisinin arasındaki fark uygulamalı bir şekilde açıklanmıştır.

Portfolyo içerik olarak bir süreci kapsamaktadır bu süreç doğrultusunda moda tasarım portfolyoları üzerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir. Bu incelemeler ve portfolyo içerisinde yer alacak kapsül koleksiyon doğrultusunda renk ve kapak tasarımları oluşturulmuştur. Portfolyoda yer alacak cv, portfolyo ile bir bütün olarak düşünülerek ve bu doğrultuda tasarlanmıştır. Yapılan araştırmalar ve incelemeler sonucunda hazırlanan hikâye panosu portfolyonun içerisinde açıklamaları ile yer almıştır. Bu hikâye panosundan esinlenerek oluşturulan 12 parçalık kapsül koleksiyonun her bir parçasının eskizleri illüstrasyonları ve açıklamaları portfolyo içerisinde yer almıştır. Teknik çizim kısmında; üretilecek olan 2 parçanın detaylarına

yer verilerek detayları hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır. Üretim aşamasındaki görseller ve açıklamalara da yer verilmiştir. Nihai ürün kısmında ise ürünlerin son halleri ve detay görsellerine yer verilmiş ve uygulama süreci göz önüne alınarak portfolyo oluşturulmuştur.

Görüş formu uygulama süreci

Araştırma ve uygulamalar sonucunda elde edilecek; Etkinlik ciltli/klasör moda portfolyosu ve Etkinlik kitap moda portfolyoları moda tasarım alanında deneyimli 3 işveren tarafından incelenmiş ve görüşme formu doğrultusunda değerlendirilmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu;

1. Moda tasarım alanında hazırlanan portfolyoları incelerken içeriğinde ne olması sizi etkiler?
2. Moda tasarım portfolyosu işverenin isteklerini karşılıyor mu?
3. Moda tasarım portfolyosu açısından hangi portfolyonun daha etkili olduğunu düşünüyorsunuz? sorularını içermektedir.

Görüşme formlarının sonuçlarının portfolyonun alana yönelik istenilen hedefe ulaşım ulaşıldığını ve içerik olarak doğru düzene sahip olup olmadığı sorularına cevap vereceği düşünülmektedir.

3.2. Veri Toplama Teknikleri

Bu çalışmada araştırmacı tarafından literatür taraması yapılarak portfolyo ile ilgili kaynaklar toplanmıştır. Ulusal, uluslararası tezler ve kitaplar incelenmiştir. Ayrıca konu çerçevesinde internetten de veriler araştırılmıştır. Konuyla ilgili elde edilen yabancı kaynaklar araştırmacı tarafından ve destek alınarak Türkçeye çevrilmiştir. Ulaşılan kaynaklardan elde edilen veriler aracılığıyla portfolyo tasarımında olması gereken kriterler belirlenmiş ve bu moda tasarımı ile ilişkilendirilmiştir.

Moda portfolyosu hakkında internetten bilgiler toplanmış ve dünyada moda üzerine yapılan çalışmaları incelenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda çalışmanın gelişim süreci belirlenmiştir.

Her alanın kendin özgü tasarım süreçleri bulunmaktadır. Moda tasarım sürecini her tasarımcı kendine göre yorumlamış ya da belli süreçleri göz önüne alarak ürünler ortaya çıkarmıştır.

3.3. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Yapılan veri araştırma tekniklerinde elde edilen kaynaklar doğrultusunda portfolyo tasarımı uygulamalı olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada tema olarak seçilen “Excellent Space” doğrultusunda kapsül koleksiyon tasarım süreci ortaya konulmuştur. Tasarımı yapılan ürün 3B kalemle modellendirilmiş ayrıca hazırlanan portfolyo hem klasör hem de kitap portfolyo şekilde hazırlanmıştır.

Moda tasarım alanında işveren tasarımcılara uygulanan üç görüşme formu doğrultusunda cevaplar dikkate alınarak portfolyolar değerlendirilmiştir. Bu sorular çalışmanın bulgular bölümünde başlıklar altında açıklanmış ve yorumlanmıştır.

4. ETKİNLİK PORTFOLYO UYGULAMA

4.1. Uygulamalı Kapsül Koleksiyon Tasarım Süreci

Koleksiyon tasarım süreci ile ilgili çeşitli sınıflandırmalar olmakla birlikte yöntemde de belirtildiği gibi araştırmacı tarafından oluşturulan aşağıdaki akış izlenerek koleksiyon hazırlanacak ve portfolyo oluşturulacaktır.

Bu çalışmada moda tasarım alanına yönelik portfolyo' da yer alacak kapsül koleksiyonun tasarım süreci;

- Tema seçimi,
- Araştırma, geliştirme ve planlama,
- Hikâye panosu hazırlama,
- Araştırma çizimleri,
- Seçilen çizimlerin geliştirme süreci
- Sunumda kullanılacak ürünlerin oluşturulması,
- Sunum şekli, başlıkları altında ele alınacaktır.

4.1.1. Tema seçimi

Tema seçimi koleksiyonun temel noktasıdır. Bu çalışmada, kapsül koleksiyonu üretirken kullanılacak malzemenin tema seçimi üzerinde büyük bir etkisi vardır. Bu çalışmada moda tasarım alanında farklı malzeme kullanımını ve teknolojinin etkisini hissettirmek amacı ile tema fütürizm başlığı altında 'Excellent Space' olarak belirlenmiştir. Bunun doğrultusunda fütürizmin doğuşu ve moda tasarımcıları üzerinde etkileri araştırılmıştır. Moda tasarımcıların fütürizm ve teknoloji başlığı altında ortaya koyduğu ürünler, koleksiyonlar ve defileler incelenmiştir.

Fütürizm (Gelecekçilik)

Sözcük anlamı; "Gelecekçilik" olan fütürizm, tüm geçmiş dönemleri, geleneksel görüşleri, o döneme ait estetik ve güzellik anlayışlarını reddeden, yıkıcı, yok edici anarşist bir akım olarak doğmuştur" (Şimşek, 2009, s. 51). Fütürizm, taklidi ve

geçmişini tamamen reddetmektedir. Daima orijinal olmayı savunmaktadır. Günümüzde teknolojinin gelişimi ile birlikte fütürizm başlığı altında sanatçılar, tasarımcılar farklı ve yaratıcı ürünler ortaya koymaktadır. Fütürizm edebiyat ve resim sanatını etkilediği gibi moda tasarımcılarını da etkilemiştir. Birçok önemli moda tasarımcısı fütürizm sanatının etkisi altında kalmış ve bu sanat akımını benimsemiştir. Tasarımcılar kumaş dışında farklı malzemeler kullanmış ve teknolojiden destek alarak farklı, çarpıcı ve yenilikçi tasarımlar ortaya koymuşlardır.

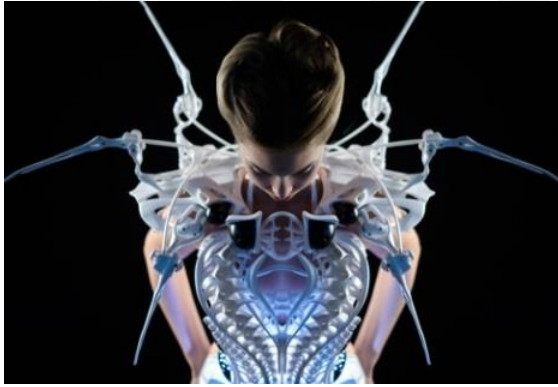
Fütürizm sanat akımından etkilenen ve bunu sahnede şov amaçlı olarak da kullanan birçok tasarımcı vardır. Şov amaçlı yapılan tasarımlar tasarımcıların bir şekilde hayal güçlerinin gövde gösterisi yapma şeklidir. Birçok tasarımcı fütürizm akımının etkisiyle ortaya çıkardıkları tasarımların yanı sıra teknoloji ile birleştirip farklı malzemeler kullanarak moda tasarımına yön vermişlerdir. Moda tasarımına farklı bir açıdan bakılmasını sağlamışlardır. Iris Van Herper, Alexandre Macquen, Alexis Walsh, Anouk Wipprech, Threeasfour, Danit Peleg gibi moda tasarımcıları fark yaratmayı, moda ile teknolojiyi bir arada kullanmayı ve yenilikçi olmayı benimsemişlerdir. Bu doğrultuda ürünler ve koleksiyonlar oluşturmuşlardır. Bu çalışmada yer alacak ürünler ise; 3D yazıcıyı ve teknolojiyi tasarımlarına yansıtan bu tasarımcılardan esinlenilerek oluşturulmuştur.

Resim 4.1. Danit Peleg, 3D yazıcı ile üretilmiş tasarım örnekleri (<https://danitpeleg.com/liberty-leading-the-people-2/>).

Resim 4.2. Iris Van Herper, 'Radiation Invasion' Spring/Summer 2010, 'Escapism', Spring/Summer 2011 defilesinden örnekler (Clarke ve Harris, 2012, s.203)

Resim 4.3. Anouk Wipprecht, FashionTech, 3D yazıcı ile üretilmiş tasarım örnekleri, 2007. (<http://www.anoukwipprecht.nl/>)

Resim 4.4. Alexis Walsh, Spire Dress, Areal Boehler in Duseeldorf, Germany, 2016'da sergilenen tasarım örnekleri (<http://www.alexiswalsh.com/spire#0>)

4.1.2. Araştırma, geliştirme, planlama

Bu çalışmada; araştırma, geliştirme ve planlama aşaması,

- Mevsim
- Hedef kitle
- Tasarımda kullanılacak malzemeler
- Renk seçimi ve kullanımı
- Siluet, başlıkları altında oluşturulacaktır.

Mevsim

Etkinlik Portfolyosu içerisinde yer alacak kapsül koleksiyonun mevsimi yaz olarak belirlenmiştir.

Hedef Kitle

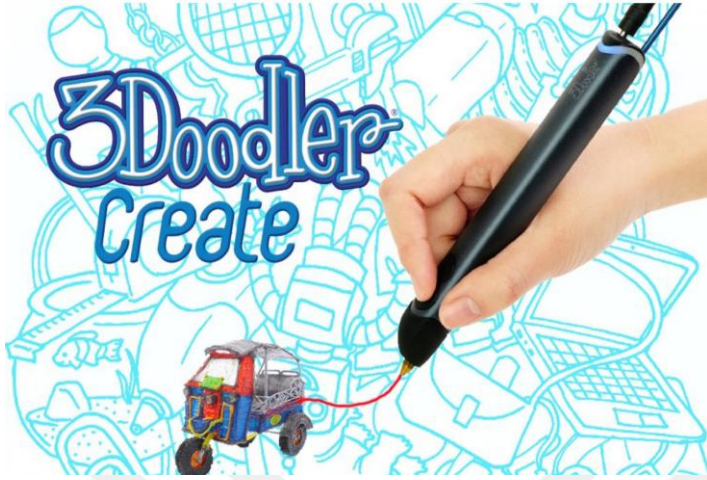
Kapsül koleksiyonun hedef kitlesi, teen-age (kadın) olarak belirlenmiştir. Üretilen ürünler şov amaçlı olarak tasarlanacaktır. Bunun sonucunda belirlenen hedef kitlesi ise, farklı olmayı seven olası alıcılar, sanatçılar ve kendini göstermeyi seven kişilerdir. Koleksiyon teknolojiyi hayatında kullanmayı seven ve bu tür tasarımları üzerinde taşımayı tercih eden kişilere hitap etmeyi hedeflemektedir.

Tasarımda Kullanılacak Malzemeler

- 2 adet adet ½ ölçekli prova mankeni,
- 3B kalem (3Boyutlu kalem),
- Amerikan bezi,
- Dok tela,
- Cırt cırtl bant

Etkinlik portfolyosu içerisinde yer alacak olan kapsül koleksiyonu sıradan koleksiyonlardan ayıran özellik malzeme tercihidir. Bu çalışmada üretilecek tasarımların genel olarak kullanılan tekstil malzemelerin haricinde farklı malzemeyle üretilmesi tercih edilmiştir. Tasarımlar 3D yazıcılar ile benzer özellik taşıyan bununla birlikte el becerisinin de gösterebileceği 3 boyutlu çizim kalemi ile üretilecektir.

3Boyutlu kalem (3B kalem)

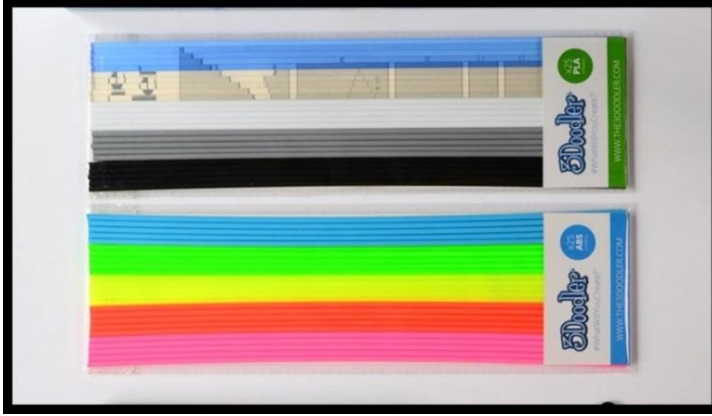
Resim 4.5. 3B kalem (<https://www.scientificsonline.com/product/3doodler-create-pen>)

Resim 4.6. Hong kong’da Shigo moda sanat evi tarafından 3B kalem ile yapılmış örnek çalışma (<http://upwards.the3doodler.com/making-patterns-plastic/>)

3Doodler create kalem Dünya’nın ilk üç boyutlu kalemidir. Günümüz dünyasının teknolojik gelişimlerinden faydalanmak, yapılacak tasarımlarda farklı bir estetik kaygısı uyandırmak ve herhangi bir bilgisayar yazılımına gerek duymadan kolay ve pratik bir şekilde 3 boyutlu tasarımlar oluşturabilmek için 3B kalem bu çalışmada tercih edilmiştir. Bu kalem, herhangi bir teknolojik donanıma gerek duymadan bir zemin üzerinde ya da havaya doğru çizilerek üç boyutlu şekilde ürünleri oluşturulma imkânı sunmaktadır. Bu şekilde tasarımlar anında hayata geçirilmektedir.

3B ile kullanabilecek 2 farklı plastik çubuk vardır. Bunlar ABS ve PLA' dır.

Resim 4.7. 3Doodler Create ABS (Mavi) ve PLA (Yeşil) plastik çubuklar

Çizelge 4.1. ABS ve PLA plastik çubukların kullanım alanları (<http://edu.the3doodler.com/abs-vs-pla-head-to-head/>)

	ABS	PLA
3B kalemle ne yapıyorsunuz?		
Keskin köşe ve açılar çizmek için(90 dereceden küçük açılar)		Evet
Dikey çizimler için (Havada doğrusal veya spiral çizimler)	Evet	
Yapılar inşa etmek için (Serbest çizimler, plastik üzerine plastik inşaatlar)	Evet	Evet
Bükülebilir 3B çizimler (Biraz esnekliğe mi ihtiyacınız var?)	Evet	
Önce kağıt üzerine çizim yapmak için (Kalıplardan inanılmaz 3B çizimler yaratmak için)	Evet	
Kâğıda uzun süreli yapışan işler için (3Doodler'ınızın uzun süre boyunca kağıda sabit kalmasını mı istiyorsunuz?)		Evet
Cam veya metal yüzeyler üzerinde çalışmak için (Karışık araçlar kullanmanın zamanı. Seramikte de işe yarar!)		Evet
Yarı saydam çalışmalar için (3B ile yarı geçirgen çalışmalar mı yapmak istiyorsunuz?)		Evet

Plastik uçların özellikleri ve kullanım alanları dikkate alınarak bu çalışmadaki ürünler için siyah PLA plastik çubuklar tercih edilmiştir.

Kapsül koleksiyonun üretilmesinde 3B kalemin tercih edilmesinin sebebi ise, farklı bir teknolojiyi moda tasarımında kullanmak ve bu alanda bir fark yaratmaktır. Tasarlanan giysiler sadece görsel amaçlı kullanılacaktır. Bu çalışmada; tasarımlar şov amaçlı bir sunumla birleştirilip, hem kapsül koleksiyon süreci hem de portfolyo tasarım sürecinin oluşturulması amaçlanmıştır.

Kapsül koleksiyon içerisinde yer alacak ürünler 12 parçadan oluşacaktır. Koleksiyondaki ürünler tek parça elbise olacak şekilde, üretime uygunluğu ve giyilebilmesi göz önünde bulundurularak tasarlanacaktır.

Saklanabilir olması açısından ve kullanılacak malzeme bakımında bu çalışmalarda iki adet ½ ölçekli prova mankeni kullanılması tercih edilmiştir. Ayrıca bu çalışmada kapsül koleksiyon içerisinde yer alan 12 parça üründen iki adedi 3B kalem ile ½ ölçekli prova manken üzerinde uygulamalı bir şekilde üretilecektir.

Resim 4.8. ½ ölçekli prova mankeni ön, arka ve yan görünüşü

½ ölçekli prova manken üzerine drapaj yöntemi ile tasarımların kalıpları çıkarılacaktır. Bu kalıplar oluşturulurken Amerikan bezi ve dok tela kullanılması tercih edilmiştir. Bu çıkarılan kalıplar üzerine 3B kalem kullanılarak tasarımların oluşturulması amaçlanmıştır.

Resim 4.9. Kalıpta kullanılacak dok tela ve amerikan bezi

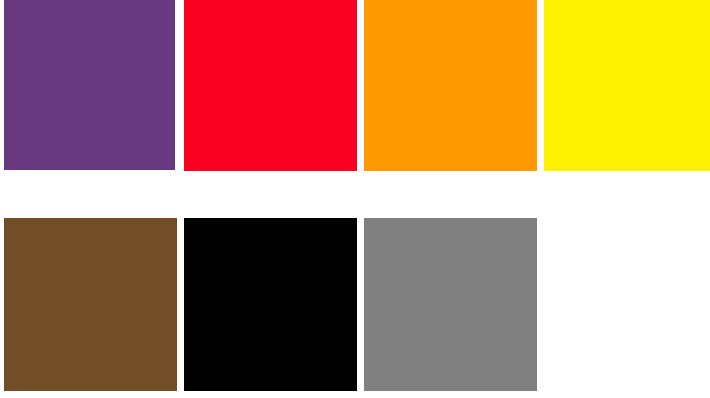
Tasarımlar üretildikten sonra ön ve arka parçanın birleştirilmesinde 2 cm lik cırt cırtlı bant kullanılacaktır. Bu şekilde tasarımlar manken üzerine sabitlenecektir.

Resim 4.10. Tasarımların birleşiminde kullanılan 2 cm cırt cırtlı bant

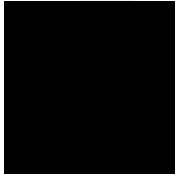
Renk Seçimi ve Kullanımı

Tasarımların sunumu ve bütünlüğü açısından renk seçimi çok önemlidir. Renkleri doğru seçmek tema ile koleksiyonu bir bütün haline getirir. Bu çalışmada tasarımlar 3B kalem ile üretilecek olduğundan renk seçeneği kısıtlıdır. Ayrıca renk seçilirken; Türkiye’de satışı olmasına, koleksiyona ve temayı uyumuna dikkat edilmiştir.

Resim 4.11. Türkiye’de bulunan 3B kalem plastik çubuklardan renk örnekleri (<http://the3doodler.com/shop/#>)

Bu çalışmada istenilen etki ve vurgu verilmesi açısından siyah renk tercih edilmiştir. Siyah sonsuzluk hissi uyandıran, devamlılığı olan ve geleceğin tonları içerisinde yer alan bir renktir. Bu çalışmada Fütürizm temasıyla gelecek ve teknoloji vurgulanmıştır ve bunun yanı sıra malzemenin akışkanlığı ile bir hareket sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca çalışmada tercih edilen siyah renkle bir sonsuzluk devamlılık vurgulanmak amaçlanmıştır.

Resim 4.12. Tasarımlar için seçilen renk

Siyah (Black)

Siyah içerisinde devamlılığı ve sonsuzluk hissini barındırır. Ayrıca geleceği vurgular ve bundan dolayı geleceğin tonları içerisinde yer alır. Bu çalışmada tema, renk uyumunun bütünlüğü siyah renk tercih edilerek sağlanmıştır.

Siluet

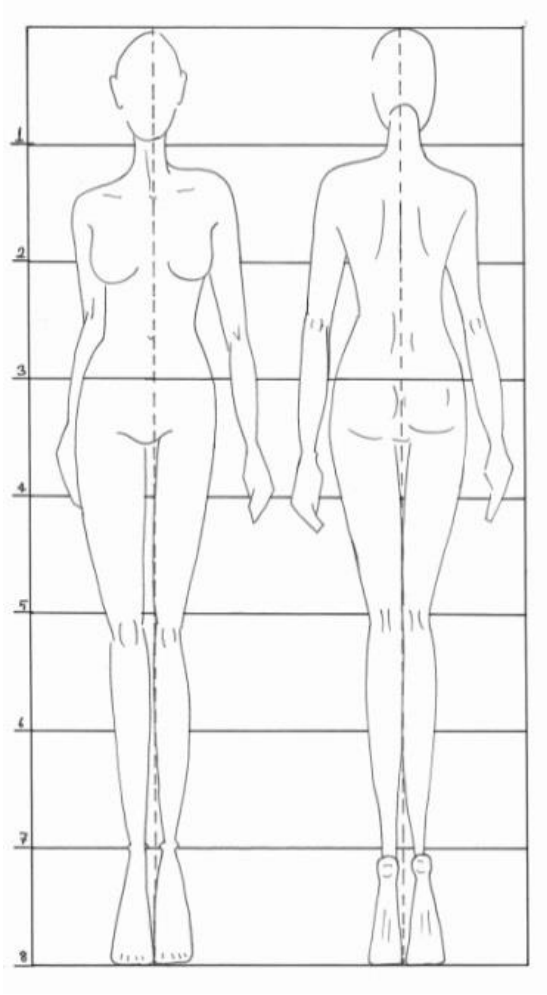
Siluet en yalın anlatımıyla giysinin vücut etrafında oluşturduğu dış hat veya şekildir. Koleksiyonun oluşturulabilmesi için temel bir şart, uzaktan bakıldığında detay, kumaş ya da dokudan önce fark edilen ilk öğedir (Seivewright, 2012/2013, s.118).

Siluet, bir nesnenin yalnızca kenarları çizilerek yapılan resmi olarak tanımlanabilir. Tasarımcı, kumaşına ve tasarlayacağı giysiye göre siluetini seçer ve hayalindeki giysiyi bu siluet üzerinde giydirir. Siluet moda değişimleri ile paralellik gösterir. Giysi tasarımcıları genellikle şu siluetleri kullanırlar.

- Teknik çizim silueti
- Artistik çizim silueti (Megep, 2006, s. 3)

➤ Teknik çizim silueti

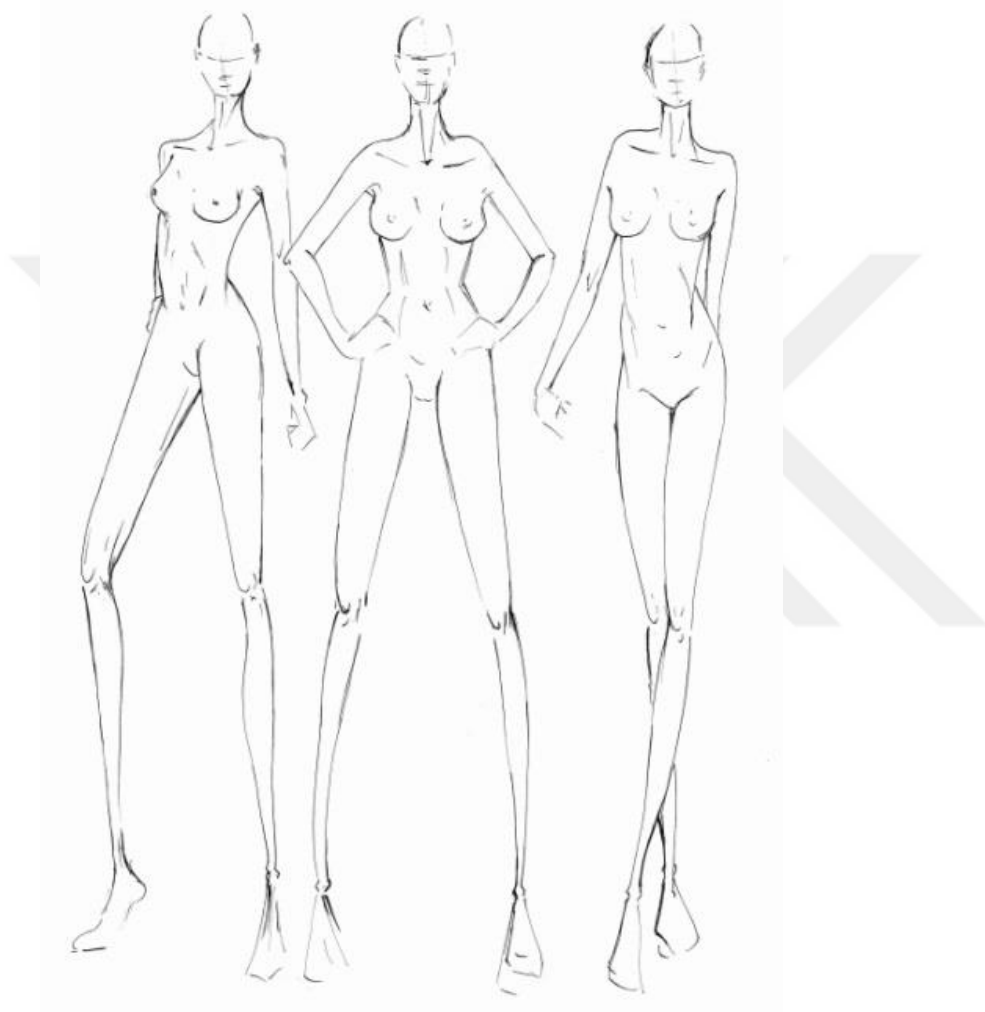
Bu tür siluetlerde fazla abartma ve deforme yapılmamaktadır. Teknik çizim siluetler gerçek insan bedeni ölçülerine uygun şekilde çizilmektedir. Genel olarak 8 baş esas alınarak çizim siluet ölçülendirilir.

Resim 4.13. Çalışmada kullanılan teknik çizim silueti

➤ Artistik çizim silueti

Artistik çizim silüetlerinde abartı ve deforme yapılmaktadır. Silüetin veya giysinin tamamının çizilmesi ve anlaşılması beklenmez. Tasarımcının hayal gücünü yansıtmaya ve yorumlamaya açık bir durumdur.

Resim 4.14. Çalışmada kullanılan artistik çizim silueti

4.1.3 Mood Panosu - Hikâye panosu

Mbonu' a (2014, s. 238) göre; moda tasarımında konsept panosu, mood panosu, hikaye panosu hepsi aynı şeylerdir. Temaların, ilham kaynaklarının, konseptin, renklerin ve kumaşların izleyiciye iletildiği bir koleksiyonun özetini sağlamaktadır.

Mood panosu ve hikâye panosu, hem tarihsel hem de güncel araştırma fotoğrafları, tasarımcının yaratıcı sürecini göstermek için kullanılabilir. Bunlar, tasarımcının "ruh halini" ifade etmeyi ne kadar istediğine göre değişebilir (Tain, 1998, s. 46).

Hopkins' e (2010/2013, s. 128) göre; Mood panosunun amacı isminden de anlaşıldığı gibi, tasarım panoları veya ardından gelen projelerin ruhunu ve tonunu kurgulamaktır. İlham panosu hazırlama süreci bir tasarımcının çeşitli kaynaklardan görsel bilgi toplamasını ilham ve fikirlerinden görsel bir sunum hazırlamasını sağlamaktadır.

Bu tür panolar dijital ortamda hazırlanabileceği gibi manuel olarak da hazırlamak mümkündür. Mood panosu hazırlama tekniği kişinin isteğine göre değişim gösterebilir.

Olgaç' a (2005, s. 67) göre; hikâye panosu; araştırma sonucunda, tasarımcıyı etkileyen tüm verilerin bir araya toplandığı, 2 veya 3 boyutlu çalışmadır. Hikaye panosunda fotoğraflar, resimler, iki ya da üç boyutlu objeler, kumaş veya aksesuar örnekleri kullanılabilir.

Hikâye panosu; Scully ve Johnston Cobb' a (2012, s. 206) göre; tasarım düşüncesi bir hikâyeyi görsel olarak anlattığı için, tasarımcıların ve renk tahmincilerinin en sevdiği araç, film şerididir.

Jones' e (2002/2009, s. 179) göre ise; hikâye panoları özet için ortaya koyduğunuz çözümün bütün 'hikayesini' temsil eden, bitmiş sunum kağıtları ya da köpüklü pano serisidir. Genelde temayı, renkleri ve piyasayı açıklayan kısa metinlerle birlikte bir ruh hali panosu, son illüstrasyonlar ve ilişkili kumaşları ve dekoratif öğeleri içerir.

Temada da belirtildiği gibi bu çalışmada fütürizmi benimsemiş tasarımcıların kullandığı malzemeler, koleksiyonlar ve defileler esin kaynağı olmaktadır. Bu çalışmada fütürizm başlığı altında oluşturulacak hikaye panosu; gelecek vurgusu, sonsuzluk, akışkanlık ve boşluk hissinden yola çıkarak elde edilen görseller yardımıyla 'Excellent Space' olarak belirlenmiştir. Elde edilen bu veriler doğrultusunda hikâye panosu hazırlanmıştır. Hikâye panosu dijital ortamda

oluşturulmuştur. Dijital ortamda kolaj olarak çalışılmış ve hikaye panosu üzerine tablet ile çizimler yapılmıştır. Bunun yanı sıra el çizimleri üzerine hikaye panosu doğrultusunda kolaj çalışması da yapılmıştır. Bu hikaye panosu ve kolaj çalışmaları tasarımcının bir nevi yapabildiklerini kanıtlama şeklidir.

Resim 4.15. “Excellent Space” Hikâye Panosu

Excellent Space

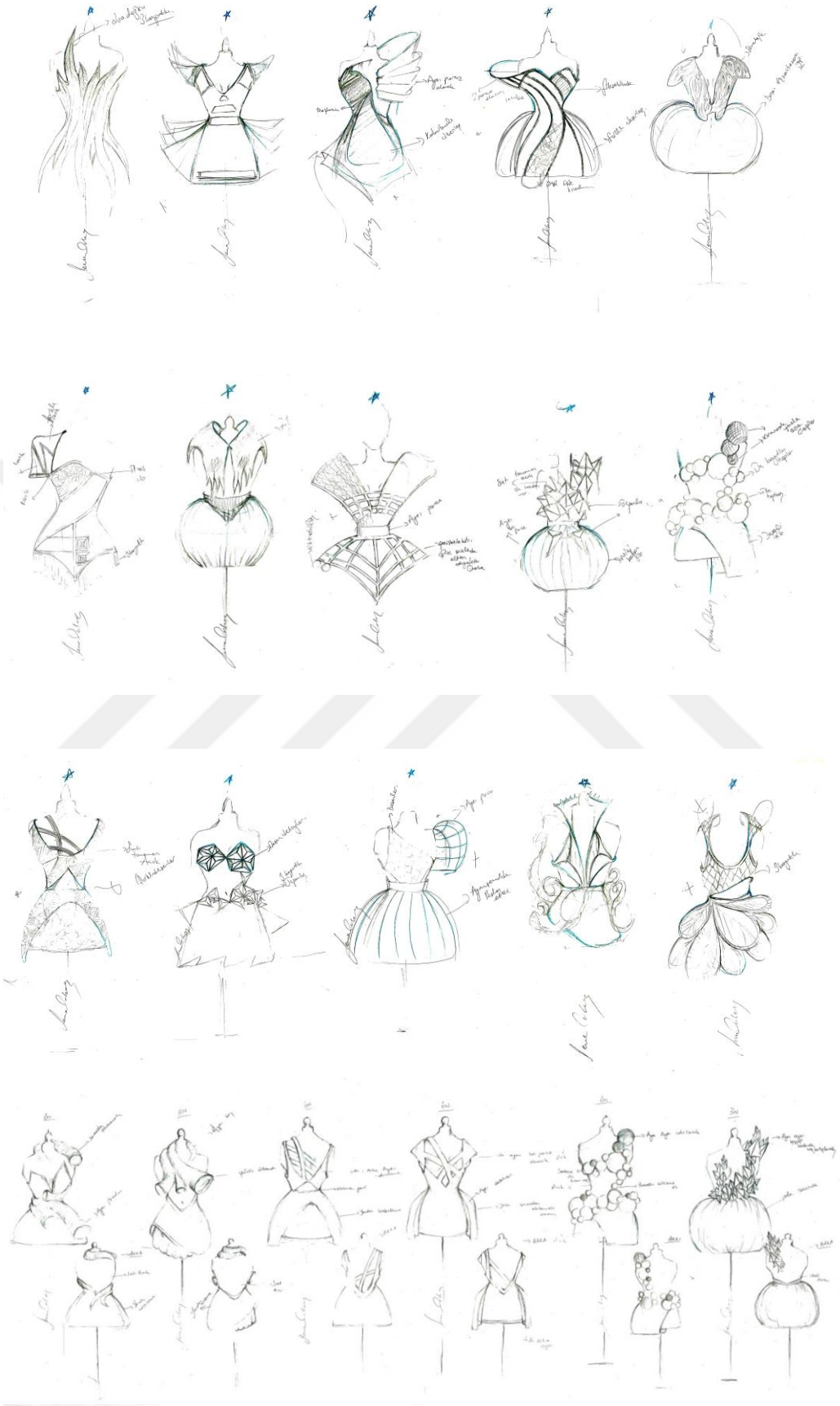
Fütürizm evrenin bir değişim ile var olduğunu düşünerek, geçmişteki tüm sanat akımlarını ve kuramları yok sayar. Teknoloji ile yaratıcılığın birleşimi evren içerisinde mükemmel boşluk (Excellent Space) oluşturur. Bu boşluk devamlılığı, geleceği ve yeniliği içerisinde barındırır. Boşluk sonsuzluktur ve yenilik içerisinde yeniden doğmaktadır.

4.1.4. Araştırma çizimleri

Araştırma çizimleri tasarımların temel taşlarından birisidir. Araştırma sırasında tasarımcı; çevresinde bulunan yapılardan, sokakta dikkatini çeken herhangi bir objeden, internette gezinirken gördüğü görsellerin etkilenebilmektedir. Bu etkinin sonucu olarak tasarımcı bir tema belirlemede ve bu doğrultuda araştırma çizimlerini oluşturmaktadır. Bunun sonucunda elde edilen araştırmalar ve eskizler tasarımlara yön vermektedir.

Araştırma çizimleri görsel portfolyonun bir parçasıdır. Ayrıca koleksiyon oluşturulurken ortaya çıkacak tasarımların tema ile birlikte ruh ve kimliğe sahip olması önemlidir. Tasarımda kullanılacak malzemeler, renkler ve desenler bu ruhu yansıtmalıdır. Tasarım çizimleri oluşturulurken özgün ve yaratıcı bir stile sahip olmak önemlidir. Son zamanlarda teknolojinin gelişmesiyle birlikte bilgisayar çizimleri ön plana çıkmıştır. Bu günümüzde önemli bir yere sahip olsa bile özgün ve gerçekçi sonuçlara ulaşabilmek için daima manuel çizimler tercih edilmektedir.

Bu çalışmada “Excellent Space” temasından yola çıkılarak geniş bir görsel tarama yapılmıştır. Elde edilen görseller ile hikâye panosu oluşturulmuştur. Hikâye panosu doğrultusunda tasarımların eskizleri ve araştırma çizimleri yapılmıştır. Yaklaşık olarak 60’ a yakın araştırma, eskiz çizimleri yapılmıştır. Bu eskizler içerisinden kapsül koleksiyonun içeriğini oluşturacak 12 parça ürün tespit edilmiştir.

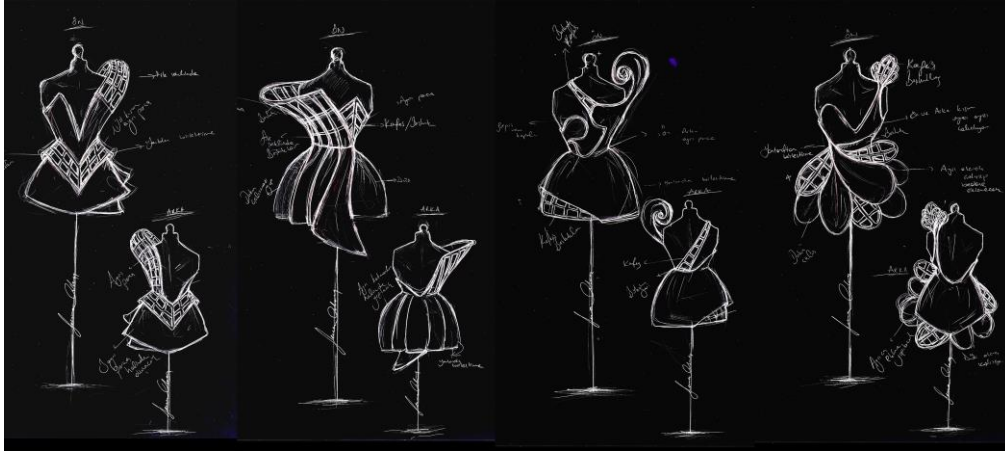
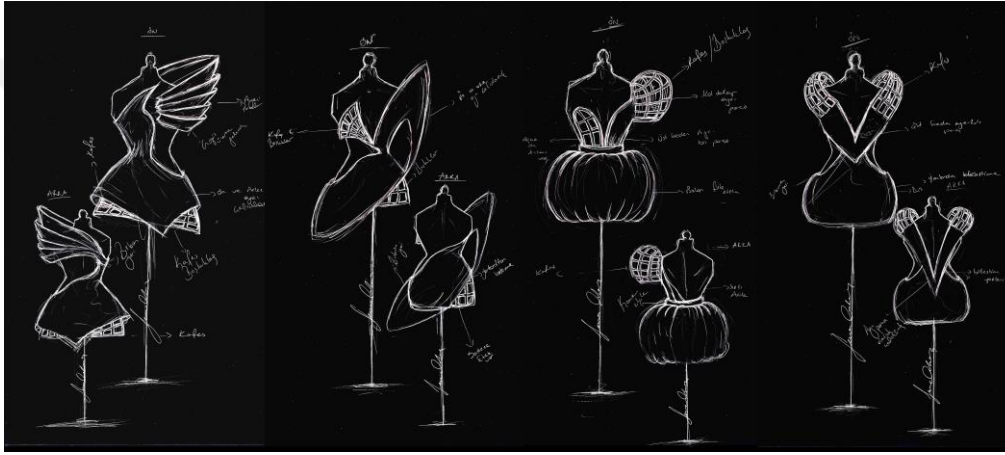
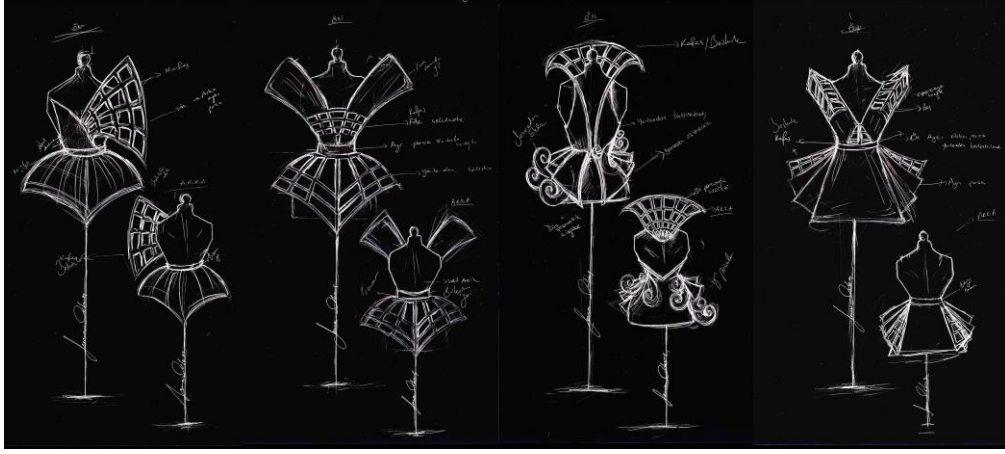
Resim 4.16. Kapsül koleksiyon araştırma çizimleri

4.1.5. Seçilen çizimlerin geliştirilme süreci

Hopkins (2010/2013, s. 122) moda illüstrasyonunu, insan bedeninin sanatsal ifadesini ve stilize edilmesini örneklerle açıklayan bir moda çizimi yaklaşımı olarak tanımlamaktadır.

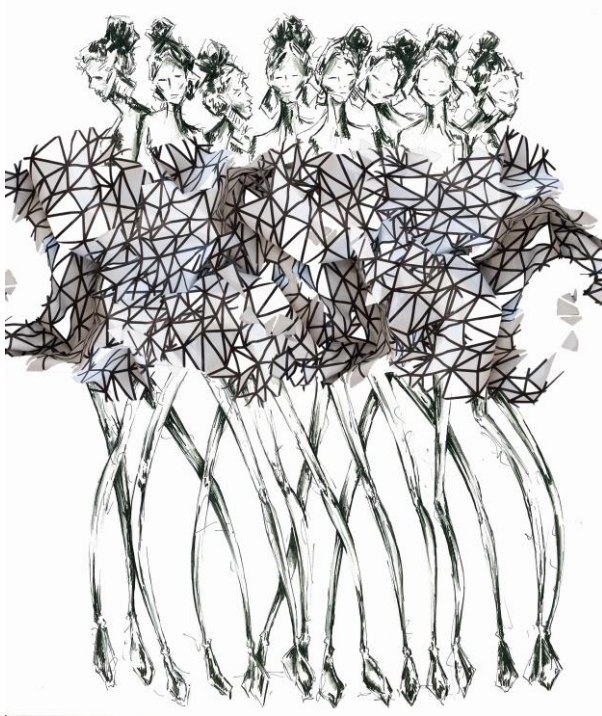
Ayrıca Jones'e (2002/2009, s.93) göre tamamlanmış illüstrasyonlar en kaliteli eskizlerdir. Bunlar, genelde profesyonel bir portfolyoya koymak için belirli bir kâğıda ya da belirli büyüklükteki kartonlara yapılmaktadır.

Bu çalışmada kapsül koleksiyon içerisinde yer alacak ürünlerin eskiz çizimlerinden yola çıkılarak ürünler ön ve arka şeklinde ayrıntılı olarak çizilmiştir. Bu doğrultuda illüstrasyon çizimleri ve kolaj çalışmaları yapılmıştır. Giysiler çizilirken aynı çizgi ve tema ya sadık kalmak esas alınmıştır. Seçilen ve çizilen her ürün içerisinde bir önceki tasarımın izini bulmak mümkündür. Ayrıca tasarımlar çizilirken ürünlerin nasıl üretileceği de dikkate alınmıştır. Kullanılacak malzeme göz önünde bulundurularak tasarımlar ön ve arka olarak iki parça halinde üretilmesi amaçlanmıştır.

Resim 4.17. “Excellent Space” teması altında hazırlanan 12 parça kapsül koleksiyon eskizleri

Koleksiyonun temasında yola çıkarak elde illüstrasyon çizimleri yapılmıştır. Bu çizimler üzerine elde kolaj çalışmaları uygulanmıştır. Bu kolaj çalışmaları sayfa içerisine portfolyo ve koleksiyonun temasına, tarzına göre yerleştirilmiştir.

Resim 4.18. “Excellent Space” teması altında illüstrasyon çizimleri ve kolajlar

Bu araştırmaların ve çizimlerin sonucunda; “Excellent Space” teması altında illüstrasyon çizimleri ve kolaj çalışmaları yapılmıştır. Bu kolaj ve illüstrasyon çizimleri doğrultusunda kapsül koleksiyon, teknik çizim silueti üzerine çizilmiş ve daha sonra renkli, detaylı olarak koleksiyona yer alacak şekilde renklendirilmiştir.

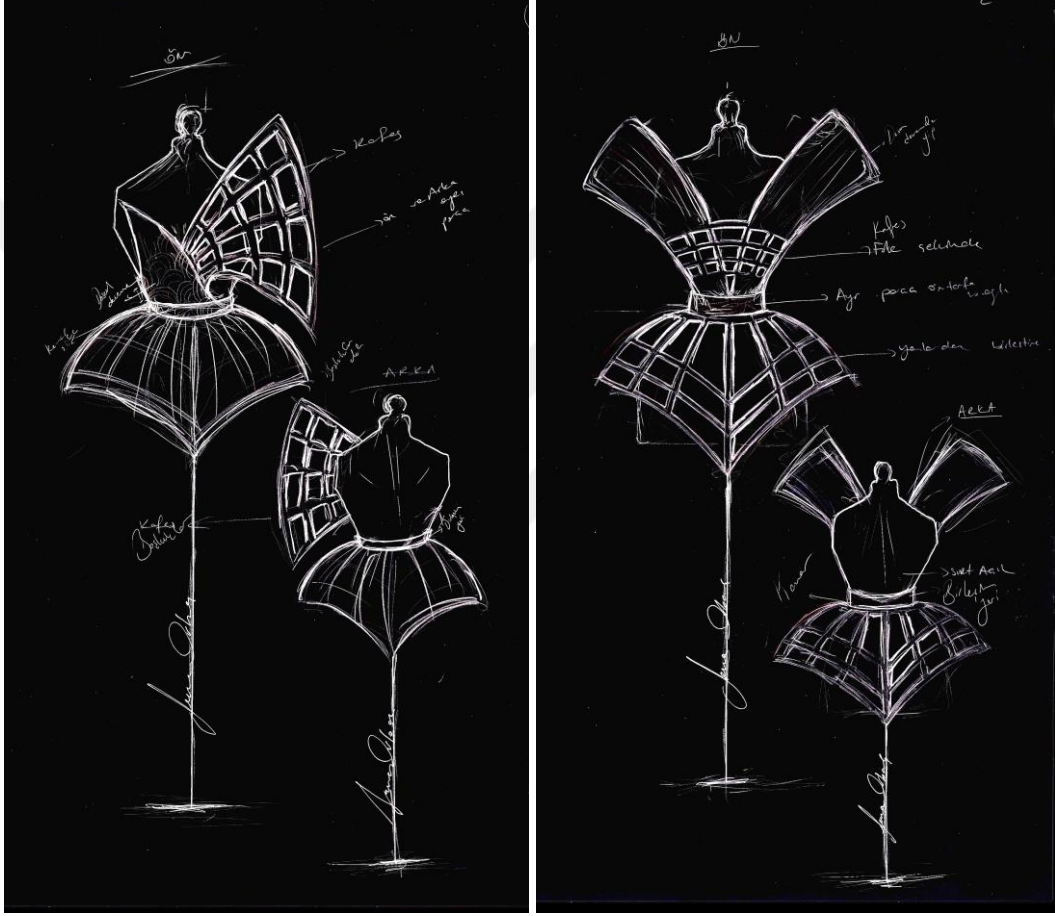
Resim 4.19. 12 parça ürünün teknik çizim silueti üzerinde eskiz ve renklendirilmiş çizimleri - 1

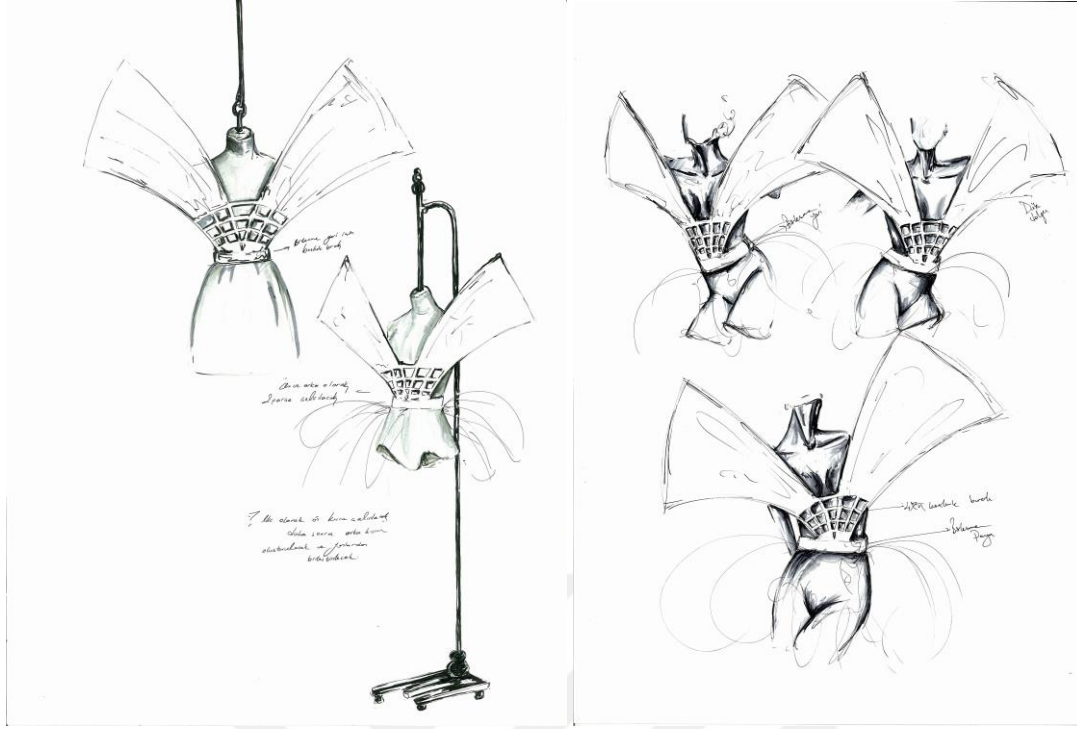
Resim 4. 20. 12 parça ürünün teknik çizim silueti üzerinde eskiz ve renklendirilmiş çizimleri – 2

4.1.6. Sunumda kullanılacak ürünlerin oluşturulması

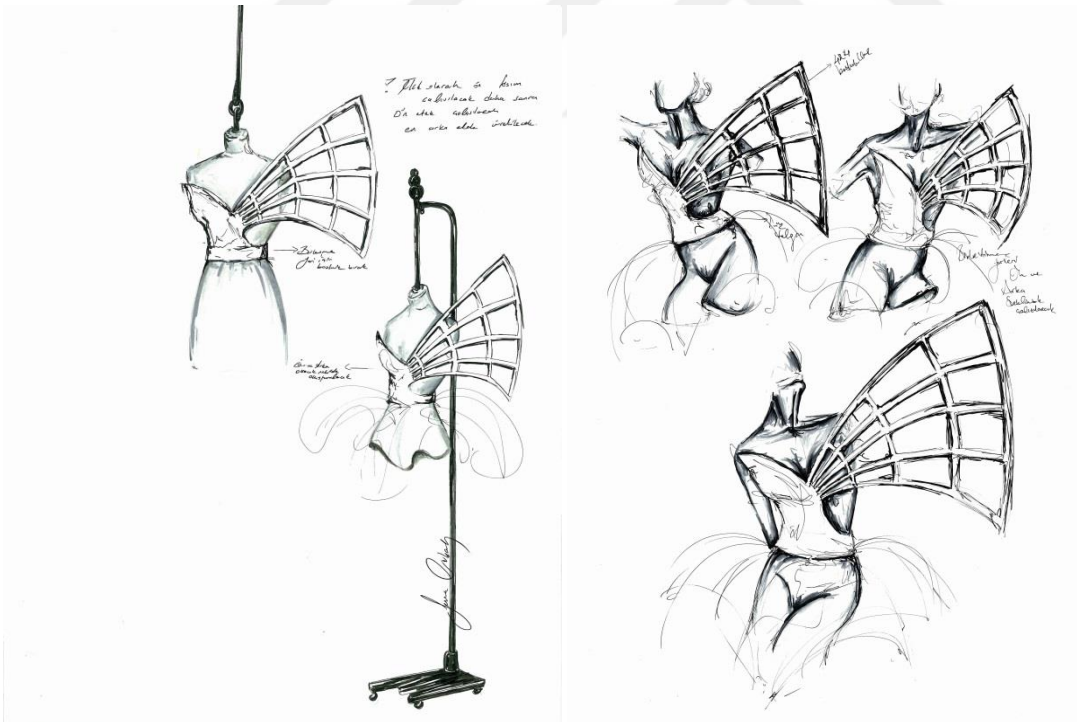
12 parçadan oluşan kapsül koleksiyon içerisinde üretilecek olan iki ürün belirlenmiştir. Bu iki tasarımın ayrıntılı eskiz çizimleri yapılmıştır ve bu çizimler üretilirken dikkat edilecek noktalar küçük notlarla belirtilmiştir. Bu iki tasarımın çizimlerindeki etkinin aynısının nihai tasarımlara da yansıtılması amaçlanmıştır.

Resim 4. 21. Kapsül koleksiyonun içerisinde üretim için seçilen 2 tasarım

Resim4. 22. Tasarım 1, seçilen tasarımın eskiz çizimleri

Resim 4.23. Tasarım 2, seçilen tasarımın eskiz çizimleri

Resim 4.24. Tasarım 1

Resim 4.25. Tasarım 2

Bu çizimler doğrultusunda üretilecek olan iki tasarıma doğru bir form verilebilmesi amacı ile tasarımların kalıp üzerinde çizilerek oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu şekilde çizimdeki etkiyi tasarıma vermek amaçlanmıştır. Daha sonra ürünlerin kalıpları çıkarılmış, teknik çizimleri yapılmıştır. Hazırlanan kalıp, tasarım için alt zemin oluşturacaktır ve bu kalıp üzerinde 3B kalem ile uygulama yapılacaktır. Bu çalışmada kalıpların oluşturulmasında drapaj tekniği tercih edilmiştir.

Drapaj

Drapaj, Fransızca bir kelime olup, giysilere uygulanan çeşitli büzgüler, pililer, verilen şekiller ve bolluk anlamına gelen drape (draper) kelimesinden türemiş bir sözcüktür (Bedük Yıldız, 2004, s. 172).

Üç boyutlu bir kalıp çıkarma ve giysi tasarlama tekniği olan drapaj, kumaşın canlı ya da cansız manken üzerinde şekillendirilmesi ile uygulanmaktadır. Bu yöntem tasarımcıya birebir kumaşla çalışma şansı tanıdığından dolayı yaratıcılığı yüksek seviyeler çıkartmaktadır. Ayrıca, doğrudan vücut üzerinde uygulanmasından ötürü giysinın vücut ile ilişkisi mükemmel uyum içerisinde olmaktadır (Göncü, 2005, s. 1).

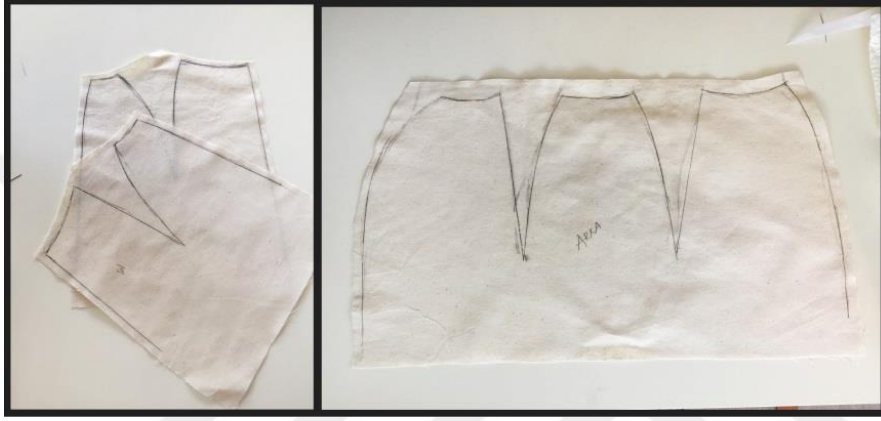
Bu çalışmada tasarımların zeminini oluşturacak kalıp drapaj tekniği kullanılarak dikilmiş ve manken üzerine giydirilmiştir.

Resim 4.26. Tasarım 1, Üst beden

Resim 4. 27. Tasarım 2. Üst beden

Resim 4. 28. Tasarım 1-2, Alt beden

İki tasarım için aynı alt beden hazırlanmıştır. Çıkarılan kalıp üzerinde 3B kalem ile şekil verilerek tasarımlar oluşturulmak hedeflenmiştir.

Tasarımların üretim aşaması

3B kalem bir nevi 3Boyutlu yazıcılarla yapılan giysilerin verdiği etkiyi vermektedir. 3B yazıcıların aksine el yeteneğini ispatlama açısından önemli bir role sahiptir. Malzemenin akışkanlığı ve yapısı itibari ile sonsuzluk hissi uyandırmıştır. Fütürizim başlığı altında oluşturulan geometrik şekiller incelenmiş ve malzeme ile bütünleştirilerek tasarımda boşluklar oluşturmak amaçlanmıştır.

Bu aşamada ilk olarak 3B kalemin kullanım talimatları incelenmiş ve kalem ile bir zemin üzerinde desen ve renk çalışmaları yapılmıştır. 3B kalem kullanım becerisi geliştikten sonra ilk deneme çalışması için bir kalıp hazırlanmıştır. Hazırlanan bu kalıp küçük manken üzerine giydirilmiştir. Bu kalıp üzerinden 3B kalem ile

denemeler yapılmıştır. Daha sonra kalıpla tasarımda kullanılan malzeme birbirinden ayrılmış ve istenilen etkinin verilip verilmediği test edilmiştir.

Resim 4.29. 3B kalem renk ve desen deneme 1

Daha sonra tasarımların üretileceği ölçüde deneme çalışmaları yapılmıştır.

Resim 4. 30. 3B kalem deneme 2

Bu denemeler sonucunda, nihai ürün oluşturmak için uygulamalara başlanmıştır. İlk olarak üretimde kullanılacak manken üzerinde drapaj tekniği ile kalıp çıkarılmıştır.

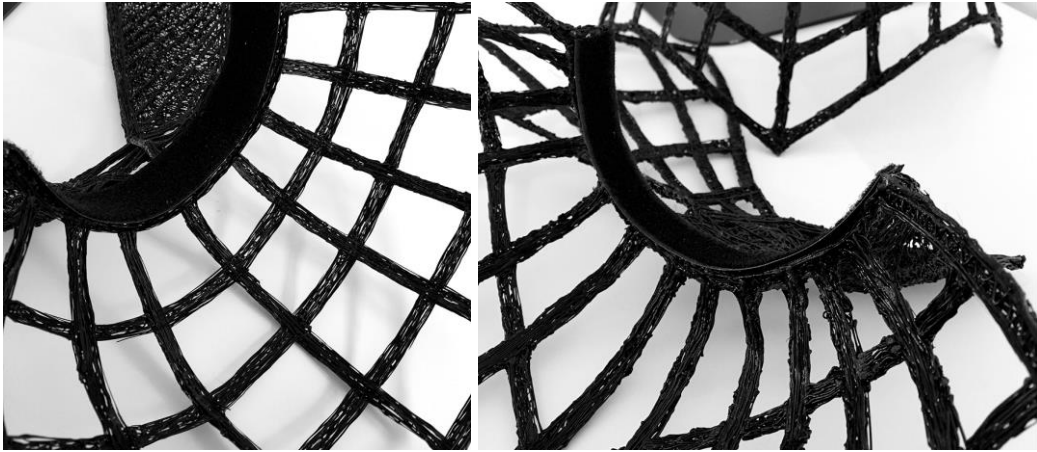
Resim 4. 31. Tasarım 1-2 kalıp oluşturma aşaması

Elde edilen kalıp manken üzerine giydirilmiştir. 3B kalem ile ilk olarak ön parça üretilmiştir. Üretilen ön kısım kalıptan ayrılmış ve daha sonra arka parça üretilmiştir. Arka parçada kalıptan ayrılmıştır. Kullanılan kalıp manken üzerinden çıkarılmıştır. 3B kalem ile manken üzerine uygulama yapılırken tasarımın orijinal çizimlerine sadık kalmak amaçlanmıştır. Üretilen ön ve arka kısım manken üzerinde birleştirilmiş ve koleksiyonda yer alacak ürünler ortaya çıkarılmıştır.

Resim 4. 32. Kapsül koleksiyonun üretim aşaması

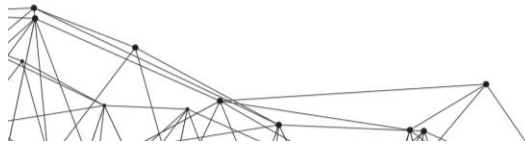
Tasarımların ön ve arka yüzleri birleştirilirken 2 cm'lik cırt cırtlı bant kullanılmıştır. Bu bant tasarımların iç kısmından kemer bölümüne yapıştırılmıştır. Ayrıca cırt cırtlı bant mankenin sağ ve sol yanlarına ince şerit halinde sabitlenmiştir. Bu şekilde tasarım manken üzerine giydirilmiştir.

Resim 4. 33. Cırt cırtlı bantın ½ ölçekli prova mankeni ve üretilen tasarım üzerinde görünümü

Tasarımların son halleri

Üretilen tasarımların malzemeleri sert bir yapıya sahiptir. Giyim kolaylığı sağlamak amacıyla ön ve arka olarak ayrı iki parça şeklinde üretilmiştir. Bu iki parça yan kısımlarından cırt cırtlı bant ile birleştirilmiştir. Bu sayede ürünlere giyim kolaylığı sağlanmak istenmiş ve bunun yanı sıra saklama açısından büyük kolaylık olacağı düşünülmüştür.

Resim 4. 34. “Excellent Space” teması altında üretilen tasarım 1

D E S I G N # 2

Resim 4. 35. “Excellent Space” teması altında üretilen tasarım 2

4.1.7. Sunum şekli

Bu çalışma da uygulamalı özel olarak hazırlanmış portfolyo sunum yöntemi kullanılacaktır. Öz’ e (2003 s. 20) göre portfolyo, tasarımcı sanatçı ve mimarların yaptıkları işleri tanıtmak amacıyla hazırladıkları, hedefe göre düzenlenmiş belgelerdir.

Portfolyonun sunum şekilleri ve içeriği tasarımcının isteği ve tarzına göre değişim göstermektedir. Portfolyonun içeriğindeki başlıklar her tasarımcının tarzına göre

şekillendirilmeli ve tasarlanarak uygulanmalıdır. Portfolyo türleri arasında bu çalışmaya uygunluğu açısından Etkinlik portfolyosu tercih edilmiştir.

4.2. Uygulamalı Portfolyo Tasarım Süreci

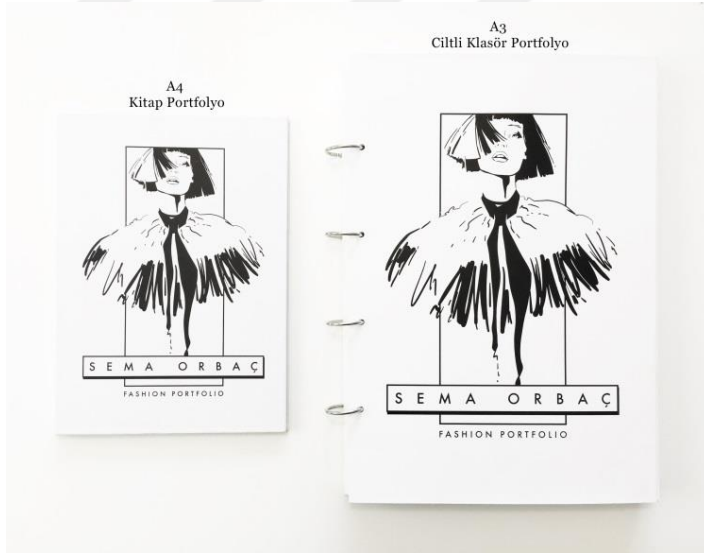
Bu çalışmanın asıl hedefi; moda tasarım alanında serbest veya bir kurumda çalışmak isteyen tasarımcılara ve bu alanda akademik kariyer düşünen öğrencilere başvurularında kendilerini daha iyi ifade etmelerini sağlayacak bir kaynak oluşturmaktır. Bu doğrultuda portfolyo türleri arasında moda tasarımına yönelik Etkinlik portfolyo uygulaması yapılması tercih edilmiştir. Bu çalışmada portfolyonun üretim süreci görsellerle desteklenerek ve uygulamalı bir şekilde anlatılacaktır.

Moda tasarımına yönelik Etkinlik portfolyosu

Dosya olarak da adlandırılan portfolyolar moda tasarım alanında çok tercih edilen sunum yöntemlerinden biridir. Fakat günümüzde çokta doğru kullanılmamaktadır. Portfolyo hazırlanırken tasarımların doğru ifade edilmesi, düzgün, sıralı, göz alıcı ve taşınabilir olması çok önemlidir. Portfolyo içerisinde tasarımların görsel sayısını sınırlandırmak gerekmektedir. Portfolyoda tasarımların görsellerinin fazla olması tasarımcının profesyonel olduğunu göstermez. Bu yüzden düzenlenirken her aşama ve ayrıntının portfolyo içerisinde yer alması gerekmemektedir. Bu açıdan az ve öz hazırlanılarak tasarımları doğru şekilde ifade eden görseller ve çalışmalara yer verilmelidir. Portfolyonun içeriği kadar boyutunun taşınabilir olması da çok önemlidir. Portfolyo hazırlanırken seyahat durumunda taşınabilirliği ve kullanım kolaylığı da göz önüne bulundurularak tasarlanmalıdır. Taşınması zor boyutlarda oluşturulmuş ve görsel olarak karmaşık olan portfolyolar tercih edilmemelidir.

Bu çalışmada oluşturulacak portfolyo içerik olarak kapsül bir koleksiyonu kapsamaktadır. Ayrıca “Excellent Space” başlığı altında oluşturulan kapsül koleksiyonun hikâyesinin portfolyo sunum şekline de yansıtılması tercih edilmiştir. Bu şekilde portfolyo ve içerikte yer alacak kapsül koleksiyon bir bütün olarak sunulacaktır. Koleksiyonda kullanılan tema ve renk portfolyonun dış formunda da kullanılarak bütünlük oluşturulmak istenmiştir. Etkinlik moda portfolyosu el yapımı ciltler/klasör şeklinde hazırlanacaktır. Bu şekilde portfolyonun işlevselliği artacak ve

tasarımcıya portfolyo üzerinde değişim yapabilme imkanı sunulacaktır. Bunun yanı sıra bu çalışmada tasarımlar dijital ortama aktarılarak kitap portfolyo olarak da hazırlanacak ve bu şekilde iki portfolyo arasındaki farkı gorebilme imkanı sunulacaktır. Ayrılabilir ciltler/klasör moda portfolyosunun boyutu A3 olarak hazırlanırken, kitap/katalog portfolyonun boyutu ise A4 olarak hazırlanmıştır.

Resim 4. 36. Üretilen portfolyoların boyutu

Üretilen rnler kullanılan malzemenin hassasiyeti sebebi ile özel olarak hazırlanmış kutular içerisinde yerleştirilmiştir. Bu açıdan tasarımlara saklanabilme kolaylığı sağlanacaktır.

Resim 4. 37. Üretilen tasarımları saklamak için kullanılacak kutu görselleri (50x35x30)

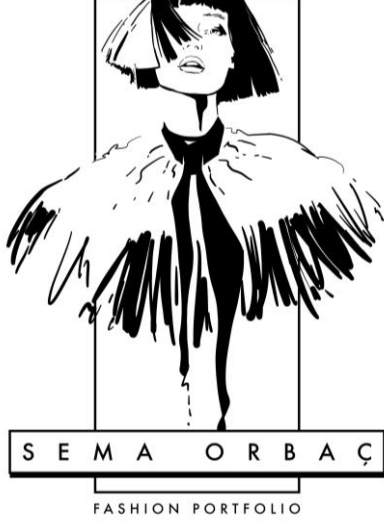
Bu çalışmada moda tasarım alanına yönelik Etkinlik portfolyosu tasarım süreci;

1. Kapak tasarımı
2. Özgeçmiş, cv tasarımı
3. Referanslar (iş portfolyolarında)
4. Ön araştırma panoları, mood panosu veya hikaye panoları
5. Araştırma çizimleri ve İllüstrasyonlar
6. Teknik çizimler
7. Ürünlerin nihai hallerinin fotoğrafları
 - o En iyi çalışmaların fotoğrafları
8. Bilgilendirmeler olarak ele alınacaktır.

4.2.1. Kapak tasarımı

Bir portfolyo da kapak çalışmanın amacını belirtmelidir ve en önemlisi kısa ve anlaşılır olmalıdır. Bu çalışmada koleksiyonun teması ve portfolyo bir bütün halinde düşünülmüştür. Bu doğrultuda hazırlanan portfolyonun kapak tasarımında siyah ve beyaz renkleri tercih edilmiştir. Portfolyonun kapak tasarımı hazırlanırken keskin ifadelerle önem verilmiştir. Kapakta tasarımcının adı, soyadı bulunmalıdır. Bunun yanı sıra kapakta tasarımcının alanı belirten bir ifadenin yer alması ilk izlenim için çok önemlidir. Bu çalışmada kapak tasarımı hazırlanırken portfolyo içerisinde bütünlüğü sağlayacak kapak eskizleri çizilmiştir. Moda tasarım alanına yönelik

Etkinlik portfolyosunun kapak tasarımı bu eskizler arasından belirlenmiştir ve tablette çizilerek oluşturulmuştur.

Resim 4. 38. Etkinlik moda portfolyosu kapak tasarımı

Portfolyo hazırlanırken kapsül koleksiyonun her aşaması için farklı kapak tasarımları yapılmıştır. Portfolyo içerik olarak bu başlık kapakları altında düzenlenmiş ve sıralanmıştır. Portfolyo içerisinde kapsül bir koleksiyonun süreci yer alınacağı için bu şekilde hazırlanarak bir süreç oluşturulmuş ve ifade kolaylığı sağlanmıştır.

Resim 4. 39. Etkinlik moda portfolyosu süreç kapak tasarımı

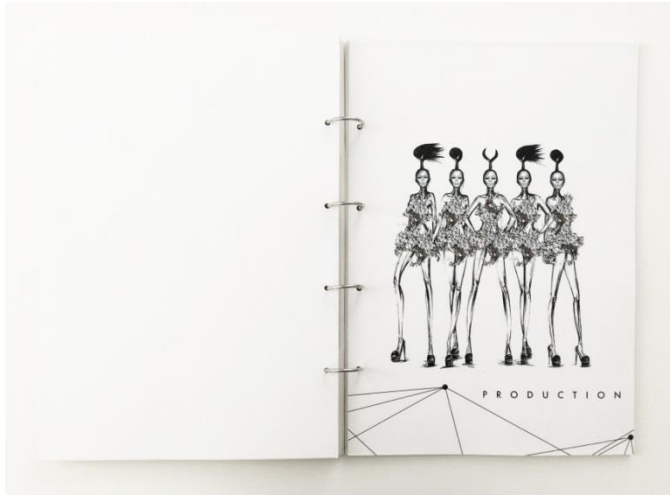
Bu kapağın hazırlanmasının amacı, koleksiyonun ilk çıkış noktasının ve ilk eskizlerinin oluşum sürecini bir başlık altında toplamaktır. Bu süreç içerisinde

yapılan araştırmalar ve bu araştırmalar doğrultusunda elde edilen eskiz çizimlerine bu bölümde ulaşabilmek mümkündür.

Resim 4. 40. Etkinlik moda portfolyosu seçilen tasarımlar kapak tasarımı

Bu kapağın hazırlanmasının amacı, 12 parçalık kapsül koleksiyon içerisinde üretim için seçilen iki tasarımı belirtmektir. Ayrıca bu bölümde üretilecek tasarımların eskiz çizimleri de yer almaktadır. Bu eskiz çizimler doğrultusunda tasarımları ayrıntılı bir şekilde incelenmek mümkündür.

Resim 4. 41. Etkinlik moda portfolyosu üretim kapak tasarımı

Bu kapağın hazırlanmasının amacı ise, üretilecek olan iki tasarımın üretim aşamalarını açıklamaktır. Tasarımların üretiminde kullanılan malzemeler hakkında bilgi ve nihai ürün oluşum sürecine bu aşamada ulaşabilmek mümkündür.

4.2.2. Özgeçmiş - Cv tasarımı

Jones' e (2002/2009, s. 253) göre; bir özgeçmiş tasarımcının yeteneklerinin, başarılarının özetidir ve tasarımların işverenin ilgisini ve güvenini kazanmak için büyük potansiyele sahiptir.

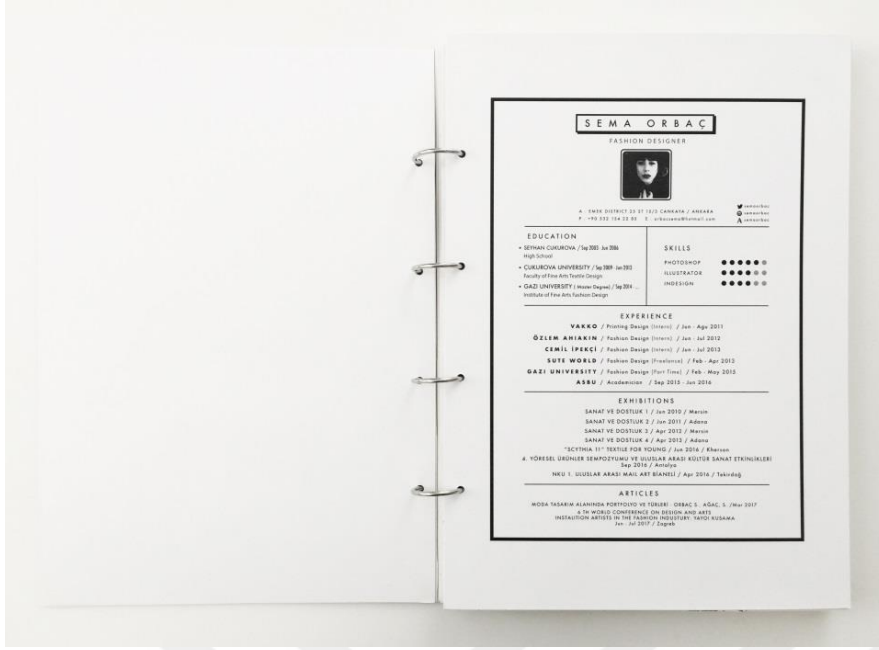
Öz' e (2003, s. 80) göre ise; Portfolyoyu sunan, özel bir özgeçmiş hazırlamalıdır. İyi bir özgeçmiş kişiyi görüşmeye çağırır. Özgeçmiş kişisel değeri ortaya koymalı geçmişini belgelemeli ve geleceğini tahmin ettirmelidir. Kişiyi özelleştirmeli, görüşme sırasında yardımcı olmalıdır.

Bundan dolayı özgeçmiş her portfolyo türünün içerisinde mutlaka yer almalıdır. Portfolyoda bulunacak özgeçmiş net ve somut olmalıdır. İşveren adayın bütün yeterliliklerini özgeçmişinize bakarak görebilmelidir.

Özgeçmiş isteğe göre portfolyonun giriş kısmında ya da portfolyonun son kısmında yer alabilir. Bu çalışmada giriş kısmında kullanılması uygun görülmüştür. Portfolyo için özel bir özgeçmiş hazırlanmıştır. Özgeçmiş hazırlanırken portfolyo ve kapsül koleksiyon ile bütün olarak düşünülmüş ve aynı çizgi doğrultusunda tasarlanmıştır.

Resim 4. 42. Özgeçmiş tasarımı

Resim 4. 43. Etkinlik moda portfolyosu özgeçmiş görselleri

4.2.3. Referanslar (İş portfolyolarında)

İşe kabul durumları için referans çok önemlidir. Cv ya da özgeçmişiniz içerisinde alanınızla ilgili referanslar eklemeniz işe alım konusunda destekleyici olmaktadır. Bu portfolyo etkinlik moda portfolyosu başlığı altında hazırlandığı için referanslara çalışmada yer verilmemiştir.

4.2.4. Ön araştırma panoları, mood panosu veya hikâye panoları

Her koleksiyon bir esin kaynağı ve tema altında oluşturulmaktadır. Tasarımlar bu esin kaynakları ve tema doğrultusunda tasarlanıp üretilmektedir. Esin kaynakları ve temalar panolar hazırlanarak sunulur. Bu panolardan yola çıkarak renk skalaları elde edilir. Bu nedenle mood panoları ve hikâye panoları koleksiyonun büyük ve önemli bir parçasıdır. Hikâye panosu ya da mood panosunun portfolyoda bulunması tasarımcının koleksiyonunu tanıtır ve esin kaynağı hakkında bilgiler verir.

Portfolyolar belirli bir amaç doğrultusunda hazırlanmalıdır ve içeriğindeki bilgilerle tasarımcıyı tanıtmalıdır. Bu çalışmanın amacı portfolyo içerisinde bir koleksiyon sürecini ele alarak tasarımcının hayal gücünü, esin kaynaklarını ifade etme şeklini, koleksiyona bakış açısını ve yeteneklerini sergilediği bir çalışma hazırlamaktır.

Bu çalışmada tasarımcı portfolyo için özel bir hikâye panosu oluşturmuştur ve bu şekilde hayal gücünü hikâye panosuna yansıtmıştır. Bu hikâye panosu oluşturulurken ön araştırmalar yapılmış, bu doğrultuda hikâye panosu hazırlanmış ve renk skalası oluşturulmuştur. Hikâye panosu oluşturulurken kapsül koleksiyonun esin kaynakları, kullanılacak malzeme ve teknik göz önüne alınmıştır. “Excellent Space” temasını açıklayan bir yazı ile birlikte hikâye panosu portfolyo içerisine tasarıma uyacak şekilde yer almaktadır.

EXCELLENT SPACE

Fütürizm evrenin bir değişim ile var olduğunu düşünerek, geçmişteki tüm sanat akımlarını ve kuramları yok sayar. Teknoloji ile yaratıcılığın birleşimi evren içerisinde mükemmel boşluk(Excellent Space) oluşturur. Bu boşluk devamlılığı, geleceği ve yeniliği içerisinde barındırır. Boşluk sonsuzluktur ve yenilik içerisinde yeniden doğmaktadır.

“Retrospektif fikirlerden hep nefret etmişimdir. Geriye bakmayı sevmiyorum; sadece ilerliyorum.”

-Geoffrey Beene

Resim 4. 44. Kapsül koleksiyon teması “Excellent Space”

Excellent Space başlığı altında hazırlanan hikâye panosunda esin kaynağı olan tasarımcının tasarımlarına yer verilmiştir. Photoshop kullanılarak oluşturulan hikaye

panosunda kolajlar oluşturulmuş ve kolaj üzerine tablet ile çizim yapılmıştır. Bu tür çalışmaların portfolyoda bulunması tasarımcının yapabilirliklerini kanıtlaması açısından önemlidir.

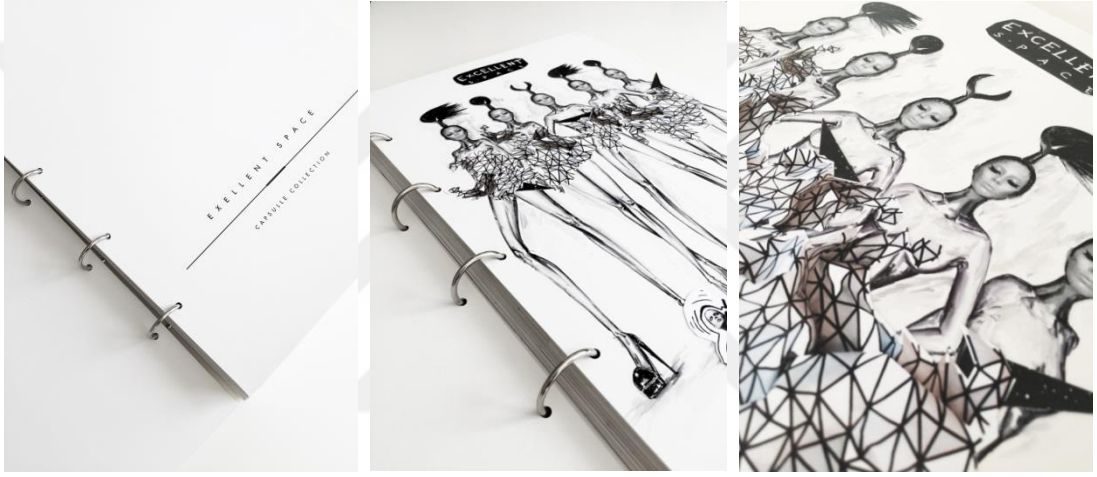
Resim 4. 45. “Excellent Space” Hikaye panosu

Hikâye panosunda kullanılan renkler çalışmanın renk skalasını oluşturmaktadır. Bu çalışmada kapsül koleksiyonun hikâye panosundan yola çıkarak gelecek ve sonsuzluk hissi uyandıran siyah renk tercih edilmiştir. Çalışmada tercih edilen siyah renk portfolyo içerisinde ayrı bir sayfada belirtilmiştir. Neden tercih edildiği açıklanmıştır.

Siyah içerisinde devamlılığı ve sonsuzluk hissini barındırır. Ayrıca geleceği vurgular ve bundan dolayı geleceğin tonları içerisinde yer alır. Bu çalışmada tema, renk uyumunun bütünlüğü siyah renk tercih edilerek sağlanmıştır.

Resim 4. 46. Renk Skalası

Resim 4. 47. Etkinlik moda portfolyosu hikâye panosu sayfa düzeni

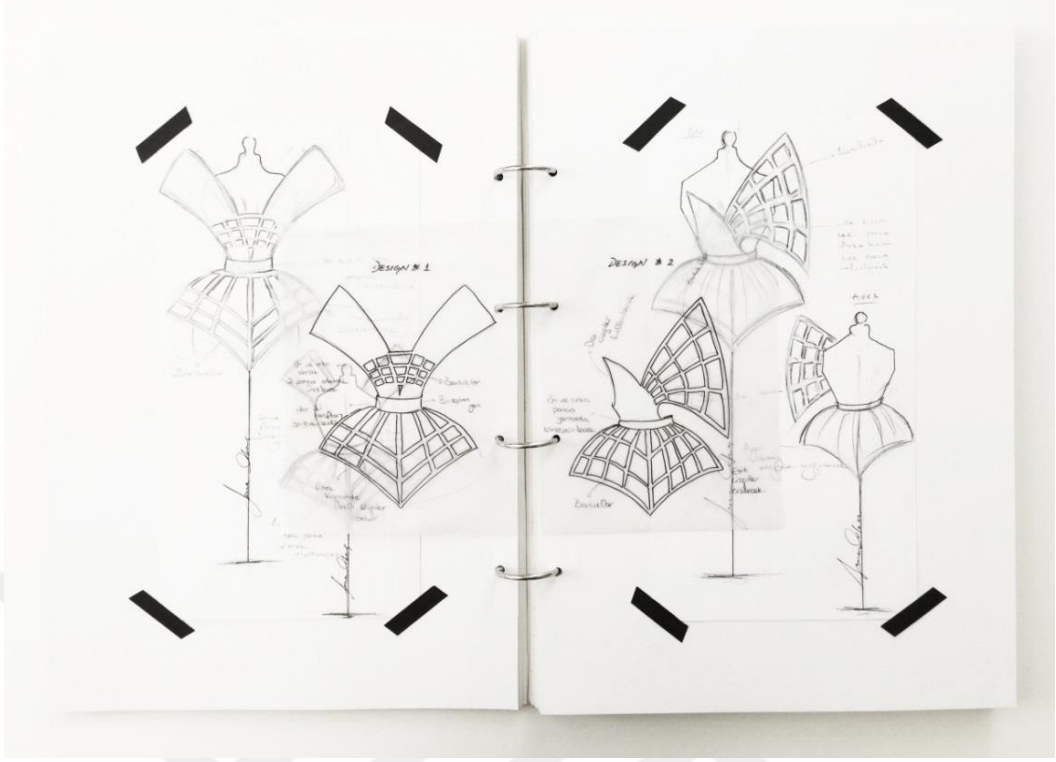

Resim 4. 48. Etkinlik moda portfolyosu renk skalası sayfa düzeni

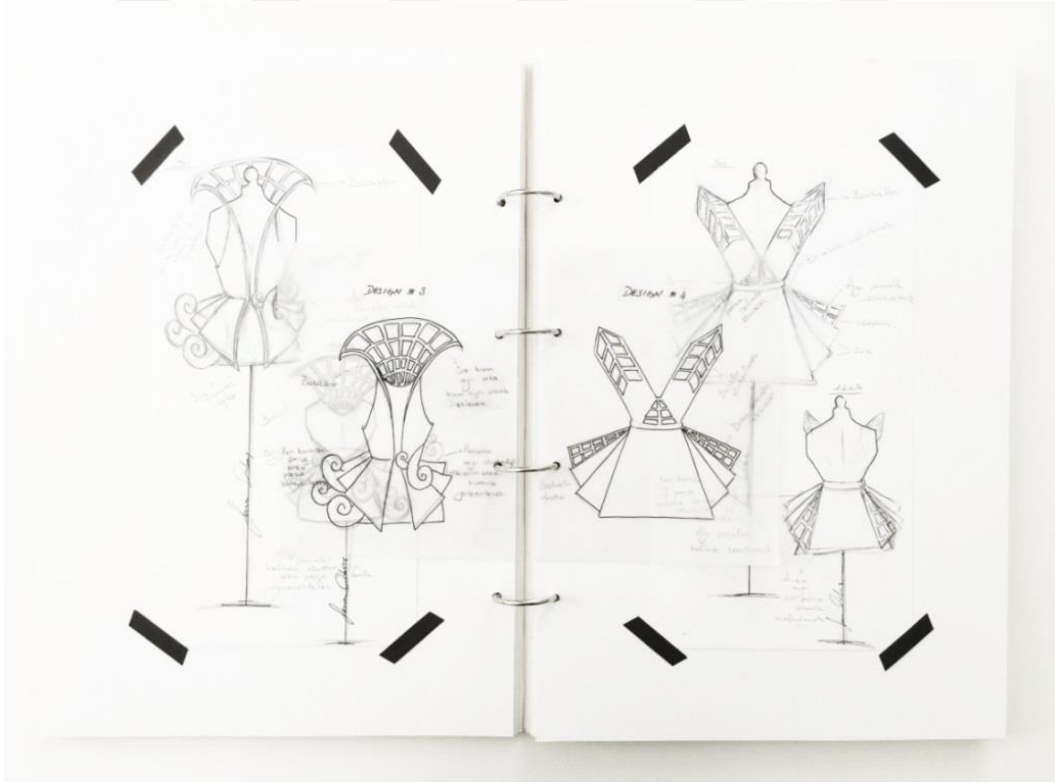
4.2.5. Araştırma çizimleri ve illüstrasyonlar

Tasarımların gelişim sürecinin portfolyo içerisinde yer alması çok önemlidir. Araştırma çizimleri çalışmaların temelini oluşturur. Bu yüzden portfolyo içeriğinde mutlaka bulunması gerekir. Tasarımlar oluşturulurken izlenen yol ve uygulanan teknik tasarımcının yeterliliklerini ortaya koymaktadır. Portfolyoda illüstrasyonlar kullanmak görsel açıdan portfolyoyu desteklemektedir. Ayrıca ürünün üretilmeden önce manken üzerinde nasıl görüneceği hakkında karşıdakine bilgi vermektedir.

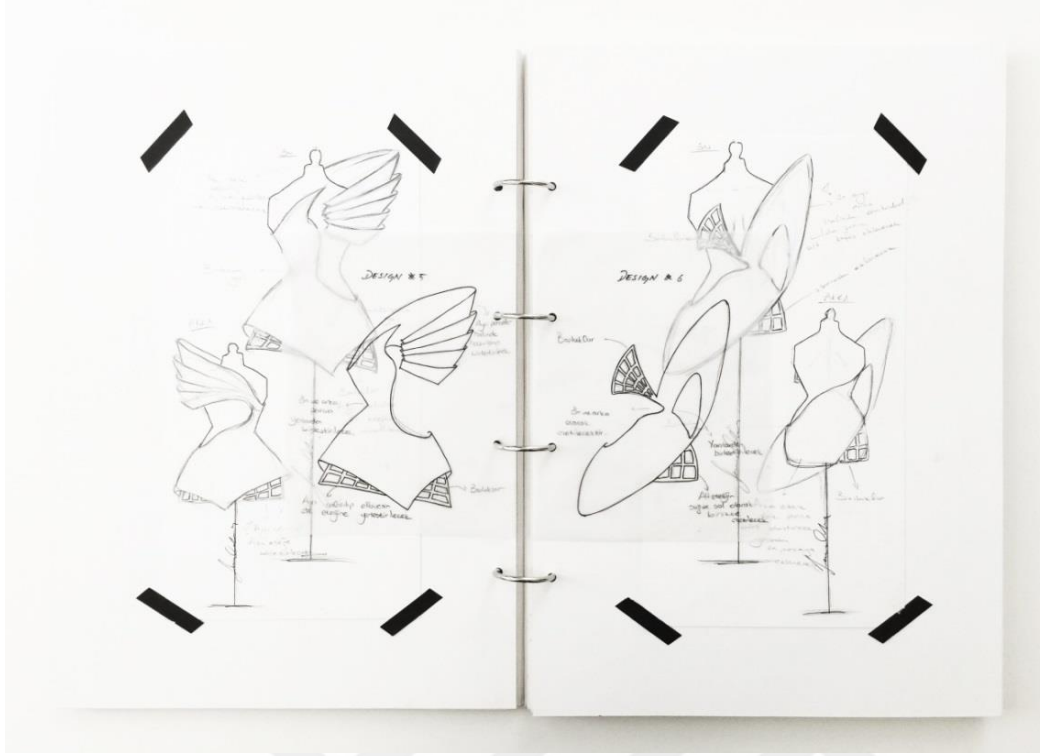
Bu çalışmada kapsül koleksiyon tasarlanırken gelecek vurgusu, boşluklar, geometrik şekiller ve siyah rengin etkisi altında kalınarak eskizler oluşturulmuştur. Bu eskizlerden elde edilen 12 parça tasarım ilk olarak belirlenmiş ve daha sonra tasarımların ayrıntılı bir şekli de eskizleri çizilmiştir. Portfolyo içerik olarak tüm eskizleri kapsamayı gerektirmez. Bu nedenle yeterli sayıda seçilen eskizler ile tasarlanmak istenen ürünleri belirlemek yeterlidir. Seçilen 12 parça tasarım kendi içerisinde sıralanmış ve bu sıralama doğrultusunda portfolyo içerisine yerleştirilmiştir. Ayrıca tasarımlar küçük notlarla açıklanmış ve aydınlatıcı kullanılarak eskiz çizimleri de yapılmıştır. Bu çizimlerde portfolyo içerisinde sunulmuştur. Bu düzenlemeler yapılırken portfolyonu genel tarzı ve düzen şekli de dikkate alınmıştır.

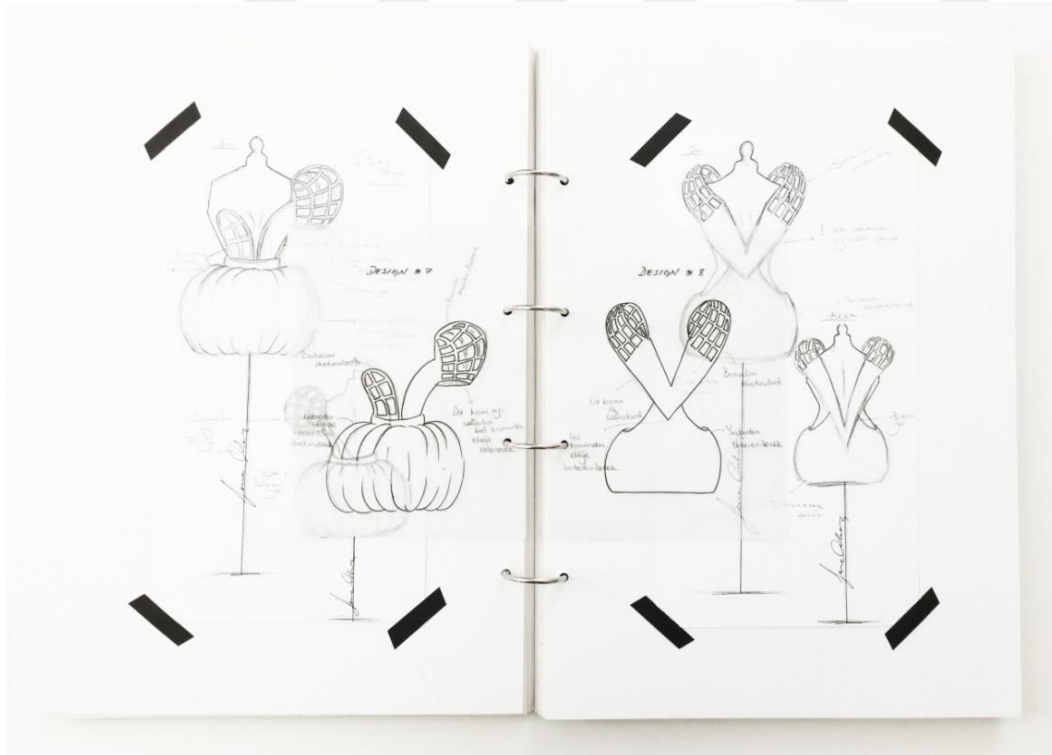
Resim 4. 49. Kapsül koleksiyon eskiz çizimleri sayfa düzeni (Tasarım 1-2)

Resim 4. 50. Kapsül koleksiyon eskiz çizimleri sayfa düzeni (Tasarım 3-4)

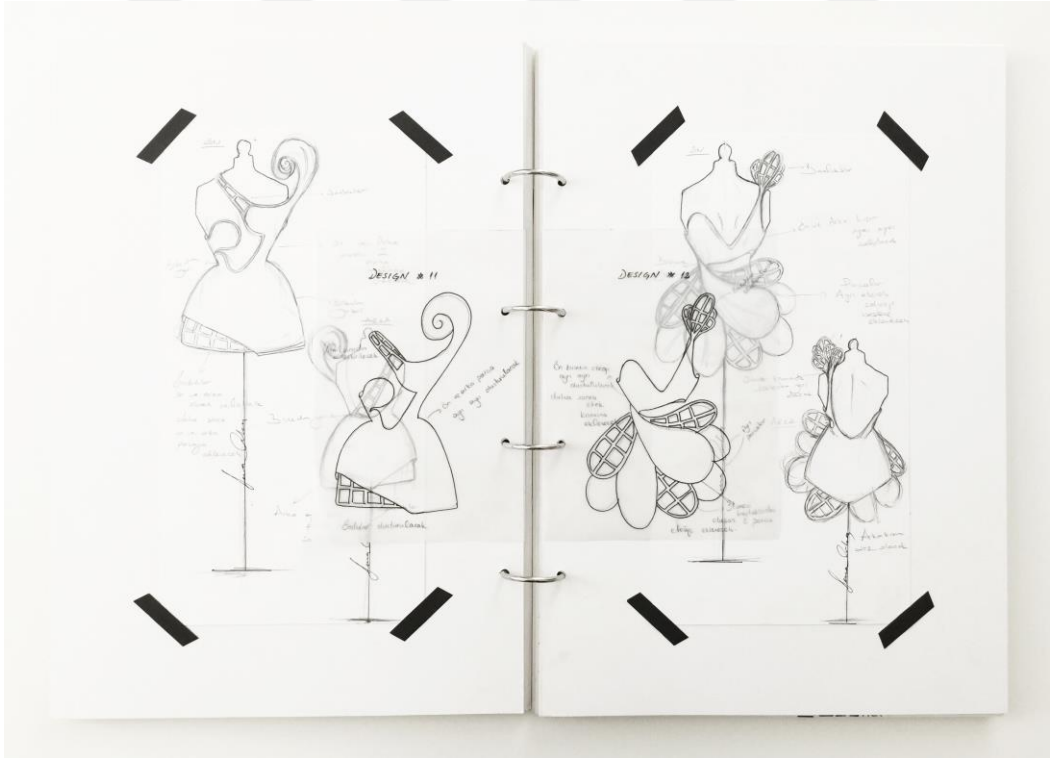
Resim 4. 51. Kapsül koleksiyon eskiz çizimleri sayfa düzeni (Tasarım 5-6)

Resim 4. 52. Kapsül koleksiyon eskiz çizimleri sayfa düzeni (Tasarım 7-8)

Resim 4. 53. Kapsül koleksiyon eskiz çizimleri sayfa düzeni (Tasarım 9-10)

Resim 4. 54. Kapsül koleksiyon eskiz çizimleri sayfa düzeni (Tasarım 11-12)

Eskizler portfolyo içerisine yerleştirildikten sonra ürünlerin son çizim eskizleri yapılmıştır. Bu eskizler doğrultusunda çizimler renklendirilmiştir. Tasarımcının kuru sulu kalem kullanarak hazırladığı el çizimleri portfolyo içerisinde yerleştirilmiştir. Bu tasarımlar eskizlerde oluşturulan sıralamaya göre düzenlenmiş ve her bir tasarım küçük notlarla açıklanmıştır. Bu açıklamalar tasarımların üst ve alt kısımlarına yerleştirilmiştir. Portfolyo içerisinde bu düzenlemeler yapılırken sayfaların genel düzenine sadık kalınmıştır.

Resim 4. 55. Kapsül koleksiyonu renklendirilmiş çizimler sayfa düzeni (Tasarım 1-2-3-4)

Resim 4. 56. Kapsül koleksiyonu renklendirilmiş çizimler sayfa düzeni (Tasarım 5-6-7-8)

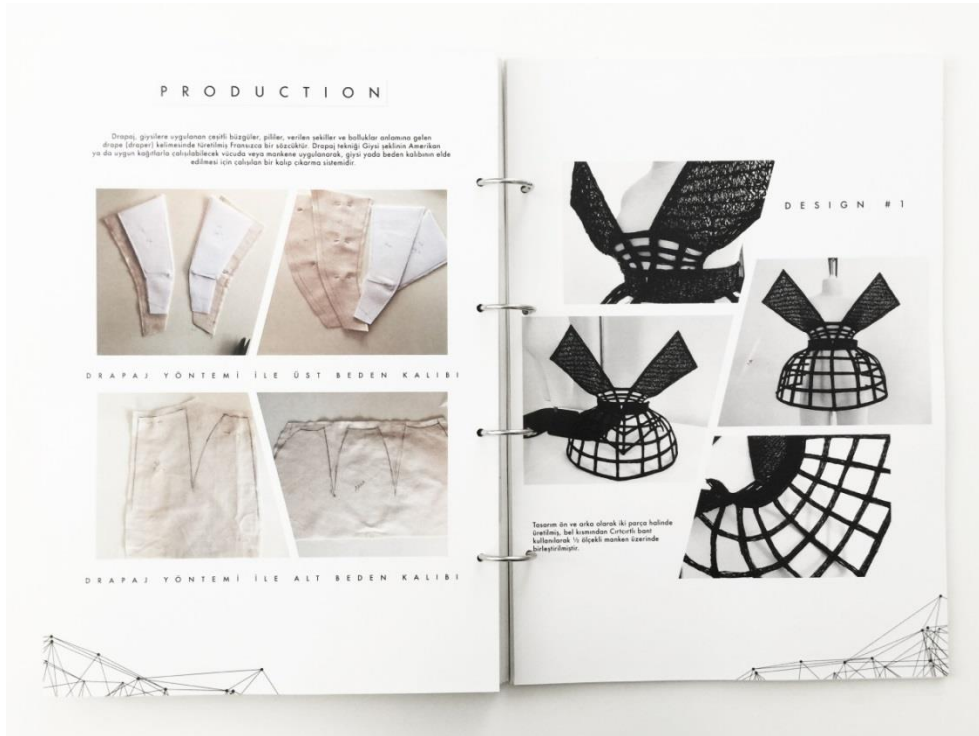

Resim 4. 57. Kapsül koleksiyonu renklendirilmiş çizimler sayfa düzeni (Tasarım 9-10-11-12)

4.2.6. Teknik çizimler

Bu tür portfolyoların içeriğinde üretilmiş olan tasarımların kalıpları veya kalıp görselleri bulunmalı ve üretimde kullanılan teknikler portfolyo içerisinde açıklanmalıdır. Ayrıca kullanılan malzemelerde mutlaka portfolyo içerisinde belirtilmelidir.

Bu çalışmada, drapaj yöntemi ile iki tasarımın kalıpları çıkarılmıştır ve bu kalıp görselleri portfolyo içerisine yerleştirilmiştir. Moda tasarım alanında kullanılan malzeme de çok önemlidir. Kullanılan malzeme görsellerinin portfolyo içerisinde bulunması gerektiği gibi malzemelerin numunelerinin de portfolyo içerisinde bulunması gerekmektedir. Bundan dolayı çalışmada kalıp çıkarmak için kullanılan Amerikan bezi ve dot telanın görselleri ve bu malzemelerin numuneleri portfolyo içerisinde kullanılmıştır. Portfolyoda, tasarımların üretiminde kullanılacak plastik çubukların görsellerine yer verildiği gibi çubukların işlemde geçmemiş ve işlem uygulanmış hali de portfolyo içerisinde numune olarak eklenmiştir. Bu malzemelerin portfolyoya eklenmesi moda tasarım alanında çok önemlidir.

Resim 4. 58. Etkinlik moda portfolyosu kalıp görselleri sayfa düzeni (Tasarım 1)

Resim 4. 59. Etkinlik moda portfolyosu kalıp görselleri sayfa düzeni (Tasarım 2)

Resim 4. 60. Etkinlik moda portfolyosu malzeme sayfa düzeni

4.2.7. Ürünlerin nihai hallerinin fotoğrafları

Portfolyoda yer alacak tasarımların doğru ve detaylı fotoğraflanması çok önemlidir. Bu durum tasarımcının kendini doğru ifade etmesini ve inceleme yapan kişilerin adayı tam olarak anlayabilmesi sağlar. Tasarımların fotoğrafları ve portfolyonun zemin rengi birbirini yormamalıdır. Portfolyoda en önemli şeylerden birisi tasarımların ön planda olmasıdır. Bunda dolayı her zaman göz yormayan renkle tercih edilmelidir. Portfolyo da mutlaka tasarımları ve hikâyeyi anlatan bir yazı veya küçük notlar bulunmalıdır. Nihai ürün görselleri, kullanılan malzemeyi ve tasarımların nasıl bir teknikle oluşturulduğunu anlatabilmelidir.

Bu çalışmada üretilen tasarımların renk tercihi siyahtır. Bundan dolayı tasarımları öne çıkarmak için zemin rengi açık tercih edilmiştir. Bristol kâğıtların orijinal rengi kullanılmıştır. Bu şekilde tasarımlar ön plana çıkarılmak istenmiştir. Tasarımların nihai halleri hem ön ve hem de arka olarak boydan fotoğraflanmıştır. Bunun yanı sıra tasarımlar ayrıntılı bir şekilde fotoğraflanmış ve bu fotoğraflar portfolyo içerisine yerleştirilmiştir. Fotoğraflar düzenlenirken portfolyonun içeriği ve tasarımı göz önünde bulundurulmuş ve bütünlüğü bozmadan düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca tasarımlar taşınabilme durumları göz önüne alınarak üretildiğinden dolayı portfolyo ile birlikte sunulabilmektedir.

Resim 4. 61. Etkinlik moda portfolyosu nihai tasarım görselleri sayfa düzeni

En iyi çalışmaların fotoğrafları

Portfolyo kullanım yerine hazırlanma amacına göre değişim gösterdiği gibi içerikte yer alacak çalışmalar da tasarımcının tercihine göre değişmektedir. Portfolyolar tasarımcının ilk tasarladığı üründen günümüze kadar yaptığı çalışmaları içerebilir. Bu süreç içerisinde tasarımcının çizimlerindeki gelişimi, genel olarak tasarımları oluşturma tekniğini ve geçen sürecin çalışmaları üzerindeki etkisini görebilmek mümkündür.

Bu çalışma ise tasarımcının tek bir çalışmasının oluşum sürecini içermektedir. Bu süreç içerisinde kapsül koleksiyonun oluşum aşamaları, uygulanan teknikler ele alınmıştır. Portfolyo içeriğinde, kapsül koleksiyonun ilk çıkış noktasından başlayarak nihai ürün elde edilene kadar oluşan süreci ele alınmaktadır. Bu süreç ele alınırken portfolyo içerisinde yer alacak çalışmaları doğru seçmek çok önemlidir. Portfolyolar içeriğinde göz yoracak kadar fazla çalışma barındırmamalıdır. Ayrıca portfolyo çalışmanın önemli noktalarını da mutlaka içerisinde barındırmalıdır. İçerik düzenlemesi ve akışı belli bir düzene göre sıralanmalıdır. Portfolyo ve içerisinde yer alacak çalışmalar genel olarak bir bütünlük sağlamalıdır.

4.2.8. Bilgilendirmeler

Portfolyo hazırlamadaki en önemli nokta içerisinden de bulunacak çalışmaları doğru ve düzenli bir şekilde sıralamaktır. Tutarsız bir düzenleme kötü bir izlenim bırakabilir. İçeriğinde yer alacak fotoğrafların ve ürünlerin sayı sınırlaması yoktur. Fakat çok fazla ürün koymak ve aşırı derecede detaya girmek portfolyo düzenlemesi için profesyonel bir davranış değildir. Portfolyo sorulacak bütün sorulara cevap verebilmelidir. Bundan dolayı kullanılan görseller ve çizimler için küçük bilgilendirmeler koymak gerekmektedir. Bu bilgilendirmeler tasarımlarda kullanılan teknik, malzeme, tema, bütünlük hakkında kolay bilgi edinmeyi sağlar. Bu çalışmada sıralama yapılırken belli başlıklarla bir düzen oluşturulmuştur. Süreç başlığı altında ilk eskizlerden son nihai ürün çizimleri ele alınmıştır. Seçilen ürünler başlığı altında 12 parçalık kapsül koleksiyon içerisinde üretilecek olan 2 tasarımın eskizleri, kolajları ve illüstrasyon çizimleri ele alınmıştır. Üretim başlığı altında ise

malzemeler tanıtılmış tasarımın üretim aşamalarına yer verilmiştir. Bu başlıklar altında tasarımların süreçleri kısa notlarla açıklanmıştır.

Resim 4. 62. Etkinlik moda portfolyosu tasarım notları

Portfolyolarda malzeme veya belge yerleştirilecek bir cep yer alabilir. Bu şekilde tasarımcı kartvizit, tasarımlar hakkında görseller, ya da tasarımların oluşumuna yardımcı olan bilgileri bu gözde tutabilir ve sunumda esnasında ihtiyaç

duyulduğunda kullanılabilir. Bu tür ceplere iş portfolyolarında referans mektupları da koyulabilmektedir. Portfolyo içerisine cepler tasarımcının isteği ve portfolyo düzenine göre yerleştirilebilir.

Bu çalışmada tasarımcı cep tasarımı yapmış ve son sayfada kullanmayı tercih etmiştir. Bu cep içerik olarak kullanılan teknik çizim mankenlerini ve tasarımların oluşumunda kullanılan illüstrasyon çizimlerini barındırmaktadır.

Resim 4. 63. Etkinlik moda portfolyosu cep tasarımı

4.3. Etkinlik Ciltli Klasör Moda Portfolyosu

Bu çalışmada Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu, A3 boyutunda elde hazırlanmıştır. Tasarımlar bristol kâğıt üzerine kuru sulu kalem, marker ve rapido kullanılarak çizilmiştir. Ayrıca portfolyoda dijital ortamda tablette yapılan çizim ve düzenlemelere de yer verilmiştir. Bristol kâğıdın mat yüzeyi kullanılmış ve portfolyoda kullanılacak çıktılar mat yüzeye alınmıştır. Portfolyonun sayfaları bristol kâğıdın parlak yüzeyleri birbirine yapıştırılarak oluşturulmuştur. Delgeç ile belirlenen noktalar delinmiş ve metal halkalarla birleştirilmiştir. Bu tür bir portfolyoların daha kullanışlı olduğu ve tasarımcının becerilerini daha iyi ifade ettiği düşünüldüğü için bu çalışmada tercih edilmiştir. Portfolyo içerisine üretim malzemelerinin numuneleri yerleştirilmiş ve orijinal eskiz ve çizimler kullanılmıştır. Ekleme sayfalar kullanıldığı için üzerinde değişim yapabilmek ve sayfa

ekleyebilmek tasarımcı açısından daha kolaydır. Bu açıdan tasarımcı için uzun süre kullanılabilecek bir çalışma oluşturulduğu düşünülmektedir.

Uygulanan Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu; ekler bölümünde akışına göre sıralanmıştır.

4.4 Etkinlik Kitap Moda Portfolyosu

Bu çalışmada; Etkinlik kitap moda portfolyosu da hazırlanmıştır. Elde çizilen tasarımlar taratılarak dijital ortama aktarılmıştır. Bu ortamda düzenlemeler yapılarak portfolyo kitap haline getirilmiştir. Bu teknik genel olarak grafik tasarımcıların uyguladığı bir tekniktir. Moda tasarım alanında tercih edilmemesinin en büyük sebebi malzeme ve el becerisinin aktarımının daha zor olmasıdır. Moda tasarım alanında hazırlanan portfolyolarda tasarımcının sahip olduğu nitelik ve becerinin kanıtlanması; içerik olarak da malzeme tanıtılması önemlidir. Bu açıdan portfolyo içerisinde bulunması gerekmektedir. Sadece görseller kullanılarak yetenek, malzemenin dokusu ve kalitesinin ölçülebilmesi çok zordur. Bu çalışmada kitap ve ciltli klasör portfolyo hazırlanarak iki portfolyo arasındaki kullanım farklılıkları ve alan tercihi açısından hangisinin tercih edilmesi gerektiği sorularına cevap aranmıştır.

Uygulanan Etkinlik kitap moda portfolyosu; ekler bölümünde akışına göre sıralanmıştır.

4.5 Görüş Formundan Elde Edilen Bulgular

Moda tasarım alanında yapılan bu çalışma tasarımcının yeteneklerini ve gelişim sürecini gözleme imkânı sunmuştur. Çalışmada; tasarım alanında çalışan ve iş alım konusunda yetkili tasarımcıların portfolyolar hakkında görüşleri alınmıştır. Görüş formu içerik olarak üç sorudan oluşmaktadır. Hazırlanan görüşme formundaki sorular yetkili işverenlere sorulmuş ve cevapları değerlendirilmiştir.

- Moda tasarım alanında hazırlanan portfolyoları incelerken içeriğinde ne olması sizi etkiler?

İşverenler portfolyoları tasarımcıların görsel kimlikleri olarak belirtmişlerdir. Bu açıdan tasarımcının alanında elde ettiği başarılarını gösteren çalışmalarının portfolyo içerisinde bulunmasının önemli bir nokta olduğunu düşünmektedirler. Bunun yanı sıra, tasarımcının hangi moda alanında başarılı olduğunun gösteren bir içeriği sahip olması gerektiğini de belirtmişlerdir. Farklı ve yaratıcı tasarımlar ve bu tasarımların düzenli bir portfolyo içerisinde sunulmuş olması tasarımcının işine verdiği önemin göstergesi olduğunu vurgulamışlardır. Bu doğrultuda doğru bir içeriğe sahip ve tasarım yönü kuvvetli olan portfolyoların işvereni her zaman etkileyebileceğini belirtmişlerdir.

- Moda tasarım portfolyosu işverenin isteklerini karşılıyor mu?

Hazırlanan moda tasarım portfolyolarını değerlendirdiklerinde tasarımcının hem el çiziminde hem de genel olarak program kullanma becerilerini gözlemlediklerini belirtmişlerdir. İçerisinde yer alan özgeçmiş ile tasarımcının bundan önceki deneyimleri hakkında görüş sahibi olduklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca hem tasarımcının koleksiyon hazırlamada izlediği yolları hem de bunu uygulamalı bir şekilde portfolyo ile bütün halinde sunma fikrinin yaratıcı bir düşünce olduğunu düşünmektedirler. Moda tasarım alanında farklı bir uygulama kullanarak yenilikçi bir ifade tarzının olduğunu vurgulayarak, ileriye dönük farklı uygulama ve teknikleri kullanmada zorlanmayacağını belirtmişlerdir.

- Moda tasarım portfolyosu açısından hangi portfolyonun daha etkili olduğunu düşünüyorsunuz?

İşverenler, tasarımcıları seçerken yeteneklerini gösterebileceği bir portfolyoya sahip olmalarının bir avantaj olduğunu belirtmişlerdir. Portfolyoların kullanım kolaylığı ve açıklayıcı olması gerektiğini savunmaktadırlar. Moda tasarım alanında kullanılan malzeme numunelerinin portfolyo içerisinde yer almasının alan için önemli bir detay olduğunu belirtmişlerdir. Bu doğrultuda kullanım avantajı ve tasarım açısından daha etkili olarak belirttikleri Etkinlik ciltli/klasör moda portfolyosu olarak adlandırılan portfolyonun moda tasarım alanı için daha etkili bir uygulama olduğunu ifade etmişlerdir.

Görüşme formlarının sonuçlarından elde edilen veriler tasarımcının uygulamasındaki başarısını destekleyici yönde olmuştur. Tasarımcı çizim ve yaratıcılık yeteneğini doğru şekilde ifade etmiş ve görüşme formu uygulanan işverenlerin üzerinde olumlu etki bırakmıştır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde moda tasarım alanı için hazırlanan, Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu ve Etkinlik kitap moda portfolyosunun uygulama aşamalarında elde edilen sonuçlara ve uygulamalı çalışmaya yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

Portfolyo içerik olarak bir tasarımcının yeteneklerini, becerilerini ve deneyimlerini kapsmalıdır. Tasarımcıların kullandığı teknikler, tasarım programları, üretim aşamasında izledikleri yollar, malzeme seçimleri portfolyo içerisinde yer almalıdır. Yalnızca bu şekilde tasarımcı yapabilirliklerini tek bir çalışma altında sunabilmektedir.

Bu çalışma; Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu ve Etkinlik kitap moda portfolyosu başlıkları altında iki farklı tarzda hazırlanan moda tasarım portfolyolarını içermektedir. Üretilen portfolyolar moda tasarım alanına uygunluğu açısından karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmalardan elde edilen veriler çalışmanın sonucunu ve öneriler kısmını oluşturmuştur. Ayrıca moda tasarım portfolyolarının içeriğinde bulunması gereken başlıkları, kullanım avantajlarını ve işlevselliğini uygulamalı olarak açıklanmaktadır. Bu çalışma Portfolyo hazırlamak isteyen moda tasarımcıları ve moda alanında çalışan bireylere kendilerini daha iyi ifade etmelerini sağlayacak kalıcı bir kaynak olarak tanımlanmıştır.

- Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu ile ilgili sonuçlar şu şekildedir,

Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu içerikte kullanılacak detaylar göz önüne alınarak, kullanım ve ifade kolaylığı açısından A3 boyutunda üretilmiştir. Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu içerisinde yer alan çalışmalar, elde bristol kağıt üzerine çizilmiş ve tasarımcıya çizim yeteneklerini ispatlama şansı sağlamıştır. Portfolyoda kullanılan çizgi, renk ve dizayn tasarımcının tarzı ve hayal gücünün bir göstergesidir. El çizimleri, tablet çizimleri, çizimdeki yeteneğini ispatlamakta ve kolaj çalışmaları ise tasarımcının denge, ritim, hareket ve birleştirme yeteneğini vurgulamaktadır. Bu çalışmada, tasarımların üretiminde kullanılan malzemelerin görsellerine ve

numunelerine yer verilmiştir. Bunun sonucu olarak üretimde kullanılan malzeme numuneleri ile de ürünlerin dokusunu hissettirme imkânı sunmaktadır.

İçerik olarak ise tasarımlar üretim aşamalarına göre sıralanmıştır. Bu sıralama belli başlıklar altında açıklanmıştır. Bu şekilde tasarımcının cevap vermesine gerek kalmadan portfolyo tüm sorulara cevap verecek şekilde düzenlenmiştir.

Son aşama olarak Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosunun her sayfa ayrı olarak tasarlanmış ve daha sonra halkalarla birleştirilmiştir. Bu halkalar portfolyo içerisine ekleme yapma kolaylığı sağlamaktadır. Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosunun üzerinde ekleme ve değişiklik yapabilme imkânından dolayı uzun süre kullanım avantajı da vardır. Ayrıca portfolyo içerisine cep yerleştirilmiş ve bu cebe ihtiyaç halinde sunulacak çizimler eklenmiştir. Bu tür portfolyolar; içerik düzenlemesi, pratiklik ve uzun süreli kullanım olanağı açısından moda tasarım alanında tercih edilmesi daha avantajlıdır.

➤ Etkinlik kitap moda portfolyosu ile ilgili sonuçlar da şu şekildedir,

Etkinlik kitap moda portfolyosu renk ve düzen olarak Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu ile benzerlik göstermektedir. Hem saklanabilmesi hem de taşınabilmesi açısından a4 boyutunda üretilmiştir. Portfolyo içerisinde orijinal el çizimleri kullanılma imkânı olmadığı için çizimler taratılarak dijital ortama aktarılmıştır. Taratılan çizimlerin tüm sayfa düzenlemeleri dijital ortamda yapılmıştır. Etkinlik kitap moda portfolyosu içerisinde kullanılan malzemelerin numuneleri kullanılamayacağı için sadece görsellerine yer verilmiştir. İçerik olarak belli başlıklar oluşturulmuş ve bu başlıklar altında tasarım süreci ve üretim hakkında bilgiler verilmiştir.

Etkinlik kitap moda portfolyosu genel olarak grafik tasarımcıları tarafından tercih edilmektedir. Bu tür portfolyolar üzerinde değişim yapmak neredeyse imkansızdır. Bu açıdan uzun süre kullanım avantajı bulunmamaktadır. Moda tasarım için yetersiz içeriğe sahip olduğu düşünüldüğünden dolayı bu tür portfolyoların grafik tasarım alanında kullanılması daha avantajlıdır.

- Görüşme formundan elde edilen sonuçlar ise şu şekildedir;

Moda tasarım alanında kullanılabilen iki farklı teknikle tasarım portfolyolar oluşturulmuştur. Bu portfolyolar alanlarında deneyim sahibi ve tasarım alanında iş verme yetkisine sahip üç tasarımcıya sunulmuştur. Görüşme formunda yer alan sorulara verilen cevaplar doğrultusunda değerlendirme yapılmıştır. Bu doğrultuda İşverenler portfolyoları kullanım alanı, tasarım gücü, uygulanabilirlik ve içerik olarak incelemişlerdir. Görüşülen işverenlerin tamamı tasarım açısından Etkinlik ciltli/klasör moda portfolyosunu yeterli görmüşlerdir.

Bu çalışmada uygulanan portfolyolar arasından, içerik ve moda tasarım alanına uygunluğu göz önüne alınarak, Ciltli/klasör moda portfolyosunun daha doğru bir sunum tekniği olduğu kanısına varılmıştır. Görüşme formu sonuçlarıyla da bu kanı desteklenmiştir. Etkinlik ciltli/klasör moda portfolyosunda tasarımcı hem el çiziminde ki yeteneğini hem de program kullanma yeteneğini yansıtmıştır. Ayrıca portfolyonun elde hazırlanması tasarımcının el becerisinin de bir göstergesidir. Ayrıca el becerisi gösterme açısından üretilen ürünler de doğru bir tercih oluşturmuştur. Ayrıca portfolyoda malzemelerin numunelerine yer verilmesi sunum yapılacak bireylere tasarımları daha doğru şekilde hayal etme imkanı sunmuştur. Sonuç olarak tasarımcı bu çalışmada; doğru sunum ve kapsamlı içerik ile yeteneklerini, becerilerini ve deneyimlerini yansıtmıştır.

5.2. Öneriler

Bu bölümde araştırmaya ve uygulamaya konu olan Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu ve Etkinlik kitap moda portfolyosu ile ilgili önerilere yer verilmiştir.

- Moda tasarım portfolyosu hazırlamaya ilişkin öneriler aşağıda verilmiştir;

Bu çalışmada yalnızca Etkinlik moda tasarım portfolyosu hazırlanmış ve iki farklı şekilde sunulmuştur. Moda tasarım başlığı altında farklı portfolyo türleri de esas alınarak portfolyo tasarımları yapılabilir. Bu portfolyo türleri; içerik olarak bir koleksiyon sürecinin aksine, bir tasarımcının en iyi çalışmalarını da kapsayabilir.

Ayrıca Moda tasarım alanına yönelik gelişim sürecini kapsayan portfolyolar da hazırlanabilir.

- Moda tasarım portfolyo boyutlarına ilişkin öneriler aşağıda verilmiştir;

Araştırma ve uygulama kapsamında taşınabilirliği ve sunum kolaylığı açısından A4 ve A3 boyutunda portfolyolar tasarlanmıştır. Portfolyolar tasarımcının hayal gücünün bir nevi yansıması olduğu ve kullanım alanına göre değişim gösterdiği için tek bir boyutla sınırlandırılmaz. Taşıma ve sunum açısından kolaylık sağladığı takdirde tasarımcılar farklı boyutlarda portfolyo oluşturabilirler. Bu doğrultuda moda tasarım portfolyosu başlığı altında farklı boyutlarda portfolyo yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Acar, E., Baştürk, S.(Ed.). (2014). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Portfolyo Değerlendirme*,(1. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık, 7.
- Baron, C. L. (2004). *Designing a Digital Portfolio*. (First published). Indiana: New Riders,7,8.
- Başaran, B., Şirin, N. (2013). Moda ve Tekstil Tasarım Öğreti Programında Görsel Sanatlar Eğitimi. *İdil Dergisi*, 2(6), 71-99.
- Bedük, S., Yıldız, Ş. (2004).Giyisi Tasarımında Drapaj, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (11), 170-177.
- Çakır, G. (2009). *Grafik Sanatlar Eğitimi Bakımından Portfolyo Tasarımı*. Yüksek Lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Eisenman, S. (2008). *Building Design Portfolios*. (First published). USA: Rockport Publisher.
- Ekinci, Ö. (2008). *Tekstil Tasarım Üretimi ve Tasarımcı Profili*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erbay, Ş. (2013). *Portfolyo Kullanımının Akademik Başarıya Etkisi: Bir Meta Analiz Çalışması*, Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Erdoğan, D., İ. (2011). *Bir Moda Tasarımcısının Koleksiyon Hazırlama Süreci ve Simay Bülbül Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Erenler Çakar, G., Kişoğlu, S., Bayraktar, F.(2003). *Temel Tasarım Bilgisi*. (1.Baskı). Ankara: YA-PA, 58, 63.
- Gençtürk Hızal, S. (2003). Bir İletişim Biçimi Olarak Moda: “Modus” Un Sınırları. *Ankara Üniversitesi İletişim: Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 65-86.
- Göncü, G. (2005). *Giyisi Tasarımında Drapaj ve Önemi*, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gürsoy, A.T.(2010). *Giyim Kültürü ve Moda*.(2.cilt). İstanbul: Ömür Matbaacılık A.Ş.,35.
- Halmin, S.(2009). *İş Hayatında Kolay İletişim Kurma Yöntemleri*. (Çev. S.Yüce). İstanbul: Golden Medya Matbaacılık. (Eserin orijinali 2006’da yayımlandı).
- Hopkins, J. (2013). *Moda Tasarımında Moda Çizimi*. (Çev. B. Başoğlu). İstanbul: Literatür Yayınevi 688. (Eserin orijinali 2010’da yayımlandı).

- J. Springsteel, L., (2013). *Becoming A Fashion Designer*, (First published). New Jersey: John Wiley & Sons Published (Published Simultaneously Canada),126,158.
- Jones, S. J., (2009). *Moda Tasarım*. (çev. H. Kılıç). Türkiye: Kerasus Yayınları. (Eserin orijinal 2002'de yayımlandı).
- Kan, A. (2007). Portfolyo Değerlendirme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32 (32), 133-144.
- Karamanoğlu, S., S.(2006). *İlköğretim Öğrencilerinin Fen Başarılarının Değerlendirilmesinde Sorgulama Programının Kullanılması: Portfolyo*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kaya, K. (2014). *Sanal Portfolyo Uygulamalarının İncelenmesi ve Bir Uygulama Örneği (Dpü Gsf Online Portfolyo Sitesi)*, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Keser, N. (2009). *Sanat Sözlüğü* (İkinci Baskı). Ankara: Ütopya Yayınevi, 259.
- Kutlu, Ö., Doğan, C. D., Karakaya, İ. (2010). *Öğrenci Başarısının Belirlenmesi* (3. Baskı). Ankara: Pagem Akademi, 109.
- Mbonu E., (2014). *Fashion Design Research*. (First published). London: Laurence King Published, 104, 105, 238.
- McKelvey, K., Munslow, J.(2003). *Fashion Design Process, Innovation & Practice* (First Edition). UK: Blackwell Science Ltd,132-152.
- Olgaç, P.(2005). *Moda Resmi* (Birinci Baskı). İstanbul: YA-PA, 67.
- Orbaç, S., Ağaç, S.(2017). Moda Tasarım Alanında Portfolyo ve Türleri, *Sosyal Bilimler Dergisi-The Journal of Social Science*, 4(10), 638-652.
- Öz, H. (2003). *Kişisel Sunum Açısından Dijital Portfolyonun İncelenmesi ve Dijital Portfolyo Denemeleri*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Renfrew, C., Renfrew, E. (2014). *Koleksiyon Geliştirme*. (Çev. B. Başoğlu). İstanbul: Literatür Yayınevi 693. (Eserin orijinali 2009'da yayımlandı).
- Rolhesier, C., Bower, B., Stevahn, L. (2000). *The Portfolio Organizer Succeeding with Portfolios in Your Classroom*, USA: Association for Supervision and Curriculum Development,4,5.
- Scully, K., Johnston Cobb, D., (2012). *Color forecasting for fashion*,(First published). London: Laurence King Publishing, 206.
- Seivewright, S. (2013). *Moda Tasarımında Araştırma Ve Tasarım* (Çev. B. Bakın). İstanbul: Bilnet Matbaacılık. (Eserin orijinali 2012'da yayımlandı).

- Sorge, R., Ulade, J. (2013). *Moda Tasarımının Temelleri*. (Çev. Ç. Sirkeci). İstanbul: Literatür Yayınevi 680. (Eserin orijinali 2012’da yayımlandı).
- Şenol, Y., Güzeller, C.O. (2007). Ölçme Değerlendirmede Bir Yöntem: Portfolyo. *Tıp Dünyası*, 26 (26), 41-49.
- Şimşek, A. (2009). *Hızın ve Devrimin Sanatı Fütürizm*. (1. Baskı). Ankara: Kanguru Yayınları, 51.
- Tain, L. (1998). *Portfolio Presentation For Fashion Designers*. New York: Fairchild Publication, 6-7.
- Tezci, E., Demirli, C. (2004, Temmuz). *Bir Performans Değerlendirme Modeli: Bireysel Gelişim Dosyası*, İnönü Üniversitesi XIII Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayında sunuldu, Malatya.
- Waquet, D., Laporte, M. (2011). *Moda* (Çev. I. Ergüden) Dost Kitapevi Yayınları.(Eserin orijinali 1999’da yayımlandı).
- Zıllıoğlu, M. (1996). *İletişim nedir?* (İkinci Baskı). İstanbul: Cem Yayınevi, 217, 257.
- İnternet : MEGEB, Giyim Üretim Teknolojisi Artistik Çizim, (2006), Ankara. Web: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fismek.ist%2Ffiles%2FismekOrg%2Ffile%2F2013_hbo_program_modulleri%2Fartistik_cizim.pdf+%amp;date=2018-07-09 adresinden 12 Şubat 2018’te alınmıştır.
- İnternet : 3Doodler, Plastic. Web: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fthe3doodler.com%2Fshop%2F%23+%amp;date=2018-07-09> adresinden 12 Şubat 2018’te alınmıştır.
- İnternet : 3Doodler Create, ABS ve PLA. Web: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fedu.the3doodler.com%2Fabs-vs-pla-head-to-head%2F&date=2018-07-09> _adresinden 12 Şubat 2018’te alınmıştır.
- İnternet : Fashion Art House Shigo, 3Doodler dress. Web: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fupwards.the3doodler.com%2Fmaking-patterns-plastic%2F+%amp;date=2018-07-09> adresinden 12 Şubat 2018’te alınmıştır.
- İnternet : 3Doodler Create. Web: <http://www.webcitation.org/query?url=https%3A%2F%2Fwww.scientificsonline.com%2Fproduct%2F3doodler-create-pen+%amp;date=2018-07-09> adresinden 12 Şubat 2018’te alınmıştır.
- İnternet : Walsh, A. Spire Dress, (2016). Web: <http://www.webcitation.org/query?url=http://www.alexiswalsh.com/spire#0> adresinden 2 Mart 2018’te alınmıştır.

İnternet : Wipprecht, A., Fashiontech, (2007). Web: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.anoukwipprecht.nl%2F+&date=2018-07-09> adresinden 2 Mart 2018'te alınmıştır.

İnternet : Peleg, D., 3D Design. Web: <https://danitpeleg.com/liberty-leading-the-people-2/> adresinden 2 Mart 2018'te alınmıştır.

İnternet : Paberza, L. Fashion illustration & Design. Web: http://www.webcitation.org/query?url=https%3A%2F%2Fissuu.com%2Fliana_paberza%2Fdocs%2Fliana_paberza_-_portfolio+&date=2018-07-09 adresinden 2 Mart 2018'te alınmıştır.

İnternet : Strafegy, H. Sephora, Portfolio. Web: <http://www.webcitation.org/query?url=https%3A%2F%2Ftr.pinterest.com%2Fpin%2F476044623105308163%2F&date=2018-07-09> _adresinden 17 Mart 2018'te alınmıştır.

İnternet : Narajo, E., Sketchbooks, (2014). Web: <http://www.webcitation.org/query?url=http://1granary.com/series/students/ernesto-narajo-fashion-architect/#> adresinden 17 Mart 2018'te alınmıştır.

İnternet : Tabar, S., Portfolio. Web: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fsabelatobar.blogspot.com.tr%2F2012%2F10%2Fportfolio-waltzing-lights.html+&date=2018-07-09> adresinden 17 Mart 2018'te alınmıştır.

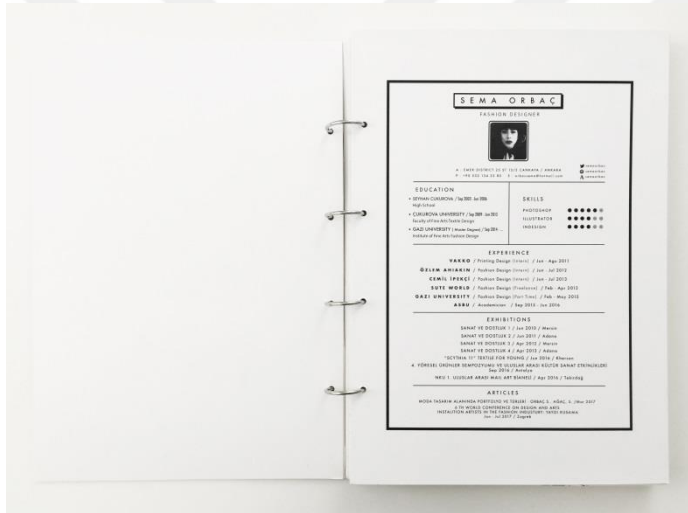
İnternet : Roando Studio, Honor Branding, (2014). Web: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.designvertise.com%2Fhonor-branding-by-roandco-studio%2F+&date=2018-07-09> adresinden 17 Mart 2018'te alınmıştır.

İnternet : Stationery Trade. Web: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.stationerytrade.com%2Fupfile%2Fimages%2Fbig%2F20104316542747.jpg+&date=2018-07-09> adresinden 17 Mart 2018'te alınmıştır.

İnternet: ÖSYS Yüksek Öğrenim Programları ve Kontenjanları, (2017). Web: <http://www.webcitation.org/query?url=https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2017/OSYS/LYS/KONTENJANKILAVUZ18072017.pdf> adresinden 19 Mart 2018'te alınmıştır.

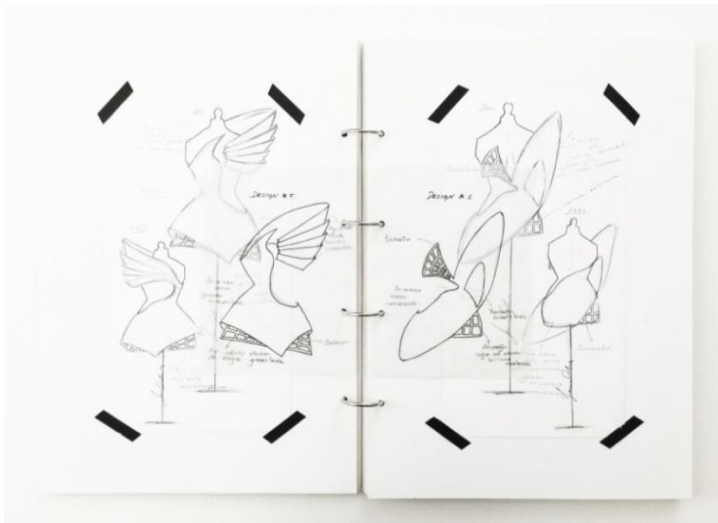
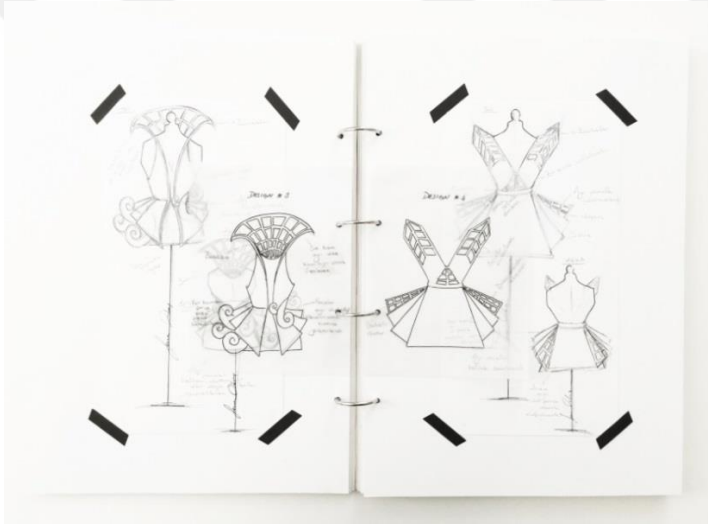
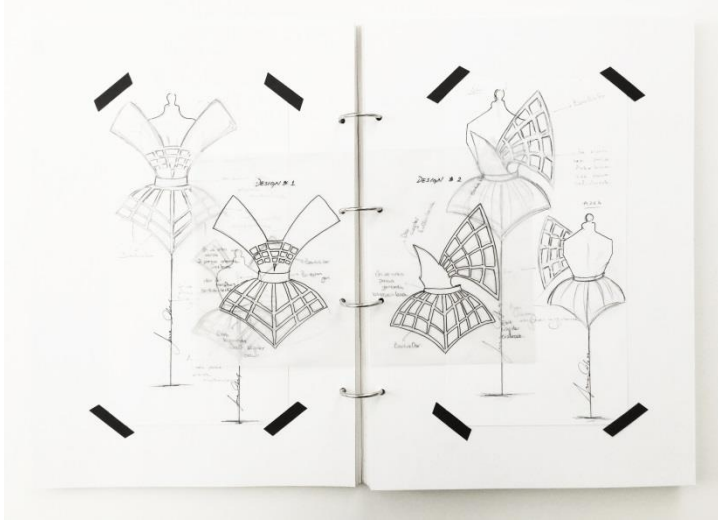
EK -1. Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu

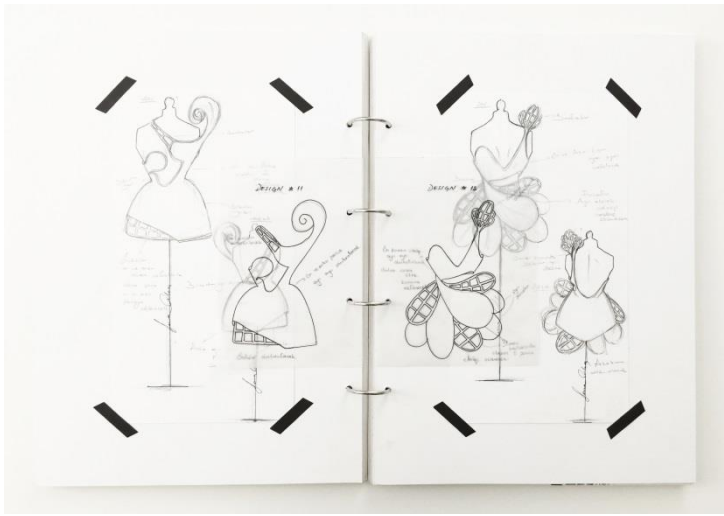
Resim 1.1. Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu 1

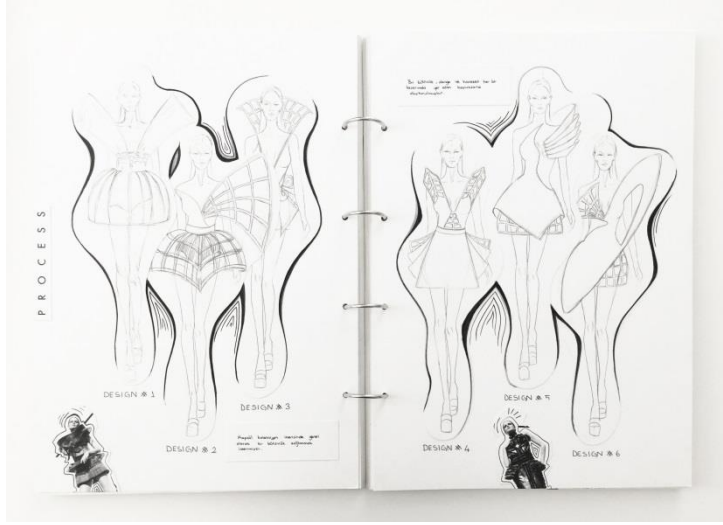
Resim 1.2. Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu 2

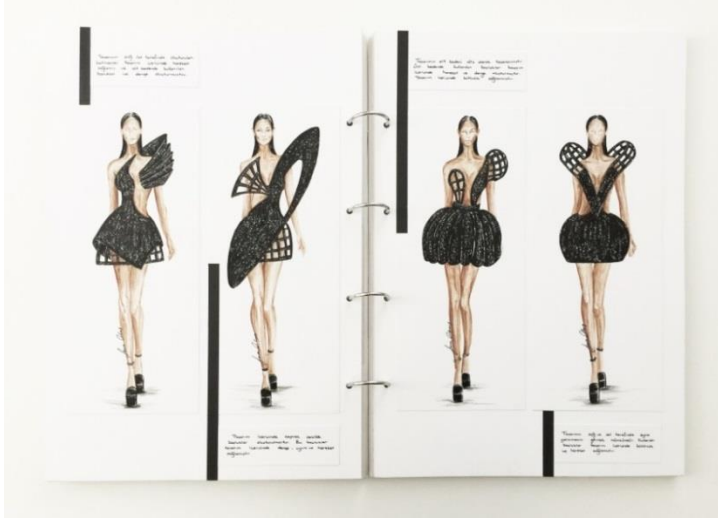
Resim 1. 3. Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu 3

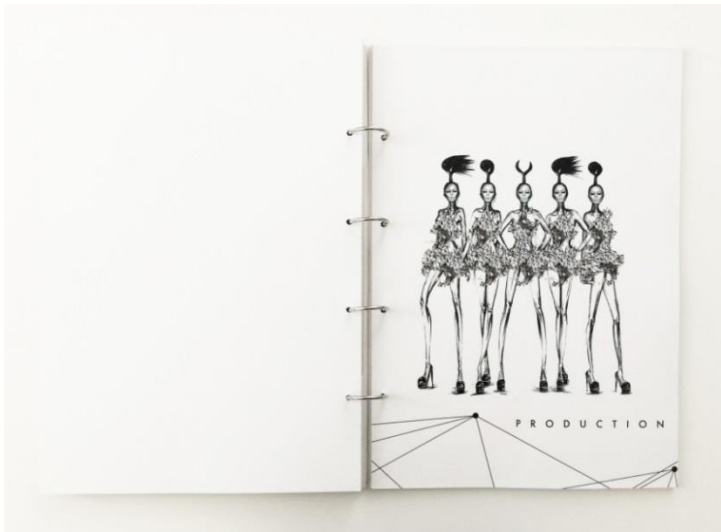
Resim 1. 4. Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu 4

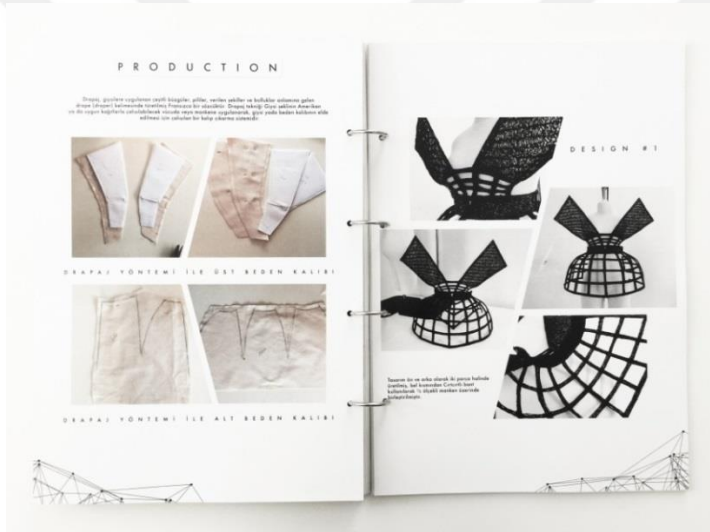
Resim 1. 5. Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu 5

Resim 1. 6. Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu 6

Resim 1. 7. Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu 7

Resim 1. 8. Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu 8

Resim 1. 9. Etkinlik ciltli klasör moda portfolyosu 9
EK -2. Etkinlik kitap moda portfolyosu

Resim 2. 1. Etkinlik kitap moda portfolyosu 1

Resim 2. 2. Etkinlik kitap moda portfolyosu 2

Resim 2. 3. Etkinlik kitap moda portfolyosu 3

Resim 2. 4. Etkinlik kitap moda portfolyosu 4

EK- 3. Görüşme Formu

Moda tasarım alanında işverenlerin, tasarımcının yeteneklerini ve tasarım gücünü ölçmeye yönelik portfolyo değerlendirme formu

GÖRÜŞME SORULARI

1. Moda tasarım alanında hazırlanan portfolyoları incelerken içeriğinde ne olması sizi etkiler?
2. Moda tasarım portfolyosu işverenin isteklerini karşılıyor mu?
3. Moda tasarım portfolyosu açısından hangi portfolyonun daha etkili olduğunu düşünüyorsunuz?

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : ORBAÇ Sema
Uyruğu : TC
Doğum tarihi ve yeri : 16.09.1990, Adana
Medeni hali : Bekar
Telefon : 0532 134 22 85
e-mail : orbacsema@hotmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi/Moda Tasarımı A.B.D.	Devam ediyor
Lisans	Çukurova Üni./GSF/Tekstil Tasarım	2013
Lise	Seyhan Çukurova Lisesi	2007

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2016 -2017	ANKARA	Ankara Sosyal Bilimler Üni. Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi Moda Tasarımı programı
2015	ANKARA	Gazi Üniversitesi Moda Tasarım Bölümü Kısmi Zamanlı İş
2014	ANKARA	Sute World Kıyafet Tasarımı (Freelance)

Yabancı Dil

İngilizce

Yayımlar

1. Orbaç, S. ve Ağaç, S. (2017). Moda Tasarım Alanında Portfolyo ve Türleri, *Sosyal Bilimler Dergisi- The Journal of Social Science*, 4 (10), 638-652.

Sanatsal Etkinlikler

1. “Sanat ve Dostluk Sergisi 1”, Mersin Üniversitesi, Mersin (2009-2010)
2. “Sanat ve Dostluk Sergisi 2”, Çukurova Üniversitesi, Adana (2010-2011)
3. “Sanat ve Dostluk Sergisi 3”, Mersin Üniversitesi, Mersin (2011-2012)
4. “Sanat ve Dostluk Sergisi 4”, Çukurova Üniversitesi, Adana (2012-2013)
5. 11th International Biennial of Contemporary Textile Art Exhibition
Conference & Fashion Show “Textile for Young”, Herson-Ukrayna (2016)
6. 4. Yöresel Ürünler Sempozyumu ve Uluslararası Kültür Sanat Etkinlikleri,
Antalya (2016)
7. 1.Uluslararası Mail Art Biennial, Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ (2016)

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..

